

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Osemnaesta pobinkošna nedelja

Nedeljske misli

Evangelij iz Mateja 9, 1-8: Jezus ozdravi mrtvoudnega

Ozdravljenje mrtvoudnega je cela drama. Kraj dejanja je Kafarnaum. Jezusovo mesto. Proa slika: majhna hiša s ravno streho, v kateri je skoraj gotovo en sam prostor. Ljudstva je polno, da mora stati še zunaj na cesti. Posebej bodi omenjeno, da je prišlo tudi veliko farizejev, celo iz Jeruzalema. In kakor vedno govori Jezus tudi danes o božjem kraljestvu.

Drugo dejanje se orja v drugem domu. Tam leži mož, ki je čisto ohromel. Paralizirani. Kako dolgo že, ne vemo. Komu je prišlo na misel, prositi za pomoč preroka iz Nazareta, tudi ne vemo. Morda njegovi ženi. Morda komu njegovih prijateljev. Kolikokrat so o tem govorili! Vedno, kadar je šla od ust do ust vest o kakem čudežnem ozdravljenju. Bolnik sam ima najmanj upanja. Ne doim sicer, da Jezus ozdravlja bolnike. Saj veruje. Saj tudi veruje, da mora biti velik prerok božji. A pomisleki mu prihajajo, kakor so za njim še nešteto drugim, ki so tudi potrebovali božje pomoči in prav nič niso doimili, da bi jim Bog mogel pomagati. — a grehi, grehi! Njegovo življenje je bilo vse prej kot zgledno. Kako globoko je padel! Pred ljudmi se da še prikriti. A če je to res božji prerok, mu mora videti v dno duše. Drugim je sicer pomagal. A ti so bili pač boljši od njega. Če bi mogel vse izbrisati. Izprati. Toda tega ne more nihče. Morda je bolezen celo za kazen in je prav zaradi tega ni mogoče ozdraviti? A nekateri stari zvesti prijatelji so že davno sklenili, da ga ob prvi priliki ponesejo k Učeniku iz Nazareta. Ko slišijo, da je prišel Jezus v Kafarnaum, ohromelega prijatelja kratkoma položijo na nosilnico, in štirje zvesti dobri ljudje ga odnesejo.

Tretje dejanje. Težave se kopičijo. Kakor bi bilo vse zaman. V hišo ne morejo in ne morejo. Ljudje stoje v taki gneči, da se je nemogoče prebiti z nosilnico. Naj bi se vrnil? Še davno ne. Če so prišli tako daleč, morajo do konca. Toda kako? Enemu izmed njih pride na misel: skozi streho. Poščejo lestve, orodje in vrvi. Spodaj v hiši slišijo nemir in razbijanje po ravni, precej tenki strehi. Ni dolgo, pa prične padati omet z stropa. Nekdo pa sedi v sobi in ve, kar se zgoraj godi. In je vesel. Take može ljubi. Samaritane, ki se ne dajo odvrniti, ampak pomagajo bratu v trpljenju, četudi je treba pol stropa prebiti in potem spet popraviti. Med tem pa je odprtina v strehi postala tako velika, da se morajo farizeji padajočemu ometu umakniti ob stene. Sredi sobe nastane velik prostor. In potem zdrsi od zgoraj na vrh nosilnica, prav počasi, prijem za prijemom. In na nosilnici na pol obupan bolnik. Čim bolj so

se bližali hiši, več grehov mu je prihajalo na misel. Če bi mogel proči! In sedaj celo streho plamljajo! Če bi vedeli, kakšnega grešnika spuščajo dol.

Se zadnje dejanje. Sedaj bo prišla strašna sodba... Učenik ga bo strogo pogledal in potem bo dejal... Gospod ga pa pogleda ves dober in prijazen. In potem mu reče: »Zaupaj, sin! Tvoji grehi so ti odpušteni.« O veliki Bog. Grehi so mu odpusteni. Vse, kar je težilo njegovo vest, je izbrisan. Vse, kar ga je strašilo, je premagano. — Farizeji so čudno pogledali. Saj ta Boga preklinja. Nezaslišano! Nastala je mučna tišina. Na nosilnici leži mrtvoudni. Poleg njega stoji veliki Učenik. Okrog farizejev. — Kristus jih opazuje. In potem reče (v njegovem glasu je skoraj ironija): »Kaj pa je prav za prav manj težko reči: 'Tvoji grehi so ti odpušteni' ali 'Vstani in hodi'?« — Nihče ne odgovori. — »Da boste pa vedeli, da ima Sin človekovo oblast, na zemlji odpustiti grehe« — reče tedaj mrtvoudnemu — »vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom.«

Čudno se časi spreminjajo. Farizeji so se že napadili na ozdravljenja. To se je godilo že vsak dan. Da pa hoče odpustiti grehe, seči v človekovo srce, ozdraviti mu ne samo ude, ampak dušo — to jim napravi Odrašenika sumljivo. To jim je preveč.

Danes pa je prav nasprotno. Odpustanje grehov? Oblast, o Jezusovem imenu spraviti človeka z Bogom? No ja. A bilo bi več in bolj začudenja predno, če bi mogla Cerkev množiti kruh in bolnike ozdravljati! Število ljudi, ki še vidijo v grehu največjo nesrečo, strašno hitro pada. Ozdravljenje duše je postala že postranska stvar.

Prekratkovitost smo postali, da bi videli, kako bi bilo neizmerno veliko bede in stiske prav v koreninah ozdravljenosti. Če bi bile ozdravljene človeške duše. Vse zdravljenje na telesu človeštva — našega, umirajočega človeštva — je zaman, če ne ozdravimo duš. Da bi le človeštvo spoznalo svoje grehe in šlo iskati odpustanja, pa bi bilo nešteto bolezní, ki uničujejo naše življenje, našo skupnost in našo bodočnost, na mah ozdravljenih. — (Po Fiedlerju: Allerhand Volk im Gottesreich.)

Vital Vodušek.

Dunajska vremenska napoved. Osvežujoči jugovzhodni vetrovi v prostih legah. Od zapada sem naraščanje oblazinosti. Zaenkrat samo lahni visoki oblaki. Razmeroma visoke temperature.

Zagrebiška vremenska napoved: Pretežno jasno z jutranjimi meglami, toplo in stalno vreme.

Kraljevi par na krških grobovih

Poziv mrtvih živim

Ladje, natovorne s trupli pomrlih Srbov, od' tihajajo na globino, kjer so junaške žrtve potopili v morje.

Koliko gorja vsebuje samo ta beseda, Vido. Koliko žalostnih spominov kliče nazaj iz še sveže preteklosti, ko se je gradila Jugoslavija sredi zgledov največjega junaštva in največjega trpljenja ter narodnega mučeništva. Otok Vido pri Krku, kamor sta polagala kralji in kraljica Jugoslavije šopke cvetja, je največji spomenik za vse dolge rodove nazaj, ki so se borili za svoj dom in ki so v svojem potu preko albanskih gora ohranili neomadeževano čast svoje domovine.

Otok Vido leži v Jonskem morju, ob izhodišču jugoslovanskega Jadrana v sredozemlje, prav pri otoku Krku, kamor se je zatekla 1916 srbska vojska in kjer se je pripravljala na velike junaške podvige, s katerimi si je osvojila zopet svoja rodna tla in ustvarila kraljevino Jugoslavijo.

Prvi grobovi so se začeli odpirati na Vidu takoj prve dni 1. 1916. Vedno več jih je bilo, vedno bolj so naraščale te zaseke in trdo skalovje Vida, ki so sprejemale trupla vojniš junakov, čim bolj pogosti so postajali transporti srbskih čet, ki so se z neznanskimi mukami prebile skozi skalnato gorovje in skozi albansko zimo. Nagi in bosi, izsušeni in izčrpani, skrušeni od neozdravljivih bolezní so prihajali prvi srbski vojaki na otoka Vido in Lazaret. Krško prebivalstvo se je balo, da bi ti junaški trpini ne zanesli bolezni med nje, zato so jim stavili na razpolago ta dva otoka. Na teh otokih so morali ostati v karanteni ali bolj rečeno, na tem otoku so morali izdihniti tisoči in tisoči trpinov, ki so imeli samo še toliko življenjske volje, da se privlečejo trudoma in v neizmernih mukah v to zavetišče in so umrli, ko so se njihove zmernjene in okrvavele noge dotaknile peščenega otoka. Mesto da bi jih južno sonce ogrelo in poživilo, so začeli umirati. Umiranja ni hotelo biti konec. Padali so, kot pada ovenelo cvetje. Smrt je

neusmiljeno kosila, kosila med njimi, brezobzirno jih je klicala, stotine, tisoče. Vsako noč je obhodila smrt šotore izmučene vojske, vsako noč je žela bogato žetev.

Na ta otok smrti je padel srbski narod po velikih slavnih dneh začetka svetovne vojne. Padala so telesa, lomila so se trupla, toda duh ostalih ni klonil. Nad otokom smrti, nad smrtno tišino šotorov je plavala nevklonljiva vera v Boga in v vstajenje naroda, ker ti ljudje so vedeli, kako velika je njihova Pravica in da se morajo po najtežjih dneh zopet vrniti boljši časi. Težko bomo v zgodovini narodov našli tako sijajnega zgleda nezlomljene vere v boljšo bodočnost, toliko nevklonljivega zaupanja v zmago pravice, resnice in ljubezni. Upajmo, da se bo našel v bodočnosti kakšen veliki pesnik, ki bo znal vredno opeti tragično pozicijo otoka Vida, z vsem kar vsebuje velikega, junaškega, vztrajnega, vernega. Pesnika, ki bo znal lepo povedati, kakšna je bila tema, kakšna je bila zvestoba in ljubezen do krvi in do domače zemlje, pesnika, ki bo znal tudi opisati srečo, ki je kot v zahvalo za vztrajnost in zvestobo vzklikala iznad grobov teh mučencov, ki jih napajajo valovi sinjega Jadrana.

Po Golgoti je prišlo Vstajenje.

Grobovi na Vidu tulijo, tulijo danes manj zamljko, ko se jim klanja vladar svobodne Jugoslavije. Kličejo veselejšje, ker čutijo, da trpljenje ni bilo zastoj, kličejo živim, nam vsem, da posnemamo, kar čuva Vido, ta otok Vida, ki je eden najmočnejših temeljev naše nove države. Počivajte v miru, junaki na Vidu. Od vas se učimo i trpeti i upati. To vam je povedal naš kralj tudi v našem imenu. Naj ostanje njegove besede zapisane na vaših grobovih!

Spominske svečanosti na otoku smrti...

Krj, 7. okt. AA. Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel. kraljica Marija sta snoči ob 9 s svojim spremstvom prispela na vojni ladji »Dubrovnik« na Krj. Jugoslovanski kraljevski dvojici je priplula nasprotilj grška torpedovka »Spece«, ki je spremljala ladjo visokih gostov do vhoda v krško pristanišče.

Ko se je »Dubrovnik« vsidal, sta Njuni Velikanstvi sprejeli jugoslovanskega poslanika Hrističa, ki ga je spremljal tiskovni ataše Radica. Na obalah so se zbrale ogromne množice, ki so z zanimanjem opazovale, kako je »Dubrovnik« priplul v krško pristanišče. Naša vojna ladja je z reflektorji najprvo osvetlila pokopališče jugoslovanskih vojakov na otoku Vidu.

... sta vrgla v morje šopke rož

Krj, 7. okt. (a) Vzšel je prekrasen solnčni dan. Morje je nenavadno mirno, tihi valovi s svojim enakomernim ritmom pa še bolj podčrtujejo svečano razpoloženje, ki je zajelo ves Krj.

Ob 8 se razlegne častna salva z grških bojnih ladij in takoj nato odgovor jugoslovanskega rušilca »Dubrovnik«. Ob 8 odidejo na »Dubrovnik« v spremstvu jugoslovanskega poslanika v Atenah, g. Hrističa, ministra gg. Kondilis in Maximos, metropolit g. Aleksander, krški prefekt, poveljnik Krja in predsednik občine mesta Krja. Ko jih predstavijo Nj. Vel. kralju, dvigne »Dubrovnik« sidra in odpelje proti Sinji grobnici, tistemu kraju na skalah, kjer so spustili v morje trupla onih bojnikov, katerih niso mogli pokopati. Medtem ko se bliža »Dubrovnik« temu kraju, se Nj. Vel. kralj Aleksander razgovarja z grškimi dostojanstveniki na palubi.

Ko se je ladja ustavila kraj Sinje grobnice, je metropolit Aleksander izkazal čast bojnikom, ki počivajo ob izhodišču jugoslovanskega Jadrana. Nj. Vel. kralj in kraljica sta pa vrgla v morje prekrasne šopke cvetlic. To pietetno gesto je spremljala častna salva z »Dubrovnik«. Pri vseh navzočih se je opazila globoka ganjenost.

Nato sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljala z motornim čolnom na otok Vido, kjer jim je pri izkrcanju izkazala čast častna četa. Nj. Vel. kralj je obhodi častno četo, nato je pa z Nj. Vel. kraljico, grškimi dostojanstveniki in svojim spremstvom zavlil proti vojaškemu pokopališču. Metropolit g. Aleksander je z asistenco svečnikov opravil

kratko spominsko svečano bojnikom, ki so po albanski Golgoti tu umrli daleč od domovine, ne da bi doživeli srečne dni osvoboditve in zedinjenja Jugoslavije.

... položila lorvorov venec

Med svečeniškim opravilom so streljali z »Dubrovnik«, grških vojnih ladij in s krške trdnjave. Nj. Vel. kralj, ki je bil v admiralski uniformi, je položil lorvorov venec na spomenik naših vojakov, Nj. Vel. kraljica je pa na spomenik položila šopke cvetlic.

Nato je v imenu grških bojnikov položil venec minister g. Kondilis, ki se je pri tej priliki v svojem govoru spomnil orožnega bratstva obeh narodov in naglasil, da so ti heroji sicer našli smrt v tužini, toda njihova trupla počivajo v prijateljski zemlji. Grški narod bo večno čuval njihove grobove kot največjo svetinjo in jamstvo za grško-jugoslovansko prijateljstvo. Nj. Vel. kralj se je nato zahvalil generalu g. Kondilisu in metropolitu g. Alexandru.

Ko se je vračal na ladjo, je Nj. Vel. kralj izrazil željo, da bi se peljal mimo »Hotela d'Angleterre«, kjer je bil med vojno sedež srbske vlade, ter mimo biše, v kateri je Nj. Vel. kralj takrat stanoval.

V pristanišču je kraljevski par pozdravila velika množica ljudi. Opoldne so na rušilec »Dubrovnik« priredili kosilo, ki so ga od grških osebnosti udeležili ministri gg. Kondilis in Maximos, metropolit g. Aleksander, poveljnik mesta, prefekt Krja in predsednik občine.

Proti domu

Krj, 7. okt. AA. Po kosilu pri Nj. Vel. kralju sta grška ministra Maximos in Kondilis dala izjavo, v kateri med drugim pravita v imenu grške vlade: Interesi grške politike na Balkanu so isti kakor interesi Jugoslavije, ki ima pred očmi samo mir na Balkanu, to je pa tudi v interesu Grčije same.

Krj, 7. okt. AA. Ob 4 popoldne sta se Nj. Vel. kralj in kraljica odpeljala proti Kotoru. Od odhoda so jima izkazali vse vladarske časti. Iz Kotora odpotujeta Nj. Vel. kralj in kraljica čez Cetinje in Andrijevico v Belgrad.

Belo perilo -
še bolj belo perilo

ALBUS
terpentinovim milom.

To blago učinkujoče milo odstrani nesnago, barve in tkanine pa prav nič ne kvari. Za vse dni, za kuhinjo in dom ter za perilo vseh vrst samo »ALBUS« terpentinovo milo.

Slovenski romarji svetemu očetu

I.

Izredno sveto leto, proglašeno ob 19. stoletnem jubileju Odršenja, je privabilo in vabi še vedno velike množice katoličanov vseh narodnosti in iz vseh držav v Rim. Zastopniki slovenskih katoličanov, pozvani od Katoliške akcije, so se pod vodstvom svojih škofov dr. Gregorija Rožmana in dr. Ivana Tomažiča, odpeljali v Rim dne 28. septembra. Zbralo se jih je 120, ki so skupno potovali, duhovnikov, laičkih inteligentov in čisto preprostih kmečkih in delavskih ljudi. V Florenci so se ustavili za nekaj ur. Ljubljanski škof dr. Rožman je v cerkvi Marijinega oznanjenja, ki ima mnogo spominov na sv. Alojzija, opravil sv. mašo, pred katero je imel kratek prisrčen nagovor na vseromarje. Med sveto mašo so romarji prepevali. Po ogledu mesta, njegovih cerkva in umetniških zbirk so se romarji odpeljali proti Rimu, kamor so dospeli 29. sept. ob 6 zvečer. Na kolodvoru so jih sprejeli rektor jugoslovanskega zavoda sv. Hieronima v Rimu, msgr. J. Maderec, jugoslovanski asistent jezuitskega reda o. Anton Prešeren in drugi. V avtobusih so se nato odpeljali romarji na svoja stanovanja, ki so bila zložena v treh redovnih zavodih.

V soboto 30. sept. je bil praznik sv. Hieronima. Zato so se vsi udeleženci zbrali jutraj v cerkvi sv. Hieronima pri sv. mašah, ki sta jih darovala škof dr. Rožman in dr. Tomažič. Po sv. maši pa je rektor zavoda, msgr. Maderec v cerkvi ljubljeno pozdravil romarje, jim razložil zgodovino zavoda in cerkve, ki jima je položil temelj papež Nikolaj V., ko je leta 1453. daroval zemljišče s kapelo sv. Marine jugoslovanskim katoličanom, ki so pribežali tudi v Rim pred navalom Turkov.

Po ogledu cerkve so se romarji napolnili proti cerkvi sv. Petra, kjer so najprej napravili kratek obisk pri grobu prvaka apostolov in dobili prvi vtis te veličastne cerkve. Nato pa so odšli v vaticanske muzeje, kjer so v par urah mogli dobiti vsaj mal pregled ogromnih umetniških zakladov, ki so spravljani v teh prostorih.

V procesiji za križem

Popoldne pa so začeli romarji opravljati svetelne pobožnosti. V procesiji za križem in s svojimi škofi so šli prepevaje skozi sveta vrata v baziliko, se ustavili ob oltarju sv. Rešnjega Telesa, sv. križa, Marije in ob grobu sv. Petra ter opravili z veliko pobožnostjo predpisane molitve. Resnično veren človek občuti globoko te trenutke. In z resničnim verskim občutjem ter navdušenjem so prepevali večglasno litanije Matere božje s preprostim, a tako lepimi odpevi: Marija k Tebi uboge reve... O ti Kraljica angelska itd. Drugi dan jutraj pa so se odpeljali romarji v prekrasno cerkev Marije Snežne (S. Maria Maggiore), na griču Eskvilinu. Tu je lavantinski škof dr. I. Tomažič imel kratek nagovor o zgodovini cerkve in o ljubljani Slovencev do Marije, nato pa je daroval sv. mašo ob oltarju, na katerem je starodavna slika Marije z detetom, ki jo je po izročilu naslikal sv. Luka. Zopet je donela po cerkvi lepa slovenska Marijina pesem. Po sv. maši se je pričela svetelna procesija spokornosti in iskrene prošnje k Bogu, h Kristusu in Mariji. Ob grobovih sv. Pija V., sv. Hieronima in spominih jaslic so se poglabljala srca v verni udanosti Kristusu in Mariji.

Od sv. Marije Snežne pa je hitela vsa skupina k sv. Janezu v Lateran, »mater in glavo vseh cerkva«, ki je določena kot tretja cerkev svetelne obiskov. Tudi tu so romarji po svetelni pobožnosti občudovali veličastno cerkev, krstno kapelo in molili se na stopnicah, ki so bile prenešene iz Jeruzalema.

V katakombah

Silno globok vtis pa je gotovo pustil v srcih vseh romarjev obisk v Domitilijevih katakombah, kjer je imel v ponedeljek 2. oktobra jutraj ljubljanski škof sv. mašo. Pred sv. mašo pa je imel globok in pomemben govor o preskušnjah prvih kristjanov, ki so 300 let preganjani se skrivali v podzemeljskih rovih, pa so se krepčali z nadnaravno močjo sv. Evharistije in zaupali v božjo previdnost vse prenesli, dokler niso dočakali verske svobode. Po sv. maši pa jih je vodnik peljal v globino katakomb, da so se mogli na teh krajih, posvečenih z mučeniško krvjo prvih kristjanov, vsaj malo vživeti v njihovo močno, nezmisljivo vero v Kristusa in njegov nauk.

Od katakomb je vodila pot k sv. Pavlu zunaj mesta, v veličastno baziliko, ki stoji na kraju, kjer je bil ognjeniti Kristusov apostol pokopan. Tu je bil sklep svetelnih obiskov. Pesmi Povsod Boga in Hvala večnemu Bogu sta zaključili pretrpetljivo pobožnost, ki je nedvomno obnovila ne samo navzočim obilo notranjega verskega duha, ampak tudi katoličanom v domovini po božjem zakonu občestva svetnikov. Poleg teh cerkva pa so romarji obiskali še mnogo drugih, ki hranijo dragocene spomenike krščanske umetnosti, in priče krščanskega življenja in svetniške moči. Molili so na grobu sv. Ignacija, sv. Alojzija, sv. Janeza Berhmana, sv. Roberta, sv. Cecilije, sv. Stanislava. Za slovenski rod so v cerkvi sv. Klemenca, kjer je grob sv. Cirila, so prosili v Strossmayerjevi kapeli, naj ta rod bolj in bolj prešinja duhu sv. blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. V Koloseju so se po poti čez Forum, mimo Palatina, skozi slavoloke Tita in Konstantina zbrali okrog križa z napisom: Pozdravljen križ, naše edino upanje, kakor okrog spomenika, ki jim je iz davnine priklical zdih mučencev, nad katerih trpljenjem se je radoval v ciničnem razkošju notranje razpadajoči, dasi še s polno zunanjo močjo in silo razpolagajoči poganski svet.

II.

Pri svetem očetu

V ponedeljek zvečer je bila določena avdienca pri sv. očetu Piju XI. Nestrpno in s hrepenenjem je vsak pričakoval, da vidi naslednika sv. Petra, duhovnega poglavarja 300 milijonov katoličanov, in čuje njegovo besedo. 200 slovenskih in hrvatskih katoličanov — v Rimu se je mudila tudi skupina Hrvatov — se je zbralo ob 8 zvečer v Vatikanu, na belu škofje dr. G. Rožman iz Ljubljane, dr. I. Tomažič iz Maribora, dr. J. Gnidovec iz Skopja. Navdušeni ključ živijo sv. oče so zadeneli po veliki prestolnici dvorani, ko se je prikazal papež v spremstvu škofov in prelatoz med romarji. Takoj nato pa so Slovenci zapeli lepo pesem Marija, mati ljubljena in za njimi Hrvatje hrvaško Marijino pesem. Zaradi tisočev romarjev, ki jih sv. oče dan za dnem sprejema, kar je za 76 letnega, čeprav še čvrstega starčka vendar le zelo utrudljivo, so v tem letu v Vatikanu odpravili navado, ki jo je imel sv. oče v prejšnjih letih, da je šel okrog vseh romarjev in

dal vsakemu roko. A za jugoslovanske katoličane je zopet izjemno šel po vsej dvorani in prav vsakemu dal roko, da poljubi ribičev prstan. Z njim so šli škofje in predstavniki nekatere posameznike, med njimi predsednika ljubljanskega škofijskega odbora KA dr. M. Kreka, predsednika mariborskega odbora Fr. Jerebiča, cerkvenega asistenta ljubljanske KA dr. J. Fabijana, ki jim je sv. oče naslovil še posebej nekaj ljubeznih besed.

Papežev govor

Po tem obhodu okrog romarjev pa je sv. oče sedel na prestol in imel krasen, pol ure trajajoč nagovor na navzoče. Izjavil je svoje veselje, da vidi te predrage slovenske in hrvaške sinove, ki so prišli iz Jugoslavije in jim osebno dati roko. Sprejel je že romarje, ki so prišli iz te države. Kadar koli jih je videl, ga je navdalo vedno večje hrepenenje, da bi sprejel še nove. Prišli so, da blizu njega, da z njim obhajajo sveto leto, ki je v spomin 19. stoletnice odršenja. Prišli so s svojimi škofi. Zahvaljuje se jim in dušnim pastirjem za ta trenutek. Dragi so mu vsi, njihove pesmi, njihovi živijo-kliči, najbolj pa njihova navzočnost. Prišli so k skupnemu očetu, v njihovih očeh bere vdanost in ljubezen do sv. stolice, do sv. rimsko-katoliške cerkve. Tudi on je vesel, da ima priliko zagotoviti jim svojo posebno očetovsko dobrohotnost zanje in za vso Jugoslavijo. Reče jim: Če bi kdorkoli, in najsi bi bil angel z neba, prišel in bi jim hotel dopovedati, da sv. oče ne ljubi njihove domovine Jugoslavije, naj mu ne verujejo. Vedo naj, da to ne bi bila resnica, ampak zanikanje resnice. Če bi taka trditve prišla od sovražnikov, bi jo papež lažje prenašal, kakaj sovražniki ne morejo reči drugega, saj ne vedo, kaj govorijo. Oni sodbijo po človeških vidikih in zato mislijo, da morajo vsi soditi na isti način in tako uresničujejo zopet besede božje Modrosti: Misli, hudo bnež, da bom tebi podoben. Če pa taka trditve pride od prijateljev, je stvar zelo boleča, zakaj ti vedo, da ne govorijo resnice. Če pa nazadnje prihaja še od katoličanov, tedaj je boleš srca očetovega največja, ker je ni mogoče smatrati drugače, kakor trditve sinov, ki so postali odpadniki in izdajalci krščanske družine.

Sv. oče izjavlja navzočim, da je zelo želel tega trenutka, da bi jim to povedal, zato da povedo to doma, da so tolačili njegove misli in njegovih besedi. In zato še enkrat ponavlja: Če bi tudi angel z neba prišel in bi rekel, da sv. oče ne ljubi Jugoslavije, ne more se mu verjeti, ker je ta trditve nasprotna resnici.

Nato je papež govoril o sv. jubilejnem letu. Izrazil je živo željo, da bi bilo to jubilejno leto za njegove ljubljene sinove Slovencev in Hrvatov iz vse Jugoslavije leto blagoslova, odršenja in pravem pomenu: rešenja od zla, odpuščenja, obnove krščanskega življenja, napredka in razvoja tega resničnega življenja. Naj bi bil to poseben dan svetlega leta, ker je sad in cilj odršenja, ki ga je Odršenik sam postavil. On je bil dobri pastir, ki je prišel, da življenje da. Vse njegovo življenje od Betlehema do križa je bilo za to: da bi imeli življenje in preobitno imeli. Hotel je, da bi imeli najboljše živ-

ljenje. Katero je to življenje. Je življenje, ki ga oni sami živijo: krščansko življenje. Kristus ga je prinesel, zaslužil z vsemi njegovimi zakladi. Od njegovega odršenja izvirajo tudi dobre krščanske kulture. A prvi so čisto duhovni sadovi. Sem spadajo vsi zakladi od prvega sv. obhajila pa do zakramenta sv. zakona ali redovnih obljub, sem milosti vseh zakramentov, krščanske čednosti, posebno vera, upanje in ljubezen, sem milosti molitve in dragoceni zakladi občestva svetnikov.

Navzočni romarji živijo to življenje osebno, doma v družini, in javnem življenju. Naj bo v tem svetem letu sad odršenja, da razvijajo to življenje Odršenika. Zaslužijo te sadove. Od daleč so prišli, trud svetelnih obiskov so prenesli, žrtve splošne krize tudi težko občutijo. Božja pravičnost pa tudi božje usmiljenje se v tem svetem letu posebno vidno dviga. In s posebnim očetovskim pogledom bo gotovo pogledal križani Bog vse, ki z vzorno pobožnostjo, kakor ti dragi romarji, zbrani v tem trenutku okrog skupnega očeta, hočejo uporabiti zaklade, ki so od sv. Cerkev v tem letu dani na razpolago njihovim dušam.

S temi čuvstvi sv. oče blagoslavlja vse, vse njihove stvari in osebe, na katere mislijo, njihove starše in sorodnike, posebno pa še otroke, ki so mu toliko bolj dragi, ker blagoslov zanje velja za vse njihovo bodoče življenje; blagoslavlja tudi starčke, slabotne in bolnike, ki imajo toliko večjo pravico do blagoslova, čim bolj so ga potrebni. Poseben blagoslov pa velja njihovim dušnim pastirjem, ki so tako častno zastopniki. Oni so ministri, služabniki odršenja. Imajo odgovornost, da razvijajo in množijo sadove odršenja, krščanskega življenja. Še bolj, če je možno, blagoslavlja one, ki so še upanje duhovništva, bogoslovce, da postanejo vredni služabniki odršenja. — Nikoli ne bodo verniki zadosti molili za svoje duhovnike. Največji blagoslov pa izreka sv. oče svojim apostolskim bratom, škofom, v znamenje priznanja za vse, kar med verniki delajo. Tako gleda na to delo, kakor bi bilo njemu storjeno. Oni imajo posebno skrb za razvoj katoliške akcije, ki je njemu tako draga prav posebno v tem svetem letu. Akcija je prvo znamenje življenja. Kjer ni življenja, je smrt. Življenje brez akcije, brez dejavnosti pa je nekoristno, okorelo, omrtvelelo. Dejavnost je merilo življenja. Katoliška akcija je sad in merilo krščanskega življenja, ki ga je Odršenik prinesel.

Slovo od Vatikana

Po slovesnem blagoslovu, ki ga je dal sv. oče na koncu, je prof. Fabijan prevedel govor sv. očeta v slovenski jezik, rektor mons. Madjerec pa v hrvaški. Nato so romarji zapeli skupno še eno pesem, nakar je sv. oče med živahnim vzklikanjem odšel. Avdienca je zapustila v vseh navzočih neizbrisljiv vtis.

V torek popoldne so se romarji odpeljali iz Rima proti svoji domovini. Se sv. Antona v Padovi so obiskali in Benetke pogledali, potem pa kmalu z veseljem prišli v svojo domovino. S hvaležnostjo morejo vsi priznati, da so jim šle na roko poleg domačih jugoslovanskih oblasti tudi italijanske.

Dr. Fabijan.

Balkanski pakti miru

1. Crnomorski — 2. med Turčijo in Jugoslavijo - z Bolgarijo

Pariz, 7. oktobra. AA. Potovanje Nj. Vel. kralja Aleksandra je zbudilo v francoski javnosti veliko zanimanje. Listi so mnenja, da bi bilo zdaj mogoče skleniti posebno locarno pogodbo za Balkan.

O tej možnosti poroča današnji »Le Journal«, ki pa pravi, da bi mogla ta misel zastati samo, če bi bila Bolgarska neodločna. List pravi, da so bolgarske teritorijalne želje vzrok sedanji njeni osamljenosti. Nato pa nadaljuje: Kralju Borisu so bila v zadnjem času dana jasna znamenja za zaničanje, ki vlada za njegovo državo. Jugoslovanski kralj Aleksander, nato pa Paul Boncour in Titulescu so se potrudili da olajšajo kralju Borisu njegove naloge. List zaključuje z besedami: V vsakem primeru, bodisi, da bo to z Bolgarsko ali pa brez nje, je vzhodna Evropa krenila na pot miru, ki ga dozdaj še ni poznala.

»Petit Parisien« piše podobno in objavlja ob-

širno poročilo svojega ženevskega poročevalca o zbliznanju med vzhodnimi evropskimi državami. Poročevalec smatra, da bo v kratkem podpisan niz regionalnih paktov. Sedanje potovanje kralja Aleksandra, predstoječi obisk Titulesca in včerajšnji razgovori med Paul Boncourjem in Mušanovom so velikega pomena. O obisku Titulesca v Ankar pravi list, da bo pri tej priliki romunski zunanji minister sodeloval pri končni sestavi črnomorskega pakta, ki bo sklenjen med Romunijo, Turčijo in Sovjetsko Rusijo. Poročevalec javlja na koncu, da prispe danes v Ženevo turški zunanji minister Tevfik Ruđi-bef, ki bo s svojim simpatičnim tovaršem iz Beograda Jevtičem še enkrat pregledal in nato podpisal pakt o nenapadanju in prijateljstvu med Jugoslavijo in Turčijo.

Vsi ti razgovori so v tesni zvezi s potovanjem Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki bo danes na Krfu imel sestanek z grškimi vojnimi ministrom.

Peklenski stroj

Belgrad, 7. oktobra. AA. Na železniški progi Zagreb-Zidani most je sredi eksplozivno peklenski stroj med železniškima postajama Podsedom in Zaprešićem, 12 km od Zagreba. Peklenski stroj je bil položen med železniškim pragom in tračnico ter je bil na kapico, ki je bila postavljena na tračnico ter zvezana z razstrelivom. Eksplozija je nastala v trenutku, ko je čez to mesto vozil tovorni vlak št. 666. Zaradi eksplozije se je odtrgal od

na progi Zagreb-Zidani most

tračnice 32 cm dolg kos. Lokomotiva je bila le neznanost poškodovana ter je takoj nato mogla z vlakom nadaljevati vožnjo. Človeških žrtev ni.

Po najdenih ostankih se more presoditi, da je bil peklenski stroj v pločevinasti škafli in da je bil iste vrste, kakor peklenski stroj, ki so jih z drugimi razstrelivi in orožjem prinesli iz Zadra in so jih lanske leto našli pri odkritju velebitške afere. Uvedena je preiskava.

Slajenje vinskega mošta Omejitve in pogoji

Ban dravske banovine dr. Drago Marušič je izdal pod št. 7075-13 obče dovoljenje za slajenje vinskih moštov od letošnjega, vsled neugodnih vremenskih razmer nepopolnoma ali slabo dozorelega grozdja in sicer s sledečimi omejitvami in pod nižje navedenimi pogoji:

1. V nobenem slučaju ni dovoljeno dodati na 100 l mošta več kakor 4 kg rafiniranega sladkorja.

2. Za vinorodni okoliš ormoško-ljutomerski in za podokoliš Pekre se dovoljuje pojačati sladkobo mošta največ na 19 stopinj po klosterneburški moštni tehniki.

3. Za vinorodne okoliše Kozjak in Gornje Slovenske gorice, Gornje-radgonske gorice, Haloze (Spodnje, Srednje in Spodnje), za vinarski podokoliš Razvanje-Fram-Slovenska Bistrica ter za vinograde v občinah Dolnja Lendava in Orešje v srezu Dolnja Lendava se dovoljuje pojačati slano mošta največ na 18 stopinj po klosterneburški moštni tehniki.

4. Za vse ostale vinorodne okoliše in podokoliše (vinorodne okoliše: Srednje Slovenske gorice, Prekmurske gorice — brez občin Dolnja Lendava in Orešje —, smarsko-Rogaško-kozijski in celjski okoliš, drameljsko-savinjski okoliš, Bizelski in Po-

savje, Krško-Kostanjeviški, novomeško-mokronosko-litiški in črnomeljsko-metliški okoliš ter za podokoliše Vinarije-Konjice v srezu Konjice in haloško obrobno pogorje v srezih Maribor desni breg in Šmarje pri Jelšah), se dovoljuje pojačati sladkobo mošta največ na 17 stopinj po klosterneburški moštni tehniki.

5. Vsaki vinogradnik ali kupec grozdja, ki se tega obče dovoljenja poslužuje in sladi svoj mošt, mora po svoji občini in sreskem načelnstvu predložiti pismeno prijavo v duplikatu (dvojniki) po obrazcu A, kakor je predpisan v zgoraj navedenem pravilniku. Te prijave je predložiti za teritorij bivše ljubljanske oblasti vinarskemu nadzorniku pri kralji, banski upravi v Ljubljani, za področje bivše mariborske oblasti pa pomočniku vinarskega nadzornika v Mariboru.

6. Sladiti mošt od samorodnic, čistih ali v mešanici z domačimi sortami vinske trte, je najstrožje prepovedano.

Belgrad, 7. okt. m. Za jutrišnje prvenstveno tekmo BSK in ljubljanskim Primorjem vlada v sportnih krogih veliko zanimanje. Splošno se veruje v zmago favorita BSK.

Dr. Krek - 16 let v grobu

Mostar, v začetku oktobra 1933.

Bilo je na pravoslavni Mali šmaren dne 21. septembra t. l. V Mostarju so se takrat vršile velike cerkvene svetosti: mesto je obiskal patriarh srbske pravoslavne cerkve Varnava v družbi mnogih cerkvenih dostojanstvenikov; med njimi je bil tudi škof bitoljsko-ohridski dr. Nikolaj Velimirovič, znan kot nabožni pisatelj in odličen govornik. Ta je priredil v dvorani Srbskega doma predavanje, namenjeno v prvi vrsti srednješolcem. V Mostarju ne moremo trditi, da bi bili glede duševnega življenja preveč razvijeni. Dasi nam je Mostarcev blizu 20.000, ne izdajamo prav nobenega lista, niti školskega tednika ne. Gledališča nimamo, diletantske predstave so redke, javna predavanja prav tako. Zato ni čudno, da si med poslušalci pri govoru škofa Nikolaja našel tudi katoličane in muslimane, ki so hoteli izrabiti redko priliko, da čujejo enega izmed najpopularnejših govornikov na jugu naše države.

Vse mi je bil njegov nastop: govori brez patosa, ne uporablja skoraj nikakih tujk, vse govori je preprosto, a obenem odločen in jasen; svoje misli pojasnjuje z značilnimi doživljaji iz svojega življenja. Dal je dijakom nekaj navodil, ki naj se jih držijo če hočejo kdaj res imeti kaj vpliva na narod in postati njegovi prosvetitelji.

Prvo, kar je treba, da ve vsakdo, ki hoče narod učiti, je tole: najprej se ti uči od naroda, potem šele glej, ali se more tudi narod kaj učiti od tebe! Največja žalitev za naš narod je to, če se govori, da je ljudstvo neizobraženo, brez kulture. Res, naš narod je — kar se tiče starejših generacij — mnogokje povečini nepismen; pri tem pa je v njegovi duši kultura, ki je dostikrat višja od kulture tistega, ki se smatra za zrelega, da bi učil narod. Narod ve, da živi Bog, ki vlada nad narodi in nad posamezniki; narod ve, da je življenje samo priprava za večnost; ve, da je ni kultura nad tisto, ki dela človeka poštenega in požrtvovalnega. S svojo vero in poštenostjo se je naš narod skoraj brez knjige ohranil 500 let pod Turki in se v tej dobi regeneriral. Niso uničili srbskega carstva Turki: ne, Turki so zadali samo smrtni udarec propadajoči državi. Narod pa je ohranil pravice in svobodo zlati sen in ko je prišla njegova ura, mu je Bog vrnil svobodo. Mladina, bodi vredna naslednica vere in poštenosti svojih prednikov, spoštuj in posnemaj vrline, ki so preprečile, da naš narod ni propadel!

Ko sem poslušal te misli, so mi zvenela po glavi Zupančičeva vprašanja: »Kdo si, ki rad bi vodil narod moj?... Moj narod potrebuje je ko kralj Matjaž, moj narod star je dolgih tisoč let!«

Živo mi je stopila pred oči še druga slika. V Selcih je bilo na dan sv. Stefana popoldne, par let pred svetovno vojno. V prostorih izobraževalnega društva je bila prireditelj, ki se je udeležil tudi Krek. Naslednji dan je bil njegov god, pa se je seveda tudi društvo spomnilo svojega prijatelja in mu čestilo; govornik je omenjal za sluge, ki jih ima Krek za Selško dolino. Tedaj pa je Krek odklonil pohvalo in zahvalo a tole ugotovitvijo: »Veliko več je Selška dolina dala meni, nego sem ji mogel dati jaz; toliko mi je dala, da se ji ne morem a svojim delom nikdar oddolžiti.«

Užitik je bilo gledati Kreka v občevanju s kmeti, z delavci, z drugimi, katerih delež je obilno dela in malo zaslužka; kako je cenil njihovo bistroumnost, sežgavost, kako je cenil njihovo življenjsko moдрost, kako ga je dvigala samostojnost v miselnosti in odkritost v izrazu, kako je hvalil Boga, da je majhnim in neznanim razodel to, kar je ostalo skrito modrim.

Tak človek ni mogel biti drugega nego — demokrat. Hotel je narod dvigniti s pomočjo umskih in нравnih vrednot, ki so v njem. Zaupal je v pomladitev, ki bo prišla iz naroda samega — dajte mu samo možnost, da razvije svoje sposobnosti za delo v službi javnega blagaj!

Na svetu se bje boj med zastopniki dveh nazorov o javnem življenju. Nekatere je očarala Mussolinijeva slava in njegovi uspehi; smatrajo, da se je doba demokracije preživela in da imajo bodočnost le tisti, ki hočejo dvigniti množico naroda

Drugi pa verujejo, da več oči več vidi, da je — po Masarykovih besedah — demokracija diskusija, da bo rešitev naroda prišla iz zdravih korenin naroda samega. Če teh korenin v narodu ni več, ga nobeno zdravilo ne bo rešilo.

Krek je v poslednjih letih svojega življenja posebno rad bral angleške revije in knjige. Med poslednjimi besedami, ki jih je napisal nekako mesec dni pred smrtjo, je poskus prevoda neke angleške pesmi. Že kot dijak je s posebnim veseljem prebiral Shakespearea. (Njegove Tri sestere jasno kažejo, da jim je v sorodu — Ukročena trmoglavka.)

Škof Nikolaj je ob koncu svojega predavanja postavil mladini za zgled Anglosase kot narod, kjer je videl med državniki — največ vere. V tem oziru je pripovedoval zanimive primere iz življenja Balfoura, Lloydja Georgea, Coolidgea, Wilsona, Hardinga; ta je n. pr. vsak svoj govor na političnih shodih začel z molitvijo, češ, da brez molitve ne bo to, kar se bo sklenilo, koristno narodu.

Na nestetih poljih je delal Krek, kot solnce je vzbujal povsod življenje in gibanje; njegove gospodarske in prosvetne organizacije so bile v nekem oziru res »politične«: namenoma so vzgajale narod za samoupravo, da se ljudje pri samostojnem upravljanju manjših poslov pripravljajo za večje in največje naloge, ki jih mora vršiti narod.

I. Dolencec.

Javna dela v Ljubljani

Belgrad, 8. oktobra. M. Upravni odbor Pošte hranilnice je odobril ljubljanski mestni občini za regulacijo Ljubljane posojilo 6 milijonov Din po 8%. Amortizacija se bo določila sporazumno. Sklep upravnega odbora Pošte hranilnice mora še potrditi finančni minister.

Belgrad, 8. okt. m. Odbor za državne nabave je odobril licitacijo za tlakovanje Bleiweisove ceste. Sprejela se je ponudba zagrebske tvrdke Res.

Osebnosti

Belgrad, 7. okt. m. Za tajnika 4. pol. skupine 1. stopnje je postavljen pri kraljevi banski upravi dravske banovine dr. Karlič Ivan, banski svetnik 4. pol. skupine 2. stopnje. Za policijskega svetnika 4. pol. skupine 1. stopnje je postavljen pri ljubljanski policijski direkciji Grzinč Alojz, policijski svetnik 4. pol. skupine. Za politično-upravnega tajnika 5. pol. skupine pri kraljevi banski upravi v vrdarski banovini je imenovan Kapus Anton, do sedaj politično-upravni tajnik 6. pol. skupine. Za pomožnega tajnika 6. pol. skupine je imenovan pri kraljevi banski upravi dravske banovine Bravničar Slavko, pomožni tajnik 7. pol. skupine. — Napredovali so pri poštnem in brzojavnem ravnanstvu: v Ljubljani Senk Vladimir, v Brezicah Sušnik Marija, v Zagrebu Vondica Marija, v Dolnji Lendavi Pehani Alojzija, v Ljubljani Urbanič Alojz, v Koprivnici Meniga Evgenija, v Crnomlju Čoš Josipina, v Mariboru Pahor Ivan, v Zireh Tušar Ana, v Zupanji Trobec Ana in v Ribnici Mrak Franciška.

COMPRIMÉS

VICHY-ETAT

ZA LASTNO IZDELOVANJE
ALKALICNE GAZIRANE VODE
DOMA

Minilo je 700 let...

Zvesto po stopinjah...

Že kmalu potem, ko se je iz malega kroga priateljstva in učencev, ki so se bili zbrali okoli asiškega uboščaka, izoblikoval pravi cerkveni red, so se pred sedem sto leti naselili prvi frančiškani tudi v Ljubljani, odkoder so se razširili po vsej Sloveniji in bližnjih hrvaških krajih. Kakor povsod drugod, tako pomeni prihod frančiških bratov novo dobo verskega življenja in navedenega prepoveda tudi med našim ljudstvom, ki so ga v tistem času begale hude zmote in zapeljivi nauki, kateri so izpodkopali temelje zdravega moralnega življenja in urejene človeške družbe. V duhu svojega očeta Frančiška, ki je v sebi uteleševal evangelijski ideal v čudoviti popolnosti, kakor le malokdo pred njim, so postavili nasproti prisilnemu, nemogočemu in vsaki človeški red razdirajočemu komunizmu in anarhizmu takratnih krivovercevec nauk prostovoljnega uboštva in skromnosti pa ljubezni, ki vse pridobiva za Kristusa, ki objema vse stanovalce in omogoča evangelijsko življenje v popolnem soglasju z obstoječim hierarhičnim in posvetnim redom, z ljubezno odstranjajoč po možnosti nesoglasja in oblaščujoč vsa naravna nasprotstva in napetosti, ki nujno spremljajo tostransko življenje človeka in človeške družbe.

To poslanstvo vrše »mali bratje«, kakor jih je ljubezni sveti Frančišek sam imenoval, po vsem krščanskem svetu in tako tudi pri nas z isto verno in razumevanjem od prvega dne, ko so se osnovali kot redovniška družina v okviru in pod vodstvom Cerkve, do danes, in sedem stoletij ni v ničemer izpremenilo njihovega poslanstva, njihovega bitnega ustroja in duha, v katerem kot zvesti nasledniki svojega ustanovitelja delujejo. Prišli so k nam kot pravi ljudski red, kakor jih je bil zamislil Frančišek, in so ljudski red ostali; resnični prijatelji ljudstva, ki jih samostanska pravila ne ovirajo, da ne bi z njimi bili v neprestanem priskrbenem stiku kot bratje vsakemu, ki rabi duhovne pomoči, navedenega dviga in verske tolažbe v nalogah in stiskih življenja. Po naročilu asiškega svetca jim je bila in je poglobljena naloga ljudska pridiga, oznanjanje evangelijskega predvsem ljudskim množicam, ljudski misijoni, ki naj vsa srca navdušijo za bojo za Kristusa in ganejo bogatine in močnejše, da žrtvujejo od svojega bogastva revežem in svoja bogata sredstva postavijo v službo obče koristi, sobratov, krščanske družbe. Pridigajoč strogo obveznost navedenega zakona medsebojne ljubezni in pravice za vse, so močnogo pospeševali in pospešujejo čustvo krščanske vzajemnosti, in ideal krščanske stanovske družbe, ki si danes z neodoljivo silo utira pot do uresničenja, je frančiškanskega izvora, nosi pečat Frančiškovega duha in volje. Ta krščanska družba je naznačena že v Frančiških pravilih tretjega reda, družbe mož in žena, ki naj kot laiki v posvetnih poklicih v okviru frančiškanske družine ureničujejo načela evangelija sredi skrbni, bojev in težav ter delokroga posvetnega življenja. Frančiškani so razširjanju tretjega reda posvečali svojo glavno skrb tudi med našim ljudstvom in v veliki meri je njihova zasluga, da se je med našim ljudstvom ohranilo in okrepilo čustvo krščanske solidarnosti, zavest potrebe bratske ljubezni in pomoči vsakomur brez razlike, pa prepričanje, da je posamezniku in družbi neobhodna neprestana navedena obnova, reforma srca in miselnosti po kusu, pokori in delih ljubezni, po dejavnem, praktičnem in odkritosrčnem krščanstvu.

To so frančiškani, to je njihovo delo in duh njihovega delovanja. Ob sedemstoletnici njihovega prihoda in obstoja med nami smo jim zato dolžni zahvalo in priznanje za gorečnost in zvestobo, s katero so, hodeč po stopinjah svetega Frančiška Asiškega, izpolnjevali svoje poslanstvo. Čisto v duhu svojega reda in svojih tradicij so frančiškani raztezali svoje delovanje iz žarišča nabožnega življenja po vzoru evangelija na vse pango kulture, nega človekovega tvorstva: pospeševali so umetnost in sami imeli v Ljubljani znamenito podbarsko šolo; gojili so petje in glazbo ter nam dali znamenite glazbenike; iz njih je v napoleonski dobi prišel naš prvi pesnik, gojitelj ljudskega šolstva in narodne prosvete; ustanovili in vodili so naše prve gimnazije in frančiškanski profesorji so nam vzgajali cele rodove izobraženstva v srčni kulturi in globoki narodni zavednosti; iz frančiškanskega reda je izšel eden naših največjih jezikoslovcev in slovanofilov; v dobi osvobodjenja in zedinjenja so bili navdušeni glasniki jugoslovanske vzajemnosti — sploh so vedno mislili, čutili in delali iz ljudske duše, vedno skupaj z narodom kot najboljši poznavalci njegovih potreb in težnj, čisto v duhu največjega ljudskega svetnika katoliškega občestva, solnca jasnega, vedrega in od najčistejše ljubezni do vsega stvarstva prešinjene svetega Frančiška Asiškega. Z zlatimi črkami pa bo v naši zgodovini zapisano tudi vse, kar so storili za reveže, za naše dijake, za pomoči in krščanskega usmiljenja potrebne, za premožne naše ljudi, ki so se z njihovo pomočjo ne samo navedeno dvignili, ampak tudi socialno povzpeli do položaja, v katerem so koristili svojemu narodu.

Za vse to našim »malim bratom«, našim ljubljanim frančiškanom ob sedemstoletnem jubileju najglobljeja zahvala!

Dr. D. S.

Frančiškanska miselnost in njen vpliv

Ni dolgo tega, kar je izrekel odlični predstavnik sodobne družbe besedo, ki me je osupnila. Čisto zares osupnila, ker je namreč nisem pričakoval in še manj mogel pričakovati. Sicer nič posebnega, pa mi je vendar dalo misliti. Tako se je izrazil, da daje frančiškanska naselbina kar v kratkem mestu, kjer so se naselili, čisto poseben pečat. On da si Ljubljane ne more misliti brez te slike: stopnišče pred tromostovjem in rahlo razgibana množica, vmes rjava halja, ki ni ravno sočasna, še manj elegantna in vendar ima v sebi slog, kakor recimo gotika ali barok ali katerikoli drugi, čisto svoje lice ima.

Da se ne oddaljim od glavnega. Tiste besede so mi dale misliti. Odkod ta moč, ki ni umišljena, temveč ima v sebi zelo močno realnost. Odkod ta sila, to občutje neke varnosti, prijetnosti, močnejše nekega dobrohotnega ugodja, ki ga prinese s seboj taka naselbina.

Frančišek je imel to v sebi! Frančišek že, ampak med njim in danes je več kot sedem sto let. In v tem času se je kaj močnejšega razbije, kaj šele tisti svojstveni vonj Umbrije in njenega bogatega uboščaka. Ali je v tem tako močna tradicija? Tradicija že, ampak tudi to se razbini. Kaj je zdaj za tem? Uganka.

Sežem po vodilu: Regula Fratrum Minorum — Vodilo ali pravilo Manjših bratov. Ni obsežno. Samo 12 poglavij ima. In še ta so kar moč kratka.

Noben red nima tako kratkih markantnih pravil kot ravno frančiškanski. To me namreč zanima, take stvari primerjati, saj veste, eden ima sport, eden se zanima za filatelijo, jaz pa za take stvari, to povem zavoljo tega, da me kdo ne obdolži outsiderstva.

Začne se vodilo zelo značilno: Regula et vita Fratrum Minorum haec est... vodilo in življenje manjših bratov je to: namreč spolnjevati našega Gospoda Jezusa Kristusa sveti Evangelij, živeti v pokorščini, brez svojega in v čistosti...

Drugo poglavje obsega določbe glede vstopa v red in obleko. Niti besede ni videti odveč. Čakaj, konec II. poglavja se glasi začuda prijetno za moja komoda ušesa: »In jih opominjam in svarim, naj ne prezirajo in ne bodijo ljudi, ki jih bodo videli v mehka in pisana oblačila odete in bi jedli izbrana jedila in drage pijače: temveč vsak naj raje sam sebe sodi...«

To bi bil del odgovora na tisto uganko. Tu je Frančišek tako globoko pogledal v človeško dušo, kot noben drug fundator. S temi besedami je dal svojim poznim bratom smernice za tisto ljudomilno umevanje slabosti. Grajati pač, ne prezirati, bičati razvade, ne pa umičevati. Odtod tista plemenita širokogrudnost odličnih svetcev in vodnikov frančiškanskih. To je noblesa in to je aristokracija v najprvotnejšem pomenu besede. Od sebe zahtevati veliko in največ, do sebe biti strog in še čez — do drugih ves mil in dober. Zato se otroci sveta še najlažje dajo pograjati od starega patra, ki tako modro ve za tisoč in eno slabost človeško. Ima trdo besedo in oster zvok, zraven pa zlato srce.

Tretje poglavje — me ne zanima. O breviturni govori in o postu. Ne eno ne drugo ni moja močna stran, posebno drugo prej Ahilova peta. Ampak proti koncu je meni posvetnjaku kar všeč. »In po sv. evangeliju smejo jesti od vseh jedi, ki jih prednje postavijo.« To je beseda! Kaj boš s tisto zbirčnostjo in narejeno svetostjo. Če je miza bogata, jej, če je preprosta, prav tako bodi vesel. Tu mi pride na misel, kako mi je na Dunaju profesor, ki je stanoval v predmestju, pravil, da imajo službo božjo tam »na apostolski način«. Veš, vsako nedeljo pride pater. Že doma mašuje, pri nas zopet in še pridiga. Popoldne ima še krščanski nauk. In vsako nedeljo obedi pri drugi družini. Ti ne veš, kako smo ljubosumni. Še jaz. Nobena družina si tega ne pusti vzeti. Niti najbolj ubožne ne. Zanje je tisti dan praznik. Frančišek, velik poznavavec ljudi si bil!

Naslednje poglavje govori, »naj bratje denarja ne sprejemajo zase«. No, no — kar samega sebe

P. Ziga Škupin, O. F. M. cesarski teolog in zaupni dvorni svetovavec, ustanovitelj franč. knjižnice.

P. Benvenut Kroat, O. F. M. prijatelj Prešerni in M. Langusa.

slišim, kako sem pred leti o tem dvomil. Kaj dvomil! Prepričan sem bil o nasprotnem. Dokler me ni nekoč podučil prijatelj. Čisto enostavno me je peljal nekoč v samostan. Še prej sva imela debato: precej viharno. Sicer ne kolnem rad, ampak tedaj sem. »S čim pa židajo, kuhajo, popravljajo, tiskajo, če ne z denarjem?«

Seveda, jasno — ampak delati vendar smejo, menda? In plačilo za delo? Ga je zelo malo. Zahtevati ne smejo in tudi ne store tega.

Odkod torej? Pogledam v peto in šesto poglavje. »O delu«, »o miloščini«, »o bolnih bratih«. In vsi bratje naj delajo kako pošteno delo. Ne zavoljo plačila za delo... Če bi se jim pa ne dalo plačila za delo, smejo iti k mizi Gospodovi...

In ta »miza Gospodova?«

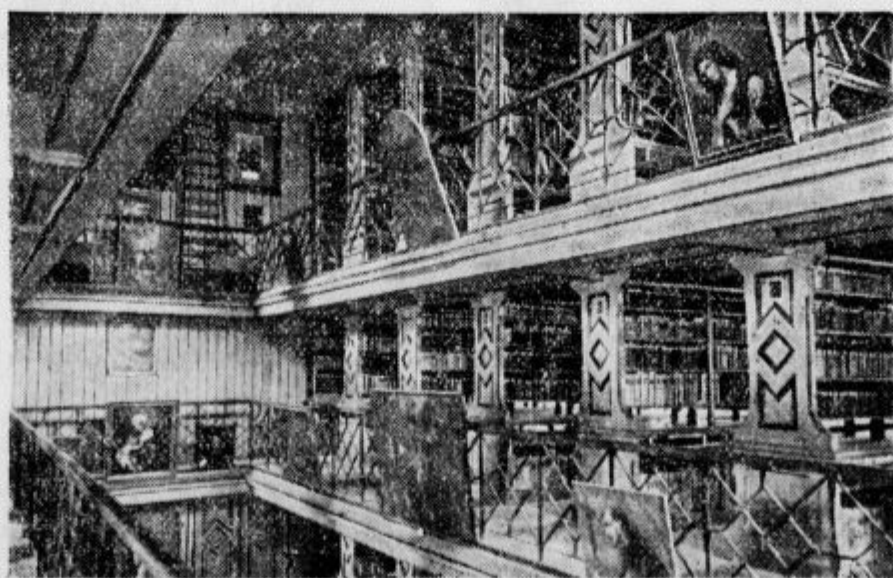
To je miloščina.

Da, sedaj razumem, ampak to vseeno gre na tuj račun! Še motiš, dragi moj, boš sam videl. In res sem videl in sam štel: opoldne poleg družine še okoli štirideset gostov — brezposelnih posebej, dijakov posebej. In to vsak dan... Sedaj naj štejem in gospodarim v mislih... Rajši ne!

Če bi šlo samo zanje, bi z delom vse zmagovali. Tako pa — dan za dnem porta, porta in sto prošenj.

Sedmo in osmo poglavje me ne zanima. Pač pa v devetem berem z zadovoljstvom zaključni stavek. O, Frančišek, res si bil že tedaj vse moderen! Kako že naroča svojim patrom pridigarjem: naj bodo kratkih besedi, ker je skrajšal besedo Gospod na zemlji.

Deseto poglavje je biser človeške modrosti in globokega spoznanja. Ni čuda, da je red vzgojil take močje: svetnike preproste kakor brata Junipera in zraven dušno prečudno bogatega Bonaventuro, duhovitega in globokoumnega Dun Scotia in prodirnega duha Rogerija Bacona, ki je prvi zaslužil

Notranost frančiškanske knjižnice. Knjižnica obsega okoli 25.000 del v 32.000 zvezkih

Arh. Jeblinger

Nekaj povsem novega — po učinku in vonju!

Milo Elida 7 cvetic! Veda pravi o njem: je voljno, neguje kožo in ima dosti maščobe. Žene, ki precej zahtevajo, pravijo: čudovito milo, vonj, kakršnega ti srce poželi... času primer — no tudi zato, ker je poceni.

ELIDA

MILO

električne sile. Aleksandra Haleškega, subtilnega akademika in v besedi močnega Janeza Kapistrana, ljubezni Antona in še jedko-strogega advokata in pesnika Jacopona da Todi. In še državnik kot Ximeneza in reformator kot Petra de Alcantara, blaženega Bernardina Feltrskega, prvega ustanovitelja modernih vzajemnih posojilnic, in še tikega nežnega Pashala in še sto in sto drugih. Odtod, iz regule — ta čudovita proznost, bogastvo in močata prilagodljivost.

Odtod tudi močni vpliv njihovega sedemstoletnega dela med nami Slovenci.

Od ljudske šole do misijonov. Vse so imeli frančiškani v rokah. Prve gimnazije in prvo slovensko pesem in še časopis in še knjigo o babilstvu, da bi uboge porodnice ne umirale. Vse je zamislila praktična in ljuba modrost rjavih menihov.

Ni čuda, ni čuda. Ljubezni rodi zaupanje in to zopet ljubezni prilike. To je pesem, ki sedem sto let ponavljana še vedno lepo zveni. In da bi še dolgo zvenela — naši rjavi bratje — Bog vam nakloni!

P. Anton Lazari, O. F. M. »izredno učen mož, ki je nanj Ljubljana lahko ponosna«.

P. Hugo Vodnik, O. F. M. umrl v Ljubljani v sluhu svetosti 1775.

Atom:

Frančiškov tretji red in Slovenci

Čemu je potrebna ta zastarela organizacija? Tako vprašujejo dandanes mnogi, tudi drugače dobri katoličani. Tako pa ne sprašuje tisti, ki ve, kaj je III. red in ki ve, kakšen bi moral biti III. red, ako bi v polni meri bil to, za kar je ustanovljen.

Ako bi živel Kristus v srcih vseh ljudi, ako bi vsi udje svete Cerkve živeli po svetem evangeliju, potem bi bil odveč vsak red, posebno pa III. red za ljudi, ki žive med svetom. Zakaj močnoga organizacija sv. Cerkve, ki jo je zamislil sam Bog, bi zadostovala, da bi dosegla svoj namen. Ker pa tega ne moremo trditi, zato so se našli vedno ljudje, ki so zbirali krili sebe dobro misleče moči, katere naj bi zasledovale kak gotov cilj. Sv. Frančišek Asiški je hotel z ustanovitvijo III. reda pripeljati ljudi k življenju po svetem evangeliju in kjer so njegove besede zadele v živo, tam se mu je to podjetje tudi v celnem obsegu posrečilo.

Namen III. reda je isti kot katoliške cerkve. Prešinjeno zasebnega in javnega življenja z načeli Kristusa in evangelija. Sv. Frančišek je hotel v svojem prvem redu obnoviti življenje apostolov, kakor je razvidno iz prvega poglavja njegovega vodila: »Vodilo in življenje manjših bratov je to, namreč spolnovati sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa.« Enako pa je imel namen obnoviti življenje prvih kristjanov v svojem tretjem redu, ki je namenjen za ljudi, živeče med svetom.

Kratek pogled na drugo poglavje vodila III. reda nam dokazuje resničnost tega njegovega programa. Ondi najdemo navodila, ki v resnici uravnavajo celo življenje vsakega med svetom živečega kristjana po načelih evangelija. Ni tu prostora, da bi za vsako teh navodil dokazal, da je vzeto iz evangelija. Dobi pa to lahko vsakdo v kaki boljši razlagi vodila III. reda. Kakor hitro bi v kaki vasi ali trgu ali mestu bilo takih mož in takih žena, ki bi to življenje resno vzeli, kakor je bilo resno mišljeno od sv. Frančiška, ki je hotel s III. redom uvesti evangelij v vesoljni svet, bi s tem prekrasili cele vasi in trge in mesta, ter bi se na tak način povrnilo stanje prvih krščanskih občin, o katerih celotno pogani niso vedeli drugače povedati kakor: Glejte jih, kako se ljubijo med seboj. To je cilj cerkve, to je cilj III. reda in kdor ga drugače pojmuje, pa naj si bo v III. redu ali ne, ga ne pozna in se moti.

Enak, še neprimerno večji vpliv, kakor v zasebnem, pa bi se moral kazati v javnem življenju. Kakor evangeliju ni podvrženo samo zasebno, ampak tudi javno življenje, enako mora III. red, katerega naloga je, da prešine z duhom evangelija vse sloje, delati na to, da nauki Kristusu pridejo do peljave tudi v javnem življenju. Da je to njegov namen, nam jasno kažejo besede sv. očeta Benedikta XV., ki pravi v svoji okrožnici dne 6. januarja 1921 tako-le: »Zato je naša želja, naj ne bo nobenega mesta, nobene vasi ali sela, ki ne bi imelo dovolj velikega števila udov te vrste in teh ne nekaj lenih in zadovoljnih s samim imenom tretjerednikov, ampak delavnih in skrbnih za svoje in drugih zveličanje. In zakaj se ne bi mnoga in različna društva mladeničev, delavcev in ženskih, ki med katoličani povsod cveto, pridružil temu tretjemu redu in bi napolnjena z duhom ljubezni in miru vztrajno delala za slavo Jezusa Kristusa in korist svete Cerkve.«

Kakšen pomen imajo te besede papeževe? Če jih natanko premislimo, tedaj vidimo, da je izrazil papež s temi besedami idejo velikanškega pomena. Udje III. reda bi imeli biti protitež nasproti prizadevanjem vseh nasprotnikov krščanstva. Kakor imajo ti svoj določen cilj in smoter, rušiti in podirati vse, kar je katoliško, tako bi morali imeti udje III. reda en sam cilj, da ščitijo katoliško vero in skušajo v vsem svojem življenju, ne samo zasebnem, sami zase, ampak tudi v javnem uveljaviti njeno, to je evangelijska načela. Kakor je za časa sv. Frančiška III. red preobrazil celi svet, tako bi moralo biti tudi dandanes. Motijo se tisti, ki mislijo, da je zadosti, da tretjerednik nosi pas in škarpulir in prejema odpustke, čeprav je eno in drugo potrebno. Toda, da je kdo pravi tretjerednik je treba, da se to pri njem pokaže tudi tedaj, ko zapoveduje, pri uživanju, v družinskem življenju, v trgovini, v uradu, pri obrtu in v vsakem družabnem mestu, katerega koli zavzema. Da je kdo dober tretjerednik, se mu ni treba odpovedati nobenemu vzvišenemu in plemenitemu idealu, ki more ogreti človeško srce. Saj kakor krščanstvo samo, tako tudi tretji red nima namena, da bi ogrel mrtva trupla, ampak zato, da vzbuja življenje, da očisti našo ljubezno, da oplemeniti naš značaj, da spoušuje in obenem vodi našo svobodo. Če primerjamo načela, kakor jih razodeva vodilo III. reda z rana mi, ki razjedajo sodobni svet, tedaj moramo priti do spoznanja, da je v prvi vrsti III. red poklican, da jun ozdravi, kakor to po vsej pravici od njega pričakuje katoliška cerkev.

In če vprašamo, kako da III. red dandanes ne vrši tistega poslanstva, kakor ob svojem postanku, tedaj moramo reči, da je ponajveč temu krivo to, da večkrat udje III. reda, da, celo voditelji, ne poznajo ne njega, ne njegovih vzvišenih nalog, deloma pa je temu kriva premalo tesna organizacija III. reda.

Kako je bilo s III. redom na Slovenskem? Iz prejšnjih stoletij je malo znanega. Imeli so pač v mestih in nekaterih krajih III. red, števila članov pa ni moč ugotoviti. Za Ljubljano vemo gotovo, da so leta 1715 imeli III. red. Četudi so bili le maloštevilni, vendar so živeli zelo natančno po vodilu in so imeli celo v prejšnji frančiškanski cerkvi na Vodnikovem trgu svoje grobišče, kamor je bilo mnogo pokopanih. Iz provincijskih zapisnikov je razvidno, da so leta 1730 bili nastavljeni za razne naše samostane posebni voditelji III. reda, iz česar

Nadaljevanje na naslednji strani spodaj.

Ljubljanske vesti:

Liko! pri Sv. Krištofu

Dne 6. septembra je bilo, ko so se zjutraj ob pol osmih oglašili sveto-krištofski zvonovi in z veseljem pritrkavanjem oznanili vsej okolici veselo novico: »Lopate za novo cerkev sv. Cirila in Metoda že pojo! Vse ovire so premagane. Mi že zidamo.«

Ljubljanska gradbena družba, ki je dobila zidarska dela, se je lotila tega dela z izrednim navdušenjem in izredno odločnostjo. Kakor na mravljišču ob spomladanskem jutru, je bilo ves mesec na stavbi. V vzorni disciplini, z občudovanja vredno marljivostjo je velika vojska delavcev pod spretnim vodstvom polirja gosp. Dimca vihtela lopate, krampe, sekire, žage, kladiva, kele od zjutraj do večera, da se je vsem videlo, da ne delajo samo za plačo, kakor navadne stavbe, temveč s srcem in navdušenjem, za božjo čast.

In vreme! Ako bi si ga sami delali, bi si ga lepšega ne mogli narediti. Ljubo sončece se je skoraj vse dni smejalo z neba in občudovalo to lepo delo. Samo trije deževni dnevi so bili. Pa še ti kakor naročeni. Ravno so bili vsi fundamenti gotovi in ves prostor nasut, da je bilo celo potrebno, da ga dež spere.

Kaj čuda pri tem, da je cerkev kar rastla iz tal in vedno višje. Mimoidoče množice so se začudene ustavljale ob stavbi in motrile to marljivo delo. Po samo 25. delavnih dnevih pa je večerj veselo delavstvo že zasadilo na mogočen obok okrašeno smrekico: »Zidarska dela so do vrhale! Skoraj neverjetno. Pa je le res. To je stavbni rekord. Stavba ni namreč majhna. »To ni kapela! Kakor katedrala je!« si lahko čul iz ust mimoido-čih. In res ni. To ni prizidek k cerkvi sv. Krištofa. Nasprotno, cerkev sv. Krištofa je sedaj samo mala kapelica v primeri s celo stavbo. To so sedaj tri cerkve v eni: velika cerkev sv. Cirila in Metoda, stara cerkev sv. Krištofa, in trapezasta cerkev v eredi, ki ju z velikimi in mogočnimi loki veže v eno cerkev. »Pri treh farah v Ljubljani bomo rekli v prihodnje,« se šalijo Bežigrjanci, ponosni na stavbo.

Nihče pa vsega tega gotovo ni bolj vesel, kakor p. Kazimir Zakrajšek, upravitelj cerkve. Saj

smo ga videli, kako je skoraj pol drugo leto hodil okrog ves nervozen in sitnaril vsepovsodi.

Bežigrjaci so veselili svoje nove cerkve in hitrosti, s katero je bila zidana do sedaj. Zato so priredili delavcem večerj popoldne običajni likof. Bežigrjaki mesarji so preskrbeli mesenine, gostilničarji vino, trgovine z mešanim blagom in peki pa »struce«.

Tvrdba Franceta Ravnikarja, stavbenega te-sarja, pripravljala pridno les za strop, ki bo lesen, in streho. Upamo, da bo v nekoliko tednih tudi to delo izvršeno. Potem pridejo pa samo še okna in vrata in cementni tlak, in stene v staro cerkev se bodo prebile in delo bo za letos izvršeno. V začetku decembra, gotovo pa za božič, bomo pa že šli v novo cerkev.

Ker bo zmanjkalo denarja, bo stavba končana samo v sirovem stanju. Vse drugo bo morali počakati, da se nabere zopet kaj denarja. Bežigrjaci radi prispevajo za to cerkev in veliko prispevajo. Tudi nadalje bodo radi to vršili. Toda vsega pa nikakor ne bodo zmogli. Zato pa pričakujejo, da jim bosta kakor mesto Ljubljana, tako cela Slo-venija priskočili na pomoč. Saj jima obema cer-kev sv. Krištofa čuva na tisoče svetih grobov dra-гих rajnikov, med njimi veliko narodnih velikano- in dobrotnikov. Cerkev sv. Cirila in Metoda bo naše narodno skupno svetišče naših duhovnih oče-rov in blagovestnikov. Obe skupaj pa sta prvi za-četni del ogromnega načrta gosp. prof. Plečnika za slovenski panteon, ki bo — ko bo dovršen — ponos ne samo bele Ljubljane in Slovenije, temveč cele države.

Če rečemo:

najlepše in obenem najceneje oblači gospode

trdka Drago Schwab

pritrjuje vsakdo; zlasti sedaj je izbira blaga in oblik velika, cene pa so dosegle najnižje stanj

Dela v Ljublanici

Ljubljana, 7. oktobra.

Ljublanica je s svojo zadnjo povodnjo tako divje razkopala strugo v mestu, da moremo upravičeno trditi, da smo imeli veliko srečo, ker se ni zgodila nobena gradbena katastrofa. Sedaj, ko je voda nekoliko odtokla in ko so delavci Ljubljan-ske gradbene družbe napravili nad čevljarškim mo-ustom precejšen jez iz ilovice, moremo opazovati, kako globoke so kotanje pod vsemi štirimi mostovi. Pri čevljarškem mostu je voda skopala pod oporniki na desni strani globoko luknjo. To se-đaj zaradi davno s tekočim betonom, ki bo izpolnil še zaradi svoje teže vse razpoke in luknje. Tudi drugo dno v bližini čevljarškega mostu bodo zava-rovali z betonskim dnom, ki pa bo ojačeno z moč-nim betonskim rebrom, ki bo segalo dober meter globoko pod betonsko dno. Na ta način bo vse dno pod mostom, zlasti pa temelji opornika, zavarovano pred izkopavanjem vode.

Od čevljarškega mostu do frančiškanskega tri-mostovja je voda poglobila strugo približno za en meter. Terenska sekcija za regulacijo Ljublanice je izmerila največje globline, ki jih je izkopala vo-da v tem delu struge. Ugotovila je, da je voda kopala najhuje na ovinku pri Gerberju, kjer je na levem bregu poglobila ob opornih zidovih strugo že tako, da je popustila zagatna stena. Izredno ne-varno pa je stanje, ki ga je napravila povodenj pod frančiškanskim trimostovjem. Sedaj, ko je vo-da odtokla in je Ljubljanska gradbena družba iz-črpala stoječo vodo iz kotanj, vidi lahko vsak, ki pogleda z mostov, kako silno globoko je postalo dno in risba, ki smo jo pred kratkim objavili in kateri je izdelala terenska sekcija, se popolnoma sklada z resničnostjo. Voda je butala z vso silo v opornik. Zaradi ovinka so nastajali še močnejši vrtinci, tako da je voda mogla odnašati po 50 in še več kg težke skale izpred opornika. Kljub temu, da je bil temelji opornika lani močno poglob-ljen, štrli spodnji rob poglobljenega temelja pro-sto v zrak. Pod spodnjim robom temelja je nastala skoraj meter široka zvezoča odprtina, ki se od prednjega roba zožuje vedno bolj. V dolžino sega

ta odprtina kakih pet metrov in to je, hvala Bogu, največja sreča. Opornik je namreč zelo dolg in za-radi tega ga sila vode ni mogla spodkopati vsega. Glavna teža starega mostu, ki tiči na opornik, se prenaša na dno nekoliko nižje, kjer odprtina še ni nastala. Zaradi tega je opornik zdaj ostal smo brez nesreče, ki bi gotovo v svojih posledicah bila strašna, saj bi razvaline mostu napravile v strugi veljavski jez in voda bi še bolj zastajala. Pogled skozi odprtino pod temeljem opornika je izredno zanimiv. Iz betonskega stropa, ki je v re-snici konec opornika, gledajo črni hrastovi piloti, ki nosijo stari kameniti opornik. Marsikje je vi-deči le še okončani in okovani konec pilota; ki gleda kakor močen zob iz betona. To je dokaz, da so tudi piloti večinoma izpodkopani in da le daljši še temelje v gramozu in blatu, ki je pod ko-tanjo, v kateri še sedaj stoji voda. Danes smo pri-pravili vse potrebno. Izčrpali so vodo in izčistili kotanjo ter začeli zalivati vso to veliko odprtino s tekočim betonom. Nadaljevali bodo vso noč, dokler ne bo delo opravljeno. Hkrati s tem pa kopljejo delavci pod mostom jarek v dno, kjer bo zopet meter globoko rebro, ki bo varovalo opornik in be-tonsko dno, ki bo čez vso strugo.

Tudi levi stranski opornik spodnjega novega mostu v trimostovju je bil resno ogrožen. Predve-rainjnim in večerj so veliko odprtno v kotu pod Prešernovim spomenikom zazidali z opeko. Ta od-prtna je merila v širino štiri metre, v dolžino dva metra, v globino pa poldrugi meter. Na oglu, kjer dobi pod mostom struga svojo običajno širino, je voda tudi načela temelje in nastala je manjša od-prtna, katero so zalili večerj ponoči z betonom. Tako so zaenkrat zavarovana vsa nevarna mesta in vesel nas, da je močnejši nadaljevali s po-glavljanjem vsaj na mestih, ki so najbolj kočljiva, tako da je preprečena vsaka možnost večje škode.

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK, GOSPOSVETSKA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

Nove stavbe v Ljubljani

Ljubljana, 7. oktobra.

G. Vladimir Lokar je zaprosil za stavbno do-voljenje in že pričel graditi na Resljevi cesti na-sproti hiše pok. dr. Gregorčiča moderno trinad-stropno hišo. Ta hiša je začetek in prvi del za-čelnega načrta za cel nov blok, ki bo nastal med Resljevo cesto, Sv. Petra cesto in Komenskega uli-co. Na tem kompleksu, ki obsega 5 parcel in sta dve last g. Lokarja, tri pa g. Adolfa Hauptmana, bo zraslo sedaj pet novih poslopij, ki bodo zgra-jena vsa enotno in v istih arhitektonskih oblikah. Na višjem delu zemljišča bodo stale štiri in pet-nadstropne, na nižjem pa tudi dvenadstropne. Nova hiša, ki jo gradi g. Lokar, bo veljala približno po-drug milijon dinarjev. Delo je prevzela Ljubljan-ska gradbena družba.

Na »Pegleznu«, to je na vogalu Poljanske in Kapiteljske ulice so že pričeli graditi temelje za moderno, dvenadstropno hišo ge. Preluškeve, so-proge gradbenega ravnatelja. Kakor znano, je za to hišo napravil načrte mojster Plečnik in bo po-slopje zelo lepo. Veljalo bo okoli 800.000 Din. Tudi to poslopje gradi Ljublj. gradbena družba.

Poročali smo že, da je Podporno društvo želez-niških uslužbencev kupilo hotel »Tratnike« na Sv. Petra cesti in ga namenava uporabiti za društvene namene. Hotel so pričeli sedaj adaptirati. Ker je za to poslopje bila določena centralna kurjava, za katero pa je potrebna primerna klet, so pričeli sedaj z delom za podkletenje veže in trakta, v ka-terem je portirski vež.

Ing. Duklič je vložil prošnjo za stavbno dovo-ljenje za novo šestnadstropno hišo v glavni skupini tega bloka ob Dunajski cesti. Dosedanji načrt za ta blok določa namreč sedem skupin hiš, od ka-terih sta dve skupini s petimi velikimi hišami že dograjeni. Samo glavna skupina med Gajevo in

KLOBUKE

zadnje jesenske
novosti v najno-
vejših barvah in
oblikah, ter športne čepice v lepi izbiri Vam nudi

MIRKO BOGATAJ

trgovina klobukov in čepic

LJUBLJANA, STARI TRG ST. 14

Cene zmerne. Sprjemamo se popravila. Solidna postržba

Gotovo

Sedaj pa NIVEA

Nadrinite se nalahno. To zadošča. Le tedaj ne zapuščajo gospodinjska dela nikakih sledi. Vaše roke bodo postale nežne kot baržun, mehke in lepo negovane, kar Vas bo vedno veselilo. Nivea-Creme prodre popolnoma v kožo in ne zapušča na površju nikakega sijaja.

Nivea je poceni: Doza Din 3'50, Din 6'—, Din 12'— in 25'—.

Puharjevo ulico s pročeljem proti Dunajski cesti pa bo štela sedem velikih šest- oziroma sedemnad-stropnih hiš. Kot prvo namerava zgraditi hišo na severozapadnem oglu te skupine, to je ob Puhar-jevi ulici. Stvar je naletela na težave, ker še ni določena končna širina Puharjeve ulice. Vendar je pričakovati, da bodo tudi te ovire v kratkem pre-magane ter da bo moglo Dukličevo podjetje nade-ljevali z uresničitvijo svojega velikega načrta. Saj ko bo ves ta blok zazidan, bo predstavljal cel nov mestni del ob središču mesta.

Prevoznik Jože Keršmanc je napravil na dvo-rišču svoje hiše v Linhartovi ulici 7 prizidek, v katerem bosta dve stanovanji.

Celotna bilanca letošnjega stavbnega gibanja sicer še ni znana, vendar pa vseeno ni tako žalost-na, kakor je kazalo v začetku leta. Nekoliko smo se Ljubljani tudi letos zganili pri gradnji novih domov in drugih javnih naprav.

Nad 150.000 prometa na trgu

Ljubljana, 7. oktobra.

Živilski trg že kmalu ni bil na tako živahni vi-šini kot danes. Ves prostor Vodnikovnega trga je bil zabasan z vsemi življenjskimi potrebščinami in do-brinami. Na sadnem trgu je bilo do 20.000 kg razne-ga sadja, jabolk, hrušk, štajerskih in dolenskih breskev in raznega grozdja. Cene hruškam maslen-kam so bile 4 do 6 Din kg, jabolkom 3 do 5 Din, breskvam 5 do 7 Din, grozdje 4 do 7 Din, češnje 2 do 3 Din kg. Trg je bil močno založen z gobami. Na sedmih dolgih stojnicah je bilo nad 200 velikih in malih kosar gob, pred vsem jurčkov, pa tudi ne-kaj kukmakov in karšljev je bilo. Gobe so se po-cenile in so bile danes 2 do 3 Din merica, 5 do 7 Din kg, najlepše, izbrane za vlaganje pa 8 Din kg. Tržne cene suhim gobam so sedaj 35 do 50 Din po kakovosti. Poprej so bile celo po 60 do 65 Din kg. Vseh gob je bilo na trgu do 5000 kg. Šentpeterski nasip je bil natrpan kmečkih voz. Pričena prava sezona za krompir in zeljate glave. Na trgu je bilo 45 voz krompirja, pripeljanega z Gorenjske, s Po-savja, z Ižanskega in dolenske strani. Krompir je bil na debelo 0,75 Din kg. Zeljnatih glav je bilo 33 voz. Cene so bile 0,75 Din kg. Posamezne glave so bile do 1 Din. Strogoča fižola je bilo nekoliko na prodaj. Cena 4 do 5 Din kg. Celotni promet na da-nšnjem trgu cenijo nad 150.000 Din. Gospodinje so hitele nakupovati razno sadje in gobe. Izbirale so jih v prvi vrsti za vlaganje.

Eleganten plašč

s finim krznenim ovrtnikom
Din 550'— dalje, izbirajte v
bogato založeni konfekcijski
trgovini

Lukič, Ljubljana, Stritarjeva ul.

Kaj bo danes?

Drama: »Okence«. Izven. Znižane dram. cene.
Opera: »Halika«. Premijera. Izven.
Frančiškanska cerkev: Sedemstoletnica priho-da frančiškanov v Ljubljano.

Jakopičev paviljon: Razstava arhitekture.
Rokodelski dom ob 19.30 igra »Laterna«.
Kino Kodeljevo ob 15.30, 17.30 in 20: »Sergeant X.« in smešnica.
Zvočni kino št. Vid-Vižmarje ob 18 in 20: »Ve-sela kavalirija«, vojaška veseloliga.

Zvočni kino Polje ob 16: Vojaška burka ter dve šaloigri (Veseli regiment); ob 18 in 20 velfilmi »Rasputin« (Konrad Veidt) ter šaloigra.

KAJ BO JUTRI

Drama: »Komedia zmešnjav«. Red C.
Opera: Zaprt.
Kino Kodeljevo ob 20: »Sergeant X.« in zmeš-nica.

Nočno službo imajo lekarne: Danes: mr. Suš-nik, Marijin trg 5, in mr. Kural, Gosposvetska 4; jutri: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ra-mor, Miklošičeva 20.

Zobozdravnik-specijalist
Med. Univ. dr. Ciril Cirman
ordinira od 3. oktobra 1933
v LJUBLJANI, Beethovnova ulica 15, vrata 3
od 14. do 16. popoldne
RÖNTGEN ZA ZOBARSTVO

© Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljub-ljani vabi ob priliki svojega občnega zborova-nja, ki bo danes popoldne, h karitativnemu zho-rovanju, ki bo popoldne v Marijanišču. Ob 2 bodo v kapeli litanije z blagoslovom, nato se-stanek v zborovalni dvorani. Predaval bo Fran Sal. Finžgar: »Kruha nimajoc. Nato skioptične slike iz življenja Friderika Ozanama, ustanovi-telja Vincencijevih. K tej priložnosti niso samo nujno vključeni vsi člani in članice Vincencije-vih in Elizabetnih konferenc, ampak prav po-sebno vsi prijatelji in prijateljice ter dohot-niki in dobrotnice karitativnega gibanja. Pri-dite, da v sebi obudimo duha Friderika Oza-nama, ki je duh sv. Vincencija Pavelskega, ta pa Jezusa Kristusa samega!

© Igra »Laterna« na odru Rokodelskega do-ma. Drevi ob pol osmih pridite vsi v Rokodelski dom, da vidite igro »Laterna«, ki jo vzpirajo dru-štvo rokodelskih pomočnikov. Morda se komu na-slov igre ne bo zdel dovolj privlačen, pa to ga ne sme zapeljati, da ne bi prišel drevi v Rokodelski dom. Ne smemo ceniti igre po naslovu, ampak po vsebini in izpeljavi. To dvoje pa je pri igri »La-terna« izvrstno. Malo tako lepih iger smo še vi-deli. Režija je v spretnih rokah g. Janka Novaka. Predorodaja vstopnic je danes od 10 do 12 in od

pol sedmih zvečer dalje v Rokodelskem domu, Ko-menskega ulica 12.

© Umrli je včeraj dopoldne g. Badignal Jože, policijski stražnik državne policijske straže v Ljubljani, star šele 25 let. Pokojni je bil zelo priljubljen stanovski tovariš ter si je pridobil mno-go prijateljev. V kratkem času službovanja se je izkazal kot dober in vreden varnostni organ v po-polno zadovoljnost predstojnikov. Pogreb bo 9. oktobra ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice eplošne bolnišnice na pokopališče k sv. Križu.

Lepe, moderne spomenike
poceni izdeluje
KUNOVAR FRANJO
kamnoseško in kiparsko podjetje
Ljubljana, Pokopališče Sv. Križ
Telefon št. 2787.

© Pevkam in pevcem »Ljubljane«. V pone-deljek 9. oktobra pričnemo zopet z rednimi pevskimi vajami v palači Vzajemne zavaroval-nice. Vaja točno ob 20. Pridite vsi in točno, nihče naj ne manjka! — Tajnik.

© Poljanska cesta od Lichtenurnovega za-voda do Marijanišča bo od 9. do 12. oktobra radi cestnih del zaprta.

© Današnji izlet »Krkec« v »paradiž Dolenj-ske« s posebnim vlakom iz Ljubljane predstavlja največji izlet, kar jih je doslej bilo v domačem tujskem prometu pri nas v Sloveniji. Število pri-glašencev je znašalo večerj popoldne že blizu 700 in jo še in še naraščalo, tako da smemo računati, da se odpelje na Dolenjsko najmanj 800 Ljubljan-čanov. Organizatorju »Kričinih« izletov g. Podbev-šku je k tako velikemu izletu le čestitati.

Mnogo Ljubljančanov še ne ve, da je na

ROŽNIK

najlepši sprehod in da nudi gostilna na Rožniku najboljše vina, izvrsten prigrizek ter ima tudi najboljše kavarniško postrežbo.

© »Gledališka družina Istrac«, edina sloven-ska stalno potujoča gledališka skupina, bo gosto-vala prihodnjo soboto v Ljubljani v Delavski zbor-nici s svojim pestrim sporedom, ki je že obilo uspehov že v Mariboru, Celju, Ptuj in drugod.

© Pevski zbor praške varnostne straže na-stopi v prihodnjih dneh svojo prvo koncertno tu-rnejo po Jugoslaviji. V petek, dne 13. t. m., na-stopijo v Mariboru, takoj zatem v soboto, 14. okto-bra, pa že v Ljubljani. Iz Ljubljane odidejo potem v Zagreb, Belgrad, Skopje, Sarajevo, Dubrovnik in Split. Zato opozarjamo vse prijatelje zborovega petja na koncert češkega pevškega zbora v Ljub-ljani. Izmed domačih skladateljev so zastopani na koncertu Ipavec, Hajdrih, Dev, Adamič in Dobroni-č, izmed češkov pa Smetana, Foerster, Bendl, Bednar, Novak, Axman in Malat. Predprodaja vstopnic se vrši v knjižarni Glasbene Matice od 30 Din navzdol, koncert sam se pa vrši v Union-ski dvorani.

Z znanstvenega potovanja se je povrnil

zobozdravnik Dr. JURA KALLAY
In zopet redno ordinira

Marijin trg 3 Telefon 27-82

© Banovina : OUZD. Nameščenci banske uprave in Okrožnega urada za zavarovanje de-lavcev prirede v nedeljo 15. oktobra 1933 ob pol 16 na igrišču »Ilirije« nogometno tekmo v prid poplavljenem Dravski banovine. Pokro-viteljstvo je prevzel g. dr. Marušič Drago, ban Dravske banovine. Častni odbor tvorijo gg.: podban dr. Pirkmajer Otmar, Tavčar Ivan, predsednik OUZD, dr. Bohinjec Joža, ravnatelj OUZD, župan dr. Puc Dinko. Za to dobrodelno prirediteljsko vlado že sedaj veliko zanimanje. Vstopnice bodo v razprodaji v Zvezni knji-garni (nasproti glavne pošte).

© Konservatoristi! Redna letna skupščina Zdrženja ljublj. konservatoristov bo v torek 10. okt. ob 20 v poslopiju državnega konser-vatorija.

© V počastitev spomina blagopokojne go-spodine Mici Dostalove je darovala mesto evetja 100 Din za »Dom slepih« Ivana Turk-Dolinar.

© Mestna zastavljavnica zaradi snajenja ured-nih prostorov v ponedeljek 9. t. m. ne bo spre-mala strank.

DAME POZOR!

Specijalna trgovina V. LESJAK, Selenburgova 3, naznanja cenjenim damam, da za malo odškodnino pobere pentlje na svilenih nogavica. Po popravilu so zopet cele kot nove.

© Vojni invalidi in vdove, ki so že dobili in-validsko rešenje po zakonu iz leta 1929, a še niso dobili izplačane razlike, naj se javijo do 14. okto-bra v pisarni UVI, krajevni odbor v Ljubljani, vo-jajšnica Sv. Petra, soba št. 3, med uradnimi urami od 9 do 14. Javijo naj se le člani imenovanega od-bora.

© Mlad, reven akademik-jurist išče instruk-cije. Poučeval bi lahko vse predmete klasične in realne gimnazije. Je dolgoleten instruktor. Even-tuelno bi prevzel instrukcije proti stanovanju. Na-slov pove uredništvo »Slovenec« pod »Revan akademiki«.

© Otroški voziček prosi revna mati, da bi vanj dala svojega novorojenčka, ki ga pričakuje. Naslov pove uredništvo »Slovenec«.

© Dunajsko pranje, svetlokanje. — Šimena, Kolodvorska 8.

Cenienim damam

vljudno sporočam da sem se preselila iz Trža-ške ceste št. 13 v GRADIŠČE št. 17-I.

ČESNOVAR M. RASKA
modni salon

UGODNA PRILIKA!

Radi velike zaloge dajemo proti takojšnjemu plačilu pri nakupu 5 kom. plošč **10% popusta** tudi na plošče:

Tauber, Kiepara, Caruso, Slezak, Schmid, Gigli, Riazec, Sch-pa, Battistini, Šajapin, Jeriza in drugih

»JUGOSPORT« r. z. z. o. z. preje A. RASBERGER, MIKLOŠIČEVA 34

man Šaler, za vodnika 1. bat. telgr. polka inž. podporočnika Vilim Acinger in Franjo Graf, za vodnika 1. pionirskega polka inž. podporočnika Ludvik Volfart; za vodnika 1. pontonirskega polka inž. podporočnika Peter Peršen in Bojan Seršen; za vodnika 1. bat. železniškega polka inž. podporočnik Karel Kapes in za vodnika 2. bat. žel. polka inž. podporočnika Dalibor Hanzalek.

Ostale vesti

— Spominska knjiga za sedemstoletnico prihoda očetov franciskanov v Ljubljano. Knjiga obsega: Poznavanje pismo ljubljanskega kneza in škofa dr. Rozmarna in avtoritativni, čestitko ljubljanskega župana, članke: Dr. p. Guido Rant: Poslanstvo sv. Franciška in njegovih sinov; dr. p. Angelik Tominec: Očetov naših imenitna dela...; dr. p. Roman Tominec: Njih cerkve, domovi in obrabi. Priredjenih je 24 krasnih slik v globokem bakrotisku. — Cena v platno vezanemu izvodu je 50 Din. Ker je izšlo le 350 izvodov, priporočamo, da ljubitelji zgodovine in lepe knjige kmalu sežejo po jubilejni ediciji.

— Vodstvo rimskega romanja sporoča, da je bila najdena v železniškem vozu v Ljubljani mala vrečka z vsoto denarja. Katera izmed romaric jo je izgubila, naj se zgloši pri tajništvu Katoliške akcije, Ljubljana, Miklošičeva c. 7. Tamkaj se dobe tudi slike iz Rima in romarski znaki.

— Katoliška akcija v Ljubljani bo izdala koncem oktobra koledarček, ki bo primeren za vse žlane in žlanice. Obsegal bo tudi najnovejšo podatke o delovanju Katoliške akcije.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, pomanjkljivem spanju, slabem razpoloženju, razdražljivosti, posezite takoj po staro preizkušeni »Franz-Josef« grenčici. Poročila višjih zdravnikov v bolnicah za želodčne in črevesne bolezni naglašajo, da je »Franz-Josef« voda posebno izbornu učinkujoče naravno odvajalno sredstvo.

— Zlato poroko obhajata danes v Pljuju v krogu svojih otrok in sorodnikov Franjo Menoni, upokojeni železniški čuvaj in njegova družina Marija, roj. Bohal. Leta 1883 sta stopila pred poročni oltar v majhni cerkvi v Kresnicah ter si obljubila zvestobo do groba. Rojena sta bila oba leta 1857 in sta letos dopolnila torej 76. leto. Ker v tistih časih še ni bilo povsod šol in obisk lete ni bil obvezen, nista hodila v šolo, pač pa sta se naučila pri domačem župniku pisati in brati. Rodilo se jima je trinajst otrok, od katerih jih pa danes živi le še petero. Dva sta padla v svetovni vojni. Čeprav bivata v ptujski okolici že 40 let, sta vendar ohranila še do danes svoje kranjsko narečje. Obrede in zahvalno službo božjo bo opravil g. p. Konstantin v minoritski cerkvi. Zanimivo je, da je to letos že druga zlata poroka v tej župniji. Zlatoporočencema kličemo: Še na mnoga leta! Bog vaju ohrani, da bosta obhajala še demantno poroko!

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine št. 81 od 7. oktobra je objavljen »Statut Osrednjega urada za zavarovanje delavcev«. In »Objave banske uprave o pobiranju obč. trošarin v letu 1933«.

— Prepovedan tisk. Službene novine od 5. t. m. objavljajo, da je z odlokom ministristva za notranje posle prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej list »Kaviar«, ki izhaja v madjarskem jeziku v Temišvaru.

— Nove telefonske zveze. Prometno ministristvo je dovolilo, da se otvori telefonski promet na progah Bled—Ledenitzen in Strolb v Avstriji (za Bled—Ledenitzen 150 ter za Bled—Strolb 345 zl. fr.) in Tržič—Launsdorf (150 zl. fr.). Zneski v oklepajih so pristojbina za tri minutni pogovor.

— V prilogi Službenih novin od 5. t. m. je objavljena »Naredba o pobujanju slinavke in sajavca na parklji« in »Pravilnik o enotni obleki starejšinstva gasilske zveze kraljevine Jugoslavije«.

— Razpisano je mesto borznega senzala in sicer za lesno stroko; prošnje je vložiti najkasneje do 24. t. m. pri borznem tajnistvu v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 27/III. (Trgovski dom).

— Novi vozni red »Ekspress« izide danes. Dobiva se pri vseh postajnih blagajnah, knjigarnah in trafikah. Cena 10 Din. Obsega vse najnovejše spremembe železniških in avtobusnih voznih redov. Posebno pa opozarjamo na popolnoma pravilen vozni red plovbe na Jadranskem morju.

— Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrižnih črevih, abscesih, sečnem pritisku, odebelitvi jetrih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem črnem utripanju, napadnih omotice prinaša uporaba naravnega »Franz-Josef« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravitev.

— Ljubljanskim in podeželskim gospodinjstvom priporočamo posredovalnico Kolodvorskega misijona v Ljubljani, Kotnikova ulica 8 (Marijin dom).

— Božične razglednice, delo naših umetnikov, bo založila Katoliška akcija v Ljubljani in bodo vsem organizacijam razposlane. Kupujte samo razglednice iz naše založbe.

— Avtopodjetje Pečnikar javlja, da bo dne 9. t. m. prenehalo z rednim vsakodnevnim obratovanjem na progi Ljubljana—Sušak, ter bo nadalje obratovalo vsaki ponedeljek, četrtek in soboto.

— Da bi olajšali otrokom napredek v šoli, jih dajejo starši učiti tujih jezikov kar najprej. Tudi uspeh je boljši, ker imajo otroci

— Gospodinj in gospodarje opozarjamo na I. Majdičovo knjigo: Nasveti za hišo in dom. Brez te izvršne knjige naj ne bo nobena slovenska hiša. V njej najdeš vse nasvete in navodila, ki jih rabiš pri gospodinjstvu, oziroma gospodarstvu v vsakem letnem času. Tako se baviš z gospodinjstvom v hiši, z gospodarstvom na polju, z vinogradništvom, živinorejo, čebelarstvom itd. Nudi veliko receptov za dobra jedila in razpravlja o domačem zdravljenju in negi telesa. Cena vezanemu izvodu Din 30.—

broš. Din 20. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

izvrsten spomin in se nauče igrati več, nego starejša mladina z jokom in stokom. Zato smo na željo staršev lani otvorili tudi pripravljali tečaj za otroke 2. in 3. razreda ljudske šole, letos pa otvarjamo še vrtec za 4—7 letne. Prireditelji učni tečaj v Delavski zbornici, nasproti knjižnice.

— Književne novosti v knjigarni Nove založbe v Ljubljani, Mirko Javornik: Črni breg, socialna povest nadarjenega mladega pisatelja, nova po spno v in miselnosti vsebini; Ciril Debevec: Gledališki zapiski, originalne misli našega režiserja o gledališču, ki se opirajo tudi na veljavnost izrekov drugih avtoritet; Studenec miru, delo jezuita Pammerja o vrednem prejetanju zakramentov sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa; Paul Keller: Skrivnostni studenec (Cirilove knjižnice 70. zvezek), roman priznanega pisatelja, poslovenil Iv. Dornik; Hungerpredigt, pisma za pomoč, zbrana iz sovjetske Rusije z mottom: Pri nas smo imeli velik pogreb, a Boga nismo pokopali; René Vanlande: En Albanie sous l'œil de Mussolini, aktualna politična knjiga o Albaniji, zlasti v vojaškem oziru.

— Opozarjamo na današnji oglas tvrdke H. Pečjak & drug, lesostrugarstvo, Ljubljana, Zalokarjeva 13, posebno še prijatelje šahovske igre.

— Začetek obratovanja. Z moderno napravo za pokrovanje in ponikanje je začela obratovati tvrdka »Unitas« ing. Manda, Selenburgova 7, telefon 22-19. Obrat se nahaja v tovarni Ljubljanske komercialne družbe, Celovška cesta 90 a, telefon 29-64.

Mariborske vesti:

Prvo: zdravje našega delavstva

Brez običajne reklame, zgolj s tihim delom se je ustvarila v Mariboru institucija, doslej prva in edina v naši državi, ki bo za sanitarne razmere najnižjih slojev našega mesta imela nedogledne posledice. Je to postaja za oskrbo rekonvalescentnih delavcev, ki je bila ustanovljena z aprilom letošnjega leta, redno upravo pa je dobila te dni. Institucija se je ustvarila s požrtvovalnim delom nekaterih priznanih, javnih in karitativnih delavcev in z redkim umevanjem, ki ga je pokazalo zanje mariborsko delavstvo in podjetniki. Ustanovljena je bila v okviru ekspoziture OUZD, tvori pa samostojen sklad z lastno upravo. V sklad se stekajo izključno prostovoljni dohodki, ki jih je privolilo delavstvo in lastniki industrijskih podjetij. Vsa delavce plačuje mesečno 50 par v sklad, podjetnik

□ Odvetniški izpit s prav dobrim uspehom je napravil v Ljubljani odvetniški koncipient dr. Marjan Stupica. Iskreno častitavo.

□ Poročila sta se včeraj v Mariboru odvetniški koncipient dr. Ciril Koenur in gospodična Darinka Štuhceva. Obilje sreče in blagoslova!

□ Ljudska univerza. Jutri v ponedeljek predava prof. Baš o Dansk, njenem prebivalstvu in pokrajini. Lepe skioptične slike!

□ V mlade zarjce, izpoved akademikov Zarganov, se dobijo v Mariboru v prodajalni Tiskarne sv. Cirila na Aleksandrovi 6. V jasnih potezah je tukaj podan program katoliških akademikov-Zarganov. Izobražen in drugi, ki se zanimajo za gibanje in delo slovenske katoliške mladine, naj pridno segajo po tej knjižici.

□ Za poplavljenec so darovali nameščenci splošne bolnišnice 1000 Din, bolniki pa 522.25 Din.

□ Rože v snegu bodo prva letošnja glasbena predstava v tukajšnjem gledališču. Uprizorijo se predvidoma danes leden.

□ Tudi letos pomožna akcija. Župan mesta Maribora je izdal na prebivalstvo poziv, v katerem opozarja, da se gospodarske razmere tudi letos niso bistveno izpremenile, tako da je mestna občina primorana, da v zimi 1933-34 vnovič organizira pomožno akcijo za siromašne sloje mesta Maribora tako kakor v zim 1931-32 in 1932-33, po možnosti pa še v večjem obsegu. Izgleda, da bo letos tem težje prebiti zimo z vsemi njenimi nedoglednimi trdotami, ker se je položaj radi velikih elementarnih katastrof zelo poslabšal.

□ Kostanjari. Občinski tržni odsek je imel v petek zvečer svojo sejo na kateri se je izvršila običajna jesenska razdelitev stojnic prodajalcev pečenege kostanja. Stojnice so bile razdeljene sledeče: Knapič Ana na Glavnem trgu pred Vel. kavarno. Malgera Barbara na Aleksandrovi poleg stojnice. Schneberger Uršula, vogal Meljske in Plinariške. Stefančič Miha, Vodnikov trg. Zechte Barbara, vogal Kralja Petra trg — Ruška cesta. Zidar Anton, vogal Dvorakova, Frankopanova. Pristovnik Jurij, pred gostilno »Domovina«, Glav. trg. Maher Terezija, Kralja Petra trg ob mostu. I. prostor. Golob Karol, Kralja Petra trg ob mostu. II. prostor. Maher Roza, vogal Aleksandrovi in Tomšičeve. Beljan Anton, vogal Jezderske-Frankopanove. Beljan Mihael na Aleksandrovi nasproti kolodvoru. Genzger Jožefa, na Aleksandrovi pri banki Union. Škerbot Terezija, Trg Svobode, vhod v Kopališko. Majerič Marija Trg Svobode, pred Berdajom. Cvilak Neža, Glavni trg, električna ura. Kašl Mihael, Glavni trg, vhod v Stolno. Prošnji dveh kostanjarskih kandidatov sta bili odklonjeni.

□ Pomažite revnim studentom! Vsi, ki bi bili pripravljani pomagati revnim in siromašnim dijakom z instrukcijami, s hrano ali denarnimi prispevki (tudi na manjši dar je dobrodošel), naj se blagovoljno zgledajo v Gledališki ulici št. 2, pritličje, desno. Uradne ure vsak popoldne od petih do šestih.

□ Potrebno popravilo. Podzemna stranišča na Glavnem trgu in Aleksandrovi popravljajo. Mesto odpadnih in razbitih porcelanastih ploščic bodo stene obmetane s cementom.

□ Kuratorji postaje za socialno oskrbo rekonvalescentnih delavcev je imel svojo prvo sejo v petek zvečer ter se je konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen prvi državni pravdnik dr. Ivan Jančič, za tajnika pa vodja tukajšnje ekspoziture OUZD Stenovec.

□ Davica razsaja ponekod v mariborski okolici. Večje število težjih slučajev je bilo prepeljanih v mariborsko bolnišnico. Pri treh je bila doslej vsaka pomoč zaman ter so umrli. Zdravstvene oblasti so ukrenile vse potrebno, da bolezen ne zavzame širšega in nevarnejšega obsega.

□ Stare in mlade pobira smrt. V Mlinski ul. 11 je umrla v visoki starosti 86 let Marija Zajko, doma iz Črmlenka. Blago pokojnico bodo po-

— Slaba slika rodi slabo voljo! Fotoamaterji, pridite torej k našim posvetovanjem, brezplačno in brezobvezno Vam bo postrženo in Vaše delo Vam bo v veselje in zabavo — odstranjena bosta slaba volja in neuspeh, ki sta največja sovražnika fotoamaterjev! Drogerija Adria, Ljubljana, Selenburgova ulica.

Trije požigi v eni noči

Spodnja Polskava, 7. okt.

V noči od srede na četrtek smo doživeli rekord pri požarih. Pogorela so tri gospodarska velika poslopja in ena hiša. Obljuba in napoved, da bo pogorelo Tinetovo, se je izpolnila po 53 letih, tako dolgo je slavnato poslopje čakalo sredi vasi; sedaj je vse do tal pogorelo malo pred polnočjo. Ko je bilo srečno pogaseno, so izmučeni gasilci hiteli ob 4 jutraj k Janezovim, pol ure pozneje je začelo goreti pri mesarju Karlu Hrašniku, ki je pred par tedni dovršil lepo novo gospodarsko poslopje, hleve in velike parne. Tukaj je letos drugič gorelo. Sedaj se le bojimo, kedaj bo še zadnje slavnato streho v vasi uničil ogenj, ki ga je v tej noči neznan roka zanetila kar trikrat zaporedoma. Zvonar nas je trikrat klical na pomoč in na ogled nesreče, vendar takih strašnih ognjenih prizorov si ne želimo več.

— Pri boleznih srca in poospnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zaskura »Franz-Josef« grenčica lahko izprazni črevesa brez vsakega napora.

— Kamnoseštvo Alojzij Vodnik, Ljubljana. Kolodvorska, odprodaja zaradi velike zaloge nagrobnih spomenikov pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji, tudi na hranilne knjižice.

pa od vsakega zaposlenega delavca mesečno 1 Din. Za posameznika, kakor za podjetnika malenkostne vsote, ki pa dajo skupno že sedaj impozanten rezultat. Nad 5000 Din se že sedaj, ko je komaj 15 podjetij združenih v skladu, steka mesečno v blagajno. S temi sredstvi se bodo podpirali delavci, ki jim je potekla pravica na zdravljenje pri bolniški blagajni, pa še niso čisto ozdraveli. Postaja jim bo nudila nadaljno pomoč, oskrbovala bo njihove družine, če še niso sposobni za delo. Na ta način bo mogoče že izgubljene eksistence zopet povrniti v življenje, obenem pa razbremeniti javno dobrodelnost in občinsko socialno skrbstvo. Postaja bo skušala svoje delovanje razširiti še na ostale industrijske obrate, potem pa organizirati tudi trgovino in obrt k skupni akciji.

kopali danes popoldne ob 3 iz mestne mrtvašnice na frančiškansko pokopališče. — V bolnišnici je pokopala davica 3 letnega sinčka Andreja Marčiča iz Zrkovcev. Pogreb bo danes popoldne ob pol 4 na pobrežnem pokopališču. — Svetila pokojnim večna luč, žalujocim naše iskreno sožalje.

□ Parcelacija stavbišč. Zadnje čase se je v mestu razvila živahna trgovina s stavbnimi

Od leta 1813
odličen
bel šifon

parcelami. Cela vrsta večjih stavbišč na področju mesta se parcelira.

□ Zasut. V zgornji radvanjski gramozni jami je prišlo v četrtek do nesreče, ki le po naključju ni postala usodna. Kmetje so kopali v jami gramoz za svoje domače potrebe. Pri tem se je nenadoma vdrla visoka gramozna stena ter zasula enega od delavcev tako, da mu je le še glava gledala iz kupa peska in kamenja. K sreči je bila hitro pomoč pri roki; četudi je imel ponesečen prsto glavo, ni mogel radi silnega pritiska na prsi dihati ter bi se bil zadušil, če ga ne bi odkopali.

□ Nepoznan v smrt. Kakor smo že svojetasno poročali, so našli pri Zg. Sv. Kungoti dne 14. septembra v gozdu neznanega obešenca, ki je bil že mrtov. Nihče ga ni spoznal ter je bil nepoznan pokopan. Na podlagi poslanih slike pa je sedaj mariborska policija ugotovila, da gre za 60letnega upokojenega ključavničarja železniške delavnice Florjana Nagele, ki je izginil od doma.

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, plućnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravnega »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s Franz-Josef« vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku boleznih, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja.

Ptui

Šahovsko gibanje v Ptuj. Odbor za izobrazbo trgovskega in obrtniškega naraščaja v Ptuj namerava ustanoviti svoj šahovski klub in sklicuje za sredo dne 11. t. m. ob 20 v prostorih trgovskega gremija tazeadeven sestanek. Prijatelji kraljevske igre — tudi začetniki, — katere se bo po možnosti otvoril poseben tečaj — vljudno vabljani.

Tedensko službo ptujskih gasilcev od 8. do 15. t. m. vrši tretja desetica prvega voda in sicer četovodja Ernest Dasch in desetinik Ivan Merc. Reševalno službo ima šofer Herbert Schönlaub in desetinik Ljudevit Kropf, od moštva Rudolf Erlač in Norbert Murko.

Hudo obolel je Jakob Tumpej, prevžitar pri Sv. Lovrencu na Lravn. polju, znan po širši okolici kot zastopnik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani in predsednik Kmetijske zveze. Zelimo, da bi kmalu okreval!

Škofia Loka

Vsi prijatelji planin in smeja so najtopleje vabljani k predavanju, katero bo imel naš stari znanec g. prof. Janko Mlakar v Društvenem domu drevi ob 8. Govoril bo o svojih planinskih doživljajih na Visokih Turah, Skloptične slike! Vstopnina 2 Din. Kdor želi vselega planinskega oddiha, naj gotovo pride!

Dol pri Hrastniku

Opozarjamo na današnjo prireditve v Društvenem domu. Nudi se Vam dve uri neprisljone zabave in smeja. Začetek točno ob treh.

Drzen vlom

V mraku so pozaklenili vrata, spustili roloje, osvetlili blagajno. Z mirno zavestjo, da je siguren in varen, gre lastnik k počitku. Jesenske noči — pošteni mirno spi, in tedaj je za vlomilca čas. — Pride trgovec v ranem jutru v lokal, ne najde ne denarja ne blaga. Obupan se sprašuje: Kaj naj še storim, da bi bil varen? Opremil sem hišo z najboljšimi zaporami, ne pomaga nič. Kaj naj bi še napravil?

Je dober svet. Ne takrat, ko je že prepozno, ko je še čas, je treba skleniti zavarovanje zoper vlom pri »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani in ne bo obupnega tarnanja v nesreči.

Celje

— Danes popoldne vsi na koncert trboveljske rudarske dece ob pol 5 v veliki dvorani Ljudske posojilnice.

— V Celju se je zopet naselil bivši gimnazijski profesor na celjski gimnaziji g. Mavricij Bergant. Gospodu, ki je v celjski družbi zelo priljubljen, želimo, da bi se med nami počutil čim mogoče dobro.

— UVI v Celju nas prosi za objavo sledeče notice. Razpisana je trafika v Celju na križišču Cankarjeva-Vodnikova ulica in Kralja Petra cesta. Z invalidskim zakonom zaščiteni invalidi v Celju, ki imajo kak primeren lokal na tem mestu na razpolago, naj se javijo v sredo, dne 11. oktobra v pisarni Udruženja vojnih invalidov, krajevni odbor v Celju.

— Slike je prodajal... Dne 15. septembra je prišel na Rečico ob Savinji prodajati neki potnik slike. Nekemu tehniku je prodal oljnatu sliko in ta mu je dal na račun 52 Din. Tehnik je zbolel in moral v celjsko bolnišnico, kjer ga je potnik zopet obiskal in dobil od njega še 80 Din, nato pa še od šefa na Rečici 20 Din. V bolnišnici je ležal tudi neki znanec omenjenega tehnika z Rečice in tudi temu je prodal eno sliko za 255 Din. Ta je dal potniku pismeno naročilo za ženo, naj mu izplača 42.50 Din, potnik je pa sam pripisal zraven 1, tako da je znašal račun 142.50 Din. Mož je denar dobil, a naročniki zastoj čakajo na slike.

Novo mesto

— Kdor ni zavarovan proti neugodam, naj se zgloši pri g. Vikt. Soncu, potniku Vzajemne zavarovalnice. Ne bo se kesal. Pri njem dobi vsa pojasnila in na vpogled tudi zahvale oseb, ki je Vzajemna izplačala razne neugodne rente in odškodnine.

St. Peter pri Nov. mestu

Igro »Miklova Zala« bomo ponovili v nedeljo 22. oktobra in ne danes. Vabimo za takrat k obilni udeležbi. — Odbor KA.

Jesenice

Pevsko in glasbeno društvo »Aljaž« vprizori drevi ob 20 v Krekovem domu originalno opereto »Miklova Zala«, katero je priredil g. France Klinar, uglašil pa L. Veber. Vsa scenerija je nova.

Pododbor kluba koroskih Slovencev bo drevi ob 20 priredil spominsko svečanost ob trinaesti obletnici koroskega plebsitca. Prireditve se vrši v kolodvorski restavraciji. Na sporedu so poleg govora še deklaracije, samospeli in zborovo petje. Vsopnne ni.

Tržič

Platno in dretn, oziroma »Vojarije« in »Kozinarije« se bodo udarili v nedeljo popoldne ob treh na zelenem polju, ki leži med obema tovarnami. Iz parkovitega vrta svoje tovarne bodo prikorkali na bojno polje nameščenci »Pekos«, zanašajoči se na solidnost svoje tvrde bolj kot na svojo borbenost. Od nasprotni strani čez vodo in skoz grmovje pa bo nastopila četa predilniških nameščencev, ki se pa bo zanašala bolj na svojo številnost kot na platnene svoje čevlje. Prišel se bo boj; upamo, da mesarskega klanja ne bo, zakaj tržiško platno je mehko in »Peko« čevlji so priznano elegantni. Zmago prorokovati enemu ali drugemu je težko, a napovedovati velik obisk je lahko, saj bo šel ves dohodek v prid poplavljenjem. V škripcih bo najbolj tržiška godba, ker ob koncu ne bo vedela, ali naj zaigra veselo koračnico zmagovalcu ali žalostinko premaganu.

NOVO PODJETJE!

Z današnjim dnem otvarja ga. Jelica Boeck v Tržiču, gl. trg št. 13 LIKALNICO in PRALNICO, ki bo v strokovno izvežbanih rokah. — Podjetje toplo priporočamo!

Ruše

Občni zbor. Prosvetno društvo ima danes po poznem sv. opravilu v društveni dvorani redni občni zbor za leto 1933. Vsi člani nujno in prijazno vabljani!

PREDSVEM

TRIOIRON-CIVI!

selektivna
reprodukcija bode
odlična!

Zastopnik za Jugoslavijo:

F. L. Rosenfeld, Beograd, Zeleni venac 8.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Nedelja, 8. oktobra: 8.15 Poročila — 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek) — 9 Versko predavanje (dr. Rant) — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve — 10 Otrci in sadje (Kus Viljem) — 10.30 Operetna in operna glasba. Izvajata ga. Zupanova in g. Banovec s spremljevanjem Radio-orkestra — 11.30 Koristi uživanja grozila in sadja — škodljivost uživanja alkohola (dr. Ahtén) — 12 Čas, plošče — 16 Kmetijska ura (g. Jamnik) — 16.30 Otroška tragedija (Schönher), izvaja dramski studio Fr. Delaka — 17.30 Plošče — 20 Radio orkester (plesna glasba) — 20.30 Plošče (vokalni koncert) — 21.00 Kuplete poje g. Bajde, vnies havajska kitara s spremljevanjem bugarije in navadne kitare — 22 Čas, poročila — 22.15 Radio jazz.

Ponedeljek, 9. oktobra: 12.15 Plošče, 12.45 Poročila, 13.00 Čas, plošče, 18.00 Gospodinjstva ura — O konserviranju poznega sadja (g. Bartolova) — 18.30 Naše okopavine (prof. Pengov), 19.00 Plošče — 19.30 Poročila za inozemstvo, 20.00 Plošče, 20.30 Pesti večer: sodelujeta gg. Cesar in Plut. Hani narod. gledališča, 21.30 Čas, poročila, 21.45 Radio orkester in Radiojazz.

Čemu se Amerika smeje?

Američani vedo, koliko je vredna dobra volja, ki človeku pomaga prenašati neprilike. Smatrajo, da mora ostati mož vever napram svoji okolici tudi v nesreči. Tarnanje imajo za največjo sramoto. Zato dobro plačajo svoje humoriste in karikaturiste, ki skrbijo za vesel nasmeh. Toda ameriški humor nima ničesar sličnega z onim pri evropskih narodih. Njegova glavna posebnost je suhoparna kratkobesednost in brezobzirnost. Zasmehuje celo žalostne pojave: bolezen, trpljenje, smrt in slično. Za utemeljitelja ameriške humoristike velja uredništvo lista »Arizona Kickers«. Uveljavilo je ono tragično brezobzirnost, ki se je tako priljubila Američanom že v letih, ko je hodil Mark Twain v meščansko šolo. List je poročal o dnevnih dogodkih na ta-le način: »Missis Milly Shaver je sinoči pogrevala likalnik in istočasno hotela z bencinom umiti bele rokavice. Mister Shaver bo najbrž moral poklicati šiviljo na dom, če se bo hotel drugič poročiti. Gospa je bila tako suha, da so njene obleke vse preozke za vse ostale žene.« Poročilo o uboju v gostilni se glasi: »Jack Thomson in Billy Grosz sta odšla včeraj v gostilno pri »Leteči žabi«. Billy je bil spotoma nekoliko zaostal in vstopil v krčmo prav v trenutku, ko je hotel Jack poljubiti natakario. Billy je bil zaročen s to natakario, ki se piše Dorothy, in jo je hotel prihodnji teden popeljati pred oltar. Ko se je razpršil smodnikov dim, in se je posrečilo gostilničarju končati nered, ki je hudo prizadel njegove prostore, so ugotovili Jackovi prijatelji, da ima mrlj v hrbtu dve revolverski krogli. Billjev žepni nož in štiri vilice.«

Mark Twain se je naslonil na ta slog, a vendar ni nikoli postal presurov. Piše na primer: »Nekoč sem imel čast potovati z istim vozom električne železnice, kjer je stal poleg sprevodnika naš slavni

bokser Joe Geoffrier. Ko sem izstopal, sem mu slučajno stopil na nogo. Obudili so me zopet k zavesti šele po šestih tednih v mestni kirurški bolnišnici v Alabami.«

Kakor je razvidno iz teh zgledov, rabijo ameriški humoristi redno isti način pripovedovanja. Označijo kraj in izhodišče dejanja, a popolnoma izpustijo dejanje samo. Zamolčijo razvoj dogodkov in pripovedujejo samo zaključek. Čitatelj mora s pomočjo lastne domišljije nadomestiti izpuščene bistvene podrobnosti, in prav to je za ameriškega čitatelja največji užitek.

Willy Rogers je prvi med sedanjimi ameriški humoristi. Nekoč je bil samo navaden cowboy in se je odlikoval pri lovu upornih konj z zanko. Ta umetnost ga je privedla v majhen cirkus. Tu pa je kmalu zaslovel pred vsem po kratkih nagovorih, ki jih je naslovil na občinstvo, preden je pokazal svojo umetnost z zanko. Vedno je omenjal dnevna vprašanja in se tako priljubil občinstvu, da ga je kmalu opazil tisk. Zdaj je stalno nameščen pri največjem svetovnem dnevniku »New York Times« in prejema sijajno, res knezovsko plačo v znesku več sto dolarjev za sleherni, po navadi samo 15 vrstic dolgo zgodbo. Podajam v dobesednem prevodu en zgled njegove umetnosti. »Podatki našega narodopisnega urada kažejo, da amira pretežno število Američank za posledicami poroda. Znanost ugotavlja, da Afrika sličnih smrtnih slučajev sploh ne pozna. Zakaj ne bi uredile naše oblasti prevoza vseh bodočih mater v Afriko?« Sličen humor najdemo po vseh ameriških listih. Ugledni tednik »Literary Digest« redno prinaša najboljše šale iz vseh dnevnikov. Ta cvetober je zelo zanimiv, a se težko prevaža, ker slonijo šale po večini na besedni igri.

Strašna cena za prekop do Belega morja

Tehnika slavi novo zmagoslavje: prekop, ki veže Leningrad z Belim morjem, je dovršen. To je največje delo svoje vrste na svetu. Sovjetski listi ga opisujejo naslednje:

Posekati je bilo treba brezmejne gozdove; napraviti ceste po doslej neraziskanih pokrajinah; zgraditi je bilo treba šestindvajset jezer, da se je dvignila površina jezer, po katerih je speljan kanal, da bodo mogli voziti po njih tudi veliki prekoceanski parniki; zapleten sistem kotlin na reki Pečorki omogočuje, da dvigajo ladje 76 metrov visoko in jih nato spu-

nimi močmi v neverjetno kratkem času: 18 mesecev!

Da si moremo nazorneje predočiti ogromnost storjenega dela, primerjajmo: Panamski kanal je dolg 82 kilometrov in so ga delali devet let; Sueški kanal je dolg 164 km in so ga delali deset let; Belomorski kanal pa je dolg 226 km, a zgradili so ga v poldrugem letu!

Zmagoslavje človeškega dela ali — nezasičan zločin? Tako po pravici vprašuje dunajska »Schönerer Zukunft«. Tudi egiptovske piramide so orjaške zgradbe, a naše občudovanje je pomešano s čutom groze nad strašnimi človeškimi žrtvami, za ceno katerih so bile zgrajene. In tako strahotno žrtvovanje ljudi se je pri zgradbi Belomorskega kanala ponovilo.

Na delu je bilo 150.000 pregnancev, ki so napojili zemljo s svojim potom in napolnili ozračje s svojim nepopisnim trpljenjem. Delali so po 12 do 14 ur na dan pod neusmiljenim bičem priganjačev in ob mrazu 30 do 40 stopinj pod ničlo. Številke kriče: od 150.000 delavcev jih je po dovršenem delu ostalo živih samo 10.000! Stoinštirideset tisoč trupel nedolžnih ljudi — političnih kaznjencev — gnije ob kanalu, ki je sovjetski trgovini skrajšal pot okoli Skandinavije. — S tem se dajo primerjati le še žrtve pri gradnji železnic in drugih del v Afriki in ostalih kolonijah, kjer kulturne države na podoben nečloveški način izkoriščajo delovno moč domačinov.

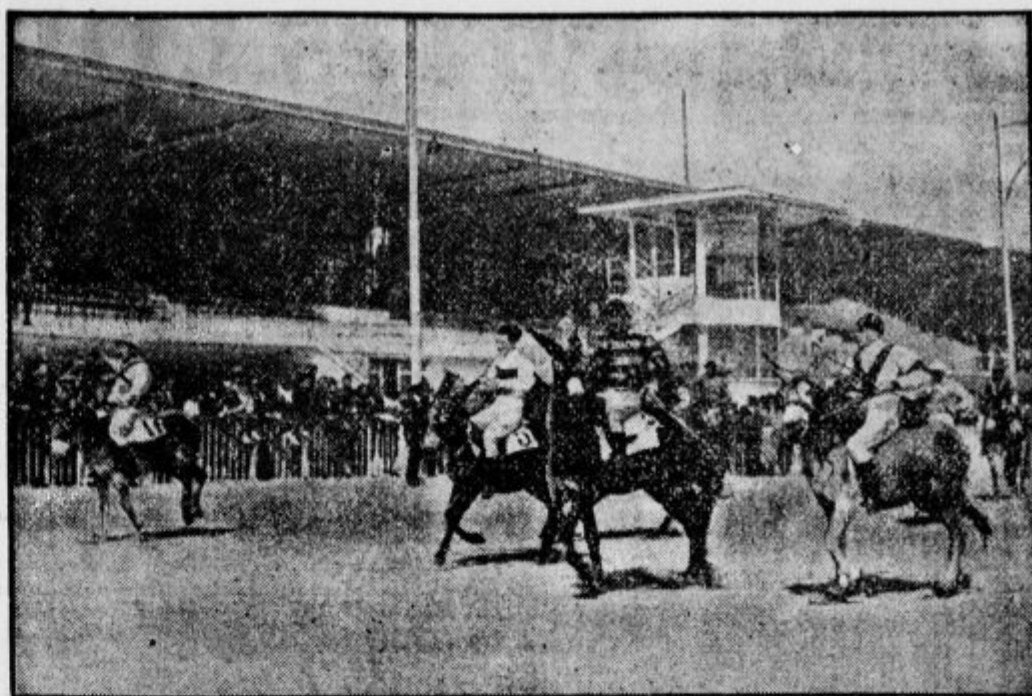

Letošnja zimska moda za paradne večerne prireditve: obleka iz škrlatne svile s temnorednim žametnim okrasom ob boku.

ščajo nizdol; izkopali so 6.700.000 kub. metrov zemlje, razstrelili 1.800.000 kub. metrov skalovja; za zgradbo jezer in nasipov so porabili 4.800.000 kub. metrov materiala; za druga dela so porabili 33.000 kub. metrov cementa in 982 tisoč kub. metrov lesa. In vse to orjaško delo so opravili brez mnogih dragih modernih tehničnih pripomočkov, zgolj s človeškimi delov-

Letalčeva sreča v nesreči: Jadranski letalec Kronfeld je v Lukešburgu treščil na tla. Letalo se je popolnoma razbilo. Kronfeld je pa ostal nepoškodovan. Preoblekel se je (glej sliko!) in nato takoj zasedel drugo letalo ter vzletel.

Oslovska dirka, ki so jo priredili na dirkališču v Milanu. K počasnemu modrovanju nagnjem sivečki so se z glasnim »la« upirali vsakemu priganjanju k naglici.

Moderno pohištvo: zločljivi stoli za koncertne in zborovalne dvorane. Takih stolov more en sam mož nesti dvajset.

Petdeset let med ljudožrci

Letos je poteklo petdeset let svojevrstnega premirja, ko so v Linzolu, izhodišču katoliških misijonov v Notranji Ekvatorialni Afriki, slovesno pokopali vojno. Vsak tujec more še danes videti na trgu dve puškini cevi, ki molita iz tal: tu je pokopana vojna.

Ko je bil l. 1883, prišel novi katoliški škof, msgr. Augouard, so divja balarska plemena nastopila proti njemu z vso besnostjo; slednjič pa je škofova zgovornost zmagala uporne poglavarje, ki so nato predlagali, da se vojna slovesno pokoplje. Pakt se je sklenil na sestanji dan v navzočnosti velike množice. Poglavarji so prinesli puško in istotako tudi škof Augouard. Potem so skopali veliko luknjo, postavili vanjo puški pokonec in luknjo zopet zasuili. Od tistihmal se mir ni nikdar več kalil.

Škofa Augouarda štejeta tako država kakor cerkev za apostola francoskega Konga. Prodril je v notranjost dežele in dospel na breg Stanley Poola (ki je kasneje postal francoski) v trenutku, ko so na nasprotni breg dospeli Belgijci. Nikoli ni mogel domačinov pripraviti do tega, da bi mu dali naselbinsko pravico na kraju, kjer je kasneje nastalo mesto Brazzaville. Zato se je zadovoljil s tem, da je postavil v Linzolu, to je 28 km dalje, majhno cerkev.

Tu so prebivali ljudožrci in škofa Augouarda se je kmalu prijel ime ljudožrskega škofa. Mnogokrat je pripovedoval, da je na nje-

govem ozemlju več vrst ljudožrcev. Nekateri so hodili na vojno, da so si preskrbeli človeškega mesa, drugi zopet so čakali le na kako dobro priložnost. Tu je n. pr. na smrt obolev moški. Brž so mu prerezali goltanec, da ne bi podlegel bolezni. Glavi so priredili pogreb in jo pokopali, nato pa truplo veselo razdelili med vse družine plemena. Ko jih je škof zaradi tega hudo prijel, so mu domačini odgovorili: »Dobro se ti pozna, da še nisi okusil človeškega mesa. Ne veš, kako dobro je. Razen tega je velika čast, jesti meso, ki govori. Zakaj si pokopal mrtvece svoje karavane? Veliko koza bi ti dali zanje!«

Linzolo sam šteje danes 8600 kristjanov, celokupni brazzavilleski vikarijat pa 40.000. V teku let so bili obsežna notranja ozemlja odcepili od Brazzavillea. Misijonarji Sv. Duha štejejo danes na svojem področju 5000 kristjanov, v starih obalnih misijonih pa se morejo ponašati s 50.000 katoliki.

Dasi francoska vlada dosledno in neizprosno zatira ljudožrstvo, se po nedostopnih goščavah nekaterih gozdov še vedno vzdržuje. Od prihoda škofa Augouarda v Kongo do danes se je dosegel ogromen napredek, toda veliko je še treba storiti. Krščanskim misijonom je dana prilika, da se kot nositelji kulture nanovo proslave.

Ob otvoritvi sodnega zasedanja v Londonu: Sodniki gredo v talarju in z lasuljo na glavi k skupni službi božji. — V Londonu začne letoletnih mesecev sodstvo popolnoma počiva. V tem hodijo višji sodniki na sodne roke po deželi. Jeseni se sodno delo v Londonu zopet začne, in to po starodavni šegi s slovesno službo božjo.

London ima novega lordmavorja: levo stari nadžupan Greenaway, desno novoizvoljeni Collett. — Lordmavorska služba je samo reprezentativnega značaja, zato se pa tudi vsakoletna volitev vrši z vsem starim sijajem, ki je Londončanom tako pri srcu.

Francoski in angleški ministrski predsednik — Daladier in MacDonald — ob spomeniku za žrtve velikega angleškega zrakoplova »R. 101«, ki je bil ponesrečen blizu Beauvaisa v severni Franciji.

MLADI SLOVENE

Kuhana sekira

Nekega tesarja je na potovanju zalotila noč in huda ploha. Ves truden, lačen in premočen je potikal na vrata prve kočice, ki je stala ob samotni poti.

Na prag je stopila stara žena in ga vprašujoče pogledala.

»Ali bi mogel pri vas prenočiti?« jo je prosil tesar.

Ženica ga je premerila od nog do glave in ko je videla njegov odkriti, pošten obraz, je dejala: »Naj bo v božjem imenu. Kar vstopi! Tamle v kotu boš lahko spal.«

Tesar je vstopil in sedel k peči. Preden pa se je podal k počitku, je rekel:

»Bojim se, da ne bom mogel zaspati.«

»Zakaj se?« se je začudila žena.

»Lačen sem, hudo lačen.« ji je povedal tesar.

»Jestvin pa nimam nič pri hiši,« mu je odgovorila starka, ki je bila silno skopa.

»Morda imate vsaj kotel za kuhanje?« jo je vprašal tesar.

»Kotel imam, a kaj ti koristi sam kotel, ko nimam ničesar, kar bi lahko dala vanj.«

»Prav ničesar?«

»Niti drobtinice,« je potožila starka.

»Potem moram skuhati svojo sekiro,« je dejal tesar in vržal sekiro v kotel, ko je našel vanj vode in dodal pest soli.

»No, to sem pa res radovedna, kako ti bo kuhana sekira teknila?« se je namuznila skopa starka in maloverno zmajala z glavo. »Ali si si že kdaj privoščil to čudno jed?«

»To je dolga povest,« je odgovoril tesar. »Če vas zanima, vam jo povem.«

»Pa jo daj,« je bila starka radovedna in tesar je začel pripovedovati:

»To jesen sem potoval z dvema drugima tesarjema skozi neko vas. Bogat kmet nas je poklical na dvorišče, da bi razširili njegov skedenj. Začeli smo delati skupaj, ker pa je bil eden od nas tih in malo govorljiv, smo se razdružili in začeli delati vsak zase. Ko smo končali, je kmet stopil k nam in si ogledal storjeno delo. Prepirljivi tesar se je takoj oglašil in se pritožil, da takšna jed ni za tako imenitnega tesarja, kakor je on. Jaz pa sem se kmetu zahvalil in dejal, da sem zadovoljen in sit. Tretjemu tesarju pa je kaša tako dobro teknila, da je prosil kmeta, naj mu je da še eno skledo. Kmet mu je radevolje ustregel, potem pa je vsem skupaj dejal: »Vsi trije ste dobili isto kašo in vsakemu je teknila tako, kakor je zaslužil. Tebi,« se je obrnil proti prepirljivemu in izbirčnemu tesarju, »ni dišala, ker nisi bil lačen. Če pa bi bil marljivo delal, kakor sta tadvaj, bi tudi tebi dišala! Bodi zadovoljen s plačo, ki ti jo dam

in Bog te čuvaj na poti!« — Potem se je obrnil k meni in me pohvalil, da sem marljivo delal ter mi dal še enkrat toliko plače kot prvemu. Tretjemu tesarju, ki je v resnici najmarljivejši delal, pa je dal dvakrat toliko kot prepirljivcu. Na koncu nam je želel srečno pot in nam očetovsko svetoval, naj se nikar ne prepiramo.«

»No, zdaj je pa sekira gotovo že kuhana, ker je bila to tako dolga povest,« je dejala skopa starka tesarju, ki je med pripovedovanjem venomer mešal vodo v kotlu.

»Je že kuhana!« je prikimal tesar.

»Kakšna pa je ta čudna juha?« je bila starka radovedna.

»Manjka ji samo še nekaj slanine in čebule,« je odgovoril tesar.

»No, če ji ne manjka nič drugega, to ti lahko dam,« je dejala starka in mu prinesla kos slanin in čebulo.

Tesar je razrezal slanino in čebulo ter vse skupaj vržal v kotel.

»Ali dovoliš, da zdaj pokusim juho?« je vprašala starka.

»Takšna, kakršna je zdaj, še ne bi bila dobra za vas.«

»Zakaj pa ne?«

»Zato, ker ji manjka še malo krompirja.«

»Tudi tega ti dam, če ne manjka nič drugega.«

»Dobro bi bilo tudi malo ječmena,« je dejal tesar.

S kislim obrazom je ženica prinesla vrečo ječmena in vprašala tesarja:

»Ali je dovolj, če vsujem v kotel polno žlico?«

»Joj, poglejte!« je namesto odgovora zakričal tesar in pokazal z roko v temen kot. »Kaj pa je tam?«

Starka je prestrašeno pogledala tja — in ni videla ničesar razen starega plašča, ki je visel na steni.

»No, zdaj je pa dosti ječmena!« se je zasmejal tesar, kajti starka se je ob njegovem kriku tako prestrašila, da je nehote vsula v kotel ves ječmen iz vreče.

»Ali ni zdaj preveč ječmena notri?«

»Nasprotno!« je odgovoril tesar. »Zdaj pa pripravite krožnike, da bova jedla!«

Nato je tesar napolnil krožnika z izvrstno juho, ki je obema zelo teknila. Ko sta izpraznila krožnika, je starka vprašala:

»Kaj pa bo s sekiro?«

»Sekira ni juhi prav nič škodovala,« ji je pojasnil prevečani tesar. »Z njo bom lahko še dalje tesal in jo še večkrat uporabil na takle način pri starih skupuljah!«

V parku

Kot začarana kraljična trepetaje sredi parka dviga krono proti nebu bela breza samotarka.

K njej procesija pobožna stark spokorjenih brez doma — truma smrek, v oblekah žalnih — trudno se pomika, roma. Njim na čelu bor-menih stopa ves potr in tih. Osivel je v težki službi: sto let roma že v tej družbi, pa je kot ujet sred jarka — kar ne pride ven iz parka...

Boj s krokodilom

Štiri deklice so se kopale v bližini nekega afriškega mesta v ondoini reki. Ena od deklet se je oddaljila od drugih in nenadoma začela klicati na pomoč. Prijateljice so mislile, da jo je prijel krč in so hitro splavale za njo. Ko pa so priplavale do nje, so z veliko grozo opazile, da jo je zgrabil ogromen krokodil in jo skušal zvleči proti sredini reke. Deklice so prijele prijateljico za roke in jo vlekle na vso moč k sebi. Pri tem pa so kričale na vse grlo, da bi preplašile krokodila. Ta je nazadnje res izpuštil svojo žrtev in izginil v vodi. Deklice so nezvestno prijateljico zvelele na breg, odkoder jo je bolniški voz odpeljal v bolnišnico. A ves trud zdravnikov, da bi deklici rešili življenje, je bil zaman; umrla je kmalu za hudimi ranami, ki jih ji je zadal krokodil.

Pravljica, Miško so pa kar same stoiple solze v oči. Tedaj pa se je stresel. On, škratec, da bi jokal. Ne, tega pa že ne. Vprašal je Pravljico: »Kaj boš počela sama v gozdu. Dolgčas ti bo.« Pravljica je zazdehnila in dela svojo belo roko pred usta. »Zaspim, dokler me ljudje ne pridejo iskat. Tedaj pa grem znova v svet.« Škratec ji je začel prigovarjati, naj ne stori tega in da naj ostane v gozdu. Tako navdušen je govoril in odmajeval z glavo, da mu je padala konica njegove dolg cečpice zdaj na desno, zdaj na levo uho. Pravljica pa se ni dala odpraviti od svoje namere: »Ne, zaspala bom kje v gozdu, dokler me ne bodo ljudje prišli iskat.«

Miško ni dolgo pomišljal, ampak je peljal Pravljico k votlemu hrastu. »Tu boš mirno spala, nihče te ne bo motil,« je dejal. Potem je šel po svoje orodje in stesal iz lat vrata, ki so zapirala votlino v deblu. Razgrnil je mah po tleh in napravil Pravljici mehko posteljo. Hvaležno se mu je nasmehnila in legla. Miško pa je tesal dalje.

»Kaj pa še delaš?« je vprašala Pravljica. »Klop,« je dejal Miško samozavestno. »Klop? Čemu neki?« »I, da bom sedel na nji in te čuval.« In tako se je zgodilo. Pravljica je še pogledala Miško in se mu nasmehnila, nato je trudna zaspala. In s Pravljico je zaspal ves gozd. Nobena ptička ni zapela, noben vetrič ni zapihal, mirno in mrtva so stala drevesa in še voda ni šumela. Le Miško je bedel. Zaprl je vrata, sedel na klop, prižgal svečo v svoji svetilki in vzel svojo čulico v roke. Čakal je, čakal. — Njegova brada je postajala vedno daljša, lučka v svetilki pa vedno krajša. Da ne bi zaspal, je zaprl izmenoma četrt ure levo

Pismo sestrici

Golobček, poslušaj me no: ponesi mi pisemce to tja daleč, tja v belo Ljubljano, kjer sestrico najdeš zaspano. In pazi, nikar ga ne zgubi, ker notri so sami poljubi. Pri teti stanuje, poglej! Ko prideš jo, pa ji povej, da bratec za njen imendan pošilja čez hrib in čez plan poljubčkov ji tako število, da Majdka bo kar zadušilo. In reci še to, da njen brat želi si, da bil bi bogat. On rad bi imel vsaj cekinček, da njej bi ga dal za spominček...

A preden nazaj odletiš, od sestrice pismo dobiš. Kar sama naj da ti ga v ključek. Če ne — te ne maram, grduček! V slovo pa še ti, moj golobček, lepo jo poljubi na gobček.

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev izpolnjevalke

Na mestih, kjer ležijo črtice, bi morale stati te-le besede (rime): Striček — odreže — to noč — bunk.

Pravilnih rešitev je bilo 86. Za nagrado je bil izžrebanc Francelj Habjan, učenec III. razreda v Selcih nad Škofjo Loko. Dobi knjigo »Najdenček Jokec«.

Naslikane rože in krava

Slavni slikar Čop se je napotil v neki prijazni kraj na deželo, da bi tam kaj posebno lepega naslikal. Utaboril se je ob neki velikega pašnika in začel slikati...

In je v dveh urah naslikal rože, ki so rastle v bližini, tako naravno na platno, da so bile kakor žive. Nemalo ponosen na svoj umotvor, je odložil čopič in paleto z barvami ter se za hip odstranil od slike, da bi se mu utrujene oči ob prekrasnem razgledu na bližnjo in daljno okolico nekoliko odpočile.

Medtem pa se je približala platnu z naslikanimi rožami krava, ki se je pasla na pašniku. Radovedno si je najprej ogledala sliko od vseh strani, potem pa je stopila tik k njej in — — —

Halo, otroci!

Iztahtajte za tretjo in četrto sliko, ki ju prinesemo prihodnjo nedeljo, kakšen posebno zabaven konec. Vse posrečeno sestavje objavimo, enega od njih pa nagradimo z lepo knjigo.

Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 12. oktobra na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenec« v Ljubljani.

oko, četrte ure desno, obeh pa nikoli ne. Nič se ni gnilo v gozdu, le vrani Zvita in Pretkana njegovi prijateljici, sta sedeli na hrastovi veji tik nad Miškovo glavo. Zvita in Pretkana sta zleteli od časa do časa pogledat med ljudi, če že iščejo Pravljico. Vsakikrat sta se vrnili z istim odgovorom: »Ljudje še ne marajo Pravljice.« Preden sta sedli na vejo, sta še pogledali Pravljico. »O, kako je lepa!« ste rekli. Miško se je pa razvel: »In najlepšega ne vidite, njenih oči, ki se svetijo kakor zvezde in njenega smehljaja, ki je kakor lahen pomladanski veter.« Vrani pa se ji nista razumeli in sta zleteli na svojo vejo.

Tako je mineval čas.

Nekoč je prišla v gozd mati s svojimi otroki. Jagode so nabirali, potem so pa utrujeni sedli ob jezeru. »Mamica, povej nam kako povestico,« so prosili otroci in mati je pričela: »Povedala vam bo mlepo pravljico.« Tedaj so se vrata v drevo nenadoma odprla in na prosto je prišla Pravljica. Oči so se ji svetile in usta so se ji smehljala. Z lahnim korakom je stopila k materi in njenim otrokom. S srebrnim glasom je pričela govoriti: »Hvala, da ste me spet poiskali. Šla bom v svet in pripovedovala ljudem svoje lepe zgodbe, da bo zopet zavladalo veselje v njihovih srcih. Vam pa, ki ste me prvi poiskali, bom povedala najlepše zgodbe.« Komaj je to izgovorila, je oživel ves gozd. Ptički so zapeli, cvetice so zveztele, lahen vetrič je zapihljal in škratec Miško — da, kako pa je bilo Mišku pri srcu? Zalosten je stal ob strani, ker je vedel, da bo šla lepa Pravljica zopet v svet. Ona pa ga je vsa vesela zavrtela okoli sebe, ga prijala za čop las, ki mu je štrlel pokoncu sredi plešaste glave in

STRIČKOV KOTICEK

559. Dragi Kotičkov striček! Se ma še kaj spomniš, ljubi striček? Jaz Te imam zelo radi! Ko sem hodil letos po planinah, sem mislil dostikrat nate. Veš, kje sem bil? Na Sv. goro nad Litijo smo šli z otroci na izlet junija meseca. Ko sem bil jaz še bolj majhen, sem bil štiri leta v Kolovratu. Pa sva z Anico gledala s Svete gore doli v lepo kolovrsko deželo. Anica je menda še malo skrivaj jokala, jaz pa nič, ker sem pogumen fant. Pa Ti bom enkrat popisal svoje življenje, veš, sem že dosti doživel, ker sem šel že z 11 meseci od doma in bom 15. novembra star že sedem let. Potem sem bil letos na počitnicah na Brezjah, na Bledu, v Vratih in v Luknji. Veš, kje je Luknja? Od Vrat se mora hoditi še tri ure po kamenju in pesku. Dostikrat sem padel, opešal pa nisem. Joj, kakšna je Severna triglavska stena! Bil sem prav poleg nje, še objemal sem jo. Zelo sem se ji čudil. Prav sama sva bila z Anico, samo krave so se pasle pod nama. Anica mi je obljubila, da pojdem drugo leto z njo na Triglav. Ona je bila že trikrat.

Bil sem letos tudi na Sv. Višarjah. Tudi na tej poti nisem bil nič truden. Zjutraj mi je bilo pa slabo, ker sem prejšnji dan jedel na Jesenicah nezrelo sadje. Anica me je kregala, da sem ji nakopal skrb. V meznariji pa mi je dala neka gospa mleka in piškotov, pa sem se jaz pozdravil in Anica potolažila. Ko smo šli doli, sem bil zopet pogumen fant in sem vriskal. V Ljubljani sem Te pa takrat prišel obiskat in Ti prinesel tisto, kar sem Ti obljubil. Tako mi je bilo hudo, ker Te ni bilo doma. Rad, zelo rad bi Te videl! Pa je rekla Anica, da si sel gotovo že spat. Ali Ti je dala tista gospodična? Bojmi se, da je sama pojedla čokolado in nageleje sknila.

Vidiš, da Te imam res radi! — Tvoj Slavček Drobnič, učenec I. razreda v Begunjah pri Cerknici.

Dragi Slavček! Torej Ti si tisti skrivnostni neznanec, ki mi je zadnjic, ko me ni bilo, prinesel v uredništvo čokolado in sopek. Čokolada je bila tako ogromna, da sta jo morala dva orjaška moža kakor hlopotnežev na rame in jo skozi gost špallir radovednežev, ki so z ljuto vneto skilili nanjo in požirali slino, odnesti na moj dom. Sopek pa je bil tako krassen in vonjav, da so se muhe, ki so v gostih trumah sedale nanj in ga vohale, na ves glas očarane kihale — čhm! A niso kihale samo muhe, nego je — čhm! — kihala vsa tiskarna in z njo v bratski slogi seve tudi jaz, ki navdušeno kiham — čhm! — še danes, ko so se rože že zdavnej posušile. (Učeni gospod zdravnik sicer trdi, da kiham zgolj zaradi prehlada in ne zaradi rož, a kdo bi gospodom zdravnikom vse verjel?) Boglonaj torej za prelepa darova — v imenu mojem in vseh, ki so imeli svoje veselje nad njima!

Kdo je pa tista Anica, o kateri mi venomer govoriš? Sestrica, prijateljica, varovalka ali kaj? Pa menda vendar ni to ona srčkana punčka Anica, ki se je naveličala mojih pravljic in jih šla poslušat k drugemu stričku, k takemu stričku, veš, ki ima razen pravljic — tudi sladkorčkov in cekinčkov zvrhan koš? Daj, daj, hitro mi to povej! Če je, jo v mojem imenu bridko očitajoče poglej, če ni, jo pa pristrčno pozdravi in ji povej, da jo imam prav tako rad kakor Tebe. Bog vaju živil! — Kotičkov striček.

Sanje o škratcu

Jaz ponéko imam — — — — — in z njo se igram. Ze zjutraj, ko vstanem jo nežno objamem; poljubčke kar tri od mene dobi. Potem jo oblečem ter k mamiči stečem. da vse ji povem, kar sanjala sem:

Ponoči je škratec, ta grdi rogateg, skoz okno prišel in punčko mi vzel. Tako sem jokala... Sem škratca se bala. — Naj le še enkrat mi pride ta škrat! Z vodo ga polijem in s šibo nabijem!

Lojzek Tramo.

ZA ŽIDANO VOLJO

Ni tako neumen

Neki učitelj, ki je prišel iz mesta na deželo, je bil prepričan, da so njegovi učenci zelo trde glave in da nobenega nadarjenega ni med njimi. Ni piki je imel zlasti Grdinovega Gregca, ki je sedel v zadnji klopi. Njega je imel za najneumnejšega v razredu.

Nekega dne ga je poklical k sebi in mu dejal: »Steci v trgovino in prinesi za dinar pametnik!«

Gregec je ubogljivo skočil k vratom, preden pa jih je odprl, se je nenadoma obrnil in vprašal: »Ali smem povedati, da je to za gospoda učitelja?«

Zakaj ga je rešil

Osemletni Tonček pade v vodo in začne klicati na pomoč.

Njegov prijatelj Mihec skoči za njim in ga z veliko težavo potegne iz vode.

Ves razred je občudoval Mihčevo junaštvo in mu čestital.

Tudi učitelj ga je na vso moč pohvalil in ga z občudovanjem pobaral:

»Kako to, da si brez pomisleka skočil v vodo?«

»Tonček je imel na sebi moje kopalne hlače!« je bil presenetljiv odgovor.

Raztreseni profesor.

Prodajalec rož: »Kupite rože! Komad po 50 par, petnajst rož za 5 dinarjev!«

Profesor (v zamišljenosti, strogo): »Napak si zračunal, sram te bodi. Sedil!«

ga poljubila na njegov debeli nos. To je bilo tako lepo, da je mislil Miško čisto resno, da sliši vse anjele v nebesih peti. Ob istem času sta prileteli vrani Zvita in Pretkana in sta povedali, da ljudje zopet iščejo Pravljico.

»In našli jo bodo,« je dejala Pravljica. Vzela je najmanjšega otroka v naročje, drugi so se je držali. Mati je nesla jagode. Tako je šla Pravljica v svet.

Tedaj je škratec Miško tako vesel, da meče svojo čepico tako visoko v zrak, da bi ga vsak deček občudoval in zavidal če bi ga le videl.

Pravljica o pravljici

Škratec Miško se je počasi sprehajal po senčni gozdni poti. Gledal je veselo v svet in poslušal ptičke, ki so žrgolele v vejah starih, z mahom obrastlih dreves. Sama velika in stara drevesa so bila in Miško je bil videti še drobnejši, kakor je bil v resnici. Prišel je do majhnega jezera, ki je ležalo skrito v gozdu. Ta mje že mnogokrat skrivoma gledal vodne vile in tudi zdaj je želel, da bi jih videl pri plesu med vrhami. Tedaj pa je nenadoma zaslišal ljubeč glas: »Joj, pazi vendar na moje lase, ti neroda mala.« Pogledal je na tla in zagledal zlato predivo raztreseno med travo. Toda to ni bilo predivo, to so bili lasje lepe deklice, ki je ležala v travi in se smehljala škratcu. Miško je takoj snel kapico z glave in se opravičil, če je komu povzročil bolečine, kajti vedel je, kaj se spodobi. Lepa deklica se je na glas zasmejala in tedaj po postalo Mišku strašno vroče pod njegovo rjavo, usnjato suknjico.

»Kdo pa si ti,« jo je vprašal čez čas in ji pogledal v oči. Videl je, da so modre kakor nebo, ne, mnogo bolj modre in globoke kakor jezero, ne, mnogo globokejše. Deklica ga je žalostno pogledala in njene oči so bile mnogo lepše kakor prej. »Pravljica sem,« je odgovorila. — »Pravljica,« se je razveselil škratec. »Pravljica, ki je šla iz našega gozda v svet in smo ostali sami brez tebe. In zakaj si se vrnila?« Pravljica je začela tožiti: »Vrnila sem se, ker ljudje ne marajo več mojih povesti, nočejo več poslušati lepih zgodb, ki jih pripovedujem. Samo na svoj dobiček gledajo in smejejo se mi.« Vedno bolj se je žalostila

DELA VSKI VESTNIK

Delavec in vera

V delavskem razmerju se ne družijo premoženje in delo, ampak lastnik obrata in delavec. Plača ni del stroškov, ampak ljudski dohodek. Torej mora biti tudi za neizkušenega delavca vsaj tako visoka, da mu omogoči človeka vredno življenje, ki se sklada z višino dosežene izobrazbe ljudstva; zadoščati mora za stanju primerno vzdrževanje delavce družine, dopolnjevanje z udeležbo na dobičku. Delovno razmerje je dandane večidel trajno, ne več prehod k gospodarski samostojnosti. Radi tega mora biti človeku omogočeno, da živi v okvirju tega razmerja človeka vredno življenje in to tudi v času, ko brez lastne krivde ne more več delati (socialno zavarovanje). Kjer si stojita nasproti preveliko bogastvo in preveliko ubostvo, tam je lastniški in pridobitni red pomankljiv. Za zunanje narodno blagostanje je neobhodno potrebna zagotovitev človeka vrednega življenja, ki se mora izpeljati z ureditvijo vsega gospodarskega življenja na podlagi moralnih načel.

Gospodarstvo, država in družba razpade, ako se prezirajo naravne in verske zapovedi ter se zanje človeštvo ne meni. Zakaj gospodarstvo je udeleževanje živih ljudi in to udeleževanje se lahko moralno ali pa nemoralno vrši. Uspešnega življenjskega občestva ne more vzdržati državni pravni red in zunanja sila. Za to so potrebne družabne kreposti, ki premagajo sebičnost in delajo človeka

zmožnega za žrtve. Med družabne kreposti spada v prvi vrsti pravičnost, ki jo religija vedno in povsod poudarja. Pravičnost zahteva od delavca, da verno drži pravično pogodbo, ne dela škode, ne žali gospodarjev itd. Gospodarjem pa nalaga pravičnost: delavcev naj ne imajo za sužnje. Spoštovati je treba v njih človeško osebnost. Delo ni sramotno, ampak častno. Sramotno in krivično pa je smatrati in rabiti ljudi kakor reči in pomočke za dobiček in ceniti jih le po fizičnih silah. V delavcih ee je treba ozirati tudi na duševno stran in religijo. Gospodarji so dolžni dati delavcem potrebne časa, da opravijo svoje verske dolžnosti. Razmerje do delavcev morajo gospodarji urediti na podlagi načel pravičnosti, kakor so bila zgoraj poudarjena, da bo med obema slojema vladalo pravo prijateljstvo in bratstvo. Posebna naloga krščanstva ni, da bi zgradilo narodno gospodarsko zgradbo, pač pa kaže, kako naj človek v svojih odnosih živi po moralnih zakonih. V krščanstvu imamo dograjen nauk o družabnih krepostih, ki velja tudi za družabno življenje in še posebej za narodno gospodarstvo; imamo dovršene filozofije etike in družbe; imamo poslanice papežev. Na teh svetilnikih se more in mora orientirati narodno gospodarsko raziskovanje. Svetovno naziranje in narodno gospodarstvo se ne moreta ločiti.

stlenih v 164 tvmrcih 49.660 delavcev. Najdaljši delovni čas je znašal v tej industriji 48,9 ur na teden, v letu 1910 pa 56,5 ur. Povprečni tedenski zaslužek se je od leta 1910 do leta 1914 povzegal od 16,07 na 17,11 dolarjev. V letu 1928 je znašal povprečni zaslužek že 26,02 dolarjev na teden, ki pa je do leta 1930 padel že na 24,04, a v letu 1932 celo na 20,15 dolarjev. Leta 1930 in 1932 se je povprečno delalo 5,3 do 5,4 dni na teden. Povprečni zaslužek se je gibal od 51 centov na uro v letu 1931 do 41,2 centov v letu 1932. Od leta 1930 so plače delavstva v čevljarški industriji padle za 5 dolarjev ali za 28,1%.

Vprašanja in odgovori

Kdo je izvzet iz dolžnosti pokojninskega zavarovanja? A. T. S. V našem podjetju smo zaposleni delavci in nameščenci vseh vrst, pri Pokojninskem zavodu pa so zavarovani samo nekateri.

Na tem mestu smo že spregovorili o tem, kdo mora biti pokojninsko zavarovan. Zakon o pokojninskem zavarovanju nameščencev pa gre še dalje in določa tudi, kdo je izvzet od dolžnosti zavarovanja.

Razen poslov, delavcev, predelavcev, prepisovalcev, sedečih blaginikov v odprtih blaginjah, trgovskih pomočnikov, inkasantov, kolporterjev in drugih uslužbencev, ki jih zakon ne smatra za uradnike ali pretežno duševne delavce, so izvzeti od dolžnosti zavarovanja tudi naslednje osebe, dasi bi morale biti po značaju svojega opravila načeloma zavarovane:

- osebe, za katere bi nastopila dolžnost zavarovanja prvič po dovršitvi 55. leta starosti;
- otroci službodajalčevi, mož, žena, člani na-

ŽENA IN DOM

Trot v družbi - žena noče biti

Vihar, ki se je bil v zadnjih letih zbiral proti ženskim pridobitvam na raznovrstnih popriščih življenja in dosegel svoj višek v hitlerizmu, se je sedaj že znatno unesel. Klici: Dekleta ven iz šol, ven iz pridobitnih poklicev! je zamenilo vprašanje: Kam z žensko mladino? Skrajno skržena gospodinjstva, omanja in omejena eksistenčna sredstva očetov in moških v obče, ne morejo nobenemu odvisnemu ženskemu članu družine zagotoviti niti najskromnejšega obstoja. Ali naj jih enostavno prepuste usodi, cesti? Nemogoče, saj so to vendarle njihove hčere in sestre, njihova lastna kri. Torej bo le treba skrbeti tudi vnaprej za usposobljenje ženske mladine, da si bo mogla v vsakem slučaju samostojno služiti svoj kruh. Tudi merodajne oblasti so že morale priti do prepričanja, da bi skrb za brezposelne ženske predstavljala za celokupnost še vse zapletenejši in nevarnejši problem kakor brezposelno moštvo. Zato ne bodo omejevale skrbi za žensko izobrazbo, ampak jo še poglobile in razširile, tako da bo tudi vsaka delavčeva in kajzrjeva hči stopila v življenje pripravljena in sposobna, da si v tej ali oni stroki pošteno služi svoj kruh in ne bo postajala žrtev zvodnikov in zvodnic in drugih brezvestnežev.

Slej ko prej si moramo biti seveda na jasnem, da noben narod in nobena država ne more preskrbeti vsega naraščaja — ne moškega ne ženskega, kaj šele oba — v uradniškem in drugih »lahkih« in gospodskih poklicih. Šibimo se pod davčnimi bremenmi, srdimo se nad veliko predrago državno in avtonomno upravo — pri tem pa hčemo vsi imeti studirane otroke in jih preskrbeti v takimenovanih »boljših« službah. In če jih takoj po dovršenih šolah ne moremo spraviti pod streho, se jezimo in preklinjamo današnje razmere. Tako ravnanje je pač skrajno nedosledno in nezmišleno. A posamezniki se ne bodo izpametovali, ker si pač vsak misli: Zakaj pa naj ravno moj otrok ne pride do »boljšega« kruha. Tu morajo uravnajoče poseči vmes prosvetni in socialnogospodarski javni činitelji in skrbeti za to, da se bo naraščajša dela iz osnovnih in nižjih srednjih šol smotrno razlila po vseh stanovitih in poklicih in vse oplojala in namakala z novimi, sposobnimi močmi. Po višjih in visokih šolah naj se brezobzirno zahteva najvišja mera znanja in sposobnosti, in to še prav posebno od ženskega dijaštva, da bodo res le pravi talenti in trdni značaji prihajali do odgovornih inteligenčnih poklicev.

Na drugi strani pa je treba z vsimi sredstvi dosledno delati na to, da se vsi stanovitni, vse stroke dvignejo na čim višjo stopnjo gnotnega blagostanja in ugleda. Nobeno delo, da je le pošteno, ne sme veljati kot sramotno ali manjvredno.

Kar se tiče posebej žensstva, treba naglasiti, da je neločljiv, bistveni del celote in mu ne smemo odrekati ne duševnega ne telesnega kruha, ga v ničemer zapostavljati, da se bo celota zdravo in

neovirano razvijala. Vsako dekle brez izjeme naj se usposobi za samostojno vodstvo gospodinjstva, tako da bodo naši domovi smotrno vodjene gospodarske celice, kjer se bo umao uporabljalo tistih 65 odstotkov narodne gotovine, ki gredo skozi ženske roke. To se tiče zlasti tudi vprašanja gospodinjstvih pomočnic, za katere nosijo gospodinjstva že vsa socialna bremena, ne da bi bila že tudi določena mera znanja in delovne sposobnosti pomočnic. Ta poklic se ne bo dvignil in ne bo pritezal najboljših sil, ki bi jih bil vreden in še bolj potreben, dokler se tudi to vprašanje odločno ne razčisti. Dekle, ki ve, da nekaj zna, se ne bo dalo izkoristiti in poniževati ne v tem ne v drugem pogledu. Sploh je gotovo, da bo imelo gospodinjstvo za vse žensstvo tem večjo privlačno moč, čim več bodo razumele o njem, čim bolj bodo usposobljene zanj. Če se potem uredi še plače družinskih očetov in reši stanovanjsko vprašanje ter izpopolni socialno zavarovanje, smemo biti prepričani, da bo vsaka normalna žena vesela, če se bo mogla vsa posvetiti domu in družini.

Za druge pa mora veljati: za enako delo enako plačilo. Samo to je zmislivo in pravično.

Zenstvo samo naj si v časih, v katerih živimo in katerim gremo nasproti, ne dela nobenih iluzij o lagodnem, mitem življenju v domu na račun moževega zaslužka. Prav nobena ne ve, kaj jo čaka in prav je, da se vsaka pripravi na trdo delo, bodisi v domu bodisi izven njega, vsaka bodi sposobna, da stoji v življenju na lastnih nogah in v stiski vzdržuje tudi druge. Nikoli več si žena ne sme dati izvit iz rok strokovne izobrazbe in pravice do poštenega dela. Kajti tudi v bodoče bo vsak posameznik, vsaka žena v prvi vrsti odvisna od svojega dela, od svojih sposobnosti, tudi v bodoče gospodarstvo ne bo moglo rabiti trolov ne moškega ne ženskega spola. In biti trot — ne, tega tudi nobena krščanska žena ne more in ne sme hoteti pod nobenim pogojem.

Žene, ali ste že ...

storile svojo dolžnost nasproti našim poplavljenjem? Ali ste že pregledale, kaj vse morete vsaj za silo pogrešiti iz svojih zalog obleke, perila, posteljnine, živili in ali ste vse to že odposlale na določena mesta KA? Če še niste, ne odlašajte več!

Samostojne žene brez lastnega gospodinjstva — poziv na pomoč se tiče tudi vas! Ali ste že izročile svoj prispevek? Ne dajte si upavati svoje sestrskosti in narodne vesti, češ: Saj ni nihče pobiral, ne vem, komu naj izročim. Vse darove sprejema KA po svojih župnih organizacijah in v svoji pisarni v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7 (Vzajemna zavarovalnica). Ne strahite se nekoliko truda in na vsak način oddajte svoj prispevek. Poberite prispevke še pri tovarišicah, da se bo trud bolj izplačal. Žene brez različe stanu, pomislite na stradalajoče in prezebajoče družine, ki jim je voda uničila sadove celoletnega trdega dela, in darujte zanje, kar in kolikor morete.

Žena in strokovna organizacija

Ali ima strokovna organizacija za ženo — bodi ročno ali duševno delavko in nameščenko — kak pomen?

Kdor pozna življenje našega zaposlenega žensstva in kdor ve, kaj je mogoče doseči z dobro strokovno organizacijo, bo moral reči, da je strokovna organizacija tudi za naše žensstvo velikega, naravnost življenjskega pomena.

Oglejmo si ubogo služkinjo in njeno trpljenje. Njen protest radi silnega izrabljanja njenih delovnih sil ne prodre v svet, za njene solze se ne zmeni nihče. Čisto drugačen odmev in vpliv v javnosti pa ima mogočna organizacija služkinj, ki šteje tisoče in tisoče članic in ki je v zvezi zopet z drugimi strokovnimi organizacijami. Glas take organizacije pa ni več slaboten klic, ampak je močan krik, ki ga ne moreta preslišati ne javnost in ne zakonodajalec.

Oglejmo si še življenje tovarniške delavke, ki mora za beraško plačilo prodajati svoje telesno in duševno zdravje nenasitnemu kapitalizmu. Kdo ji more pomagati, kdo more prisiliti nečloveškega in nekrščanskega podjetnika, da ustvari znosne in primerne delovne pogoje? Zakonodajalec? Da, zakonodajalec, če bo kdo, ki je močnejši od podjetnika, zahteval od njega, da poseže vmes in popravi krivice. Močnejša od kapitalista je pa le delavska solidarnost, delavska ali nameščenska strokovna organizacija.

Ce si je delavec v Angliji, v Nemčiji itd. priporil stališče in delovne pogoje, kot jih moremo najti le malokje, potem je to dosegel edinole s pomočjo organizacije in organizacijske zavesti.

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani ima na Kongresnem trgu 2 zadostno izbero manufakture. Cene so najugodnejše!

Delovni pogoji so danes za zaposleno ženo še vedno elabši kot za moža. Saj je splošno znano, da znaša plača zaposlene žene včasih komaj polovico plače, ki jo prejema mož. — Z eno besedo: nujno je potrebno, da se naše zaposleno žensstvo, pa naj bo zaposleno pri ročnem ali duševnem delu, zave, kolikvega pomena je strokovna organizacija. Seveda od strokovne organizacije moramo pa zahtevati, da vlada v njej načelna jasnost, borbenost, neustrašenost in odločnost. Strokovna organizacija, ki temelji na protikataloškem svetovnem prepričanju, ni za naše žensstvo. Naše žensstvo naj ima lastne strokovne organizacije, ki pa naj seveda v konkretnih vprašanjih borbe za zboljšanje delovnih pogojev korakajo skupno z vsemi strokovnimi organizacijami.

Sestanek nameščenk

Dne 24. septembra se je vršil v Ljubljani sestanek nameščenk. Sestanek je sklicalo »Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameščenecv Slovenije« v Ljubljani, da pojasni nameščenkam pomen in namen strokovne nameščenske organizacije in pomen bližnjih volitev v Delavsko zbornico. Sestanek je vodila gđca Vida Masičeva iz Ljubljane, govorila pa sta gđ. Kremžar Franc, urednik »Slovenca«, ter Smersu Rudolf, uradnik OUZD v Ljubljani.

Lepo obiskan sestanek je pokazal, da se naše nameščenske prav resno zanimajo za svojo strokovno organizacijo in se tudi zavedajo pomena volitev v Delavsko zbornico. Sestanek je bil glasen odgovor vsem tistim, ki mislijo in govorijo, da je naše žensstvo navdušeno samo za promenado in ples. V slovenskem kataloškem žensstvu se nahajajo vse višja in globlja stremiljenja in spoznanja, kot je prav nekaterim, ki se boje našega pokreta.

Delovni čas in zaslužek delavstva v USA

Delavski statistični urad Zed. držav sev. Amerike je nedavno objavil zanimive številke o delovnem času in zaslužku delavstva v tekstilni, kožni in čevljarški industriji.

V 93 tekstilnih podjetjih je zaposlenih 19.246 delovnih moči, od tega 16.215 moških in 3.031 žensk. Povprečno se je delalo v teh podjetjih 5,2 dni na teden. Najdaljši delovni čas je znašal v letu 1932 51,3 ur na teden, dočim je v letu 1930 znašal samo 50,9 ur. Število faktično izvršenih ur se je na teden povzelo od 49,3 v letu 1930 na 49,9 v letu 1932. Povprečni zaslužek se je znižal od 45,2 na 40 centov na uro, plača polno zaposlenega delavca pa od 23,01 na 20,52 dolarjev tedensko.

Kožna industrija zaposluje v 114 podjetjih 21.399 delavcev. Povprečno število delovnih dni je tudi v tej industriji znašalo 5,2 na teden. Najdaljši delovni čas je znašal 50,4 ur na teden, povprečno se je pa delalo samo 42 ur tedensko, ali 83,3% od najdaljšega časa. Povprečni zaslužek je znašal 47,1 centov na uro ali 19,74 dolarjev na teden.

V čevljarški industriji je bilo leta 1932 zapo-

čelstva juridičnih oseb, ki so obenem pri njih v službi;

c) osebe, ki imajo višje dohodka iz drugih opravil, zavarovanju zavezano opravilo jim je pa le postranska služba;

d) nameščenci dvora, države in državnih podjetij; nameščenci banovin, občin, železnic in javnih korporacij ter ustanov, če je z njihovimi službami združena pravica do pokojnine;

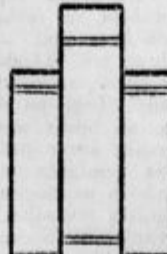
e) odvelniški in notarski kandidati, zdravniki, uslužbenci v bolnišnicah, nameščenci civilnih inženjerjev in geometrov, ki so kot kandidati za enega teh poklicev zabeleženi pri inženjski zbornici, in absolventi tehničnih visokih šol, nameščenci v stavbnem obrtu, za dobo tri- oziroma štiriletno prakse, ki je predpisana, da dosežejo pravico za samostojno izvrševanje obrta;

f) redni slušatelji visokih šol, dijaki srednjih šol in strokovnih učilišč;

g) plesalci in plesalke, artistično osebje varietetejev in cirkusov, potujočih gledališč in orkestror;

h) nameščenci takih obratov izven bivše Slovenije in Dalmacije, ki nimajo v Sloveniji in Dalmaciji nikakršne podružnice, in nameščenci, ki bivajo samo začasno v Sloveniji in Dalmaciji v spremstvu službodajalca, ki nima na tem ozemlju rednega bivališča.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKA ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAB
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL NADSTROPJE

V računih zaupajmo samo sebi!

Dobro in hitro računanje spada med tiste neobhodne stvari, ki bi jih moral vsak človek obvladati. Naj kupujemo ali prodajamo malo ali veliko, vselej moramo znati sami izračunati, koliko moramo dati ali dobiti. Posebno velja to za gospodinjstvo, ki mora imeti denarnico skoraj ves dan v roki. Ne na trgu ne v trgovini, nikoli ne plačujemo, predno se nismo prepričali, da je vse pravilno zaračunano in seštet. Vsek se lahko pomoti, nikoli se ne sme brezbrizno zanesti na tuj račun. In najsi znaša pomota samo 50 par — škoda jih je. A iz lastne skušnjave vem, da gre tudi pri neznatnih vsotah dostikrat za razliko od 2 do 10 dinarjev. Slaba gospodinja, ki bi se za tak denar ne pobrigala. Pomoto ugotovimo, predno plačamo ali pa si dajmo v prodajalni vedno vse zabeležiti na listek, ki ga potem doma natančno pregledamo. Držimo se pravila, da mora biti vsak sam svoj računar in da moramo v računih zaupati samo sebi.

Slava krompirju

Krompirjeve slave prav za prav ni treba šele širiti, saj se krompir kot ljudska hrana najboljše sam priporoča. Dejansko je krompir mimo žitaric najbolj razširjeno živilo in je domalega vsak dan na mizi — kakor kmetovi in delavčevi tudi meščanovi. Vendar se pa marsikaka gospodinja ne zaveda prav krompirjeve vrednosti za prehrano.

Krompir vsebuje 74 odstotkov vode, potem pa 16—20 odstotkov škroba — zaradi tega obilja je posebno dragocen — in 1,5 odstotka beljakovine; dalje vsebuje še majhne količine sladkorja, dekstrina, maščobe in kislejstih snovi. Krompir daje telesu skoraj ravno toliko toplotnih vrednot (kalorij) kakor pusto meso in eno kurje jajce nima tolike redilne vrednosti kakor en krompir enake velikosti. Dalje vsebuje krompir obilico snovi, ki so velike važnosti za presnovo in je torej tudi v tem pogledu izvrstno živilo.

Izmed vitaminov, teh važnih dopolnilnih snovi, ki so neobhodno potrebne za pravilno prehrano, vsebuje krompir: Vitamina A, ki razplaja maščobo, zelo malo; vitamina B, ki raztvorja vodo, malo več; vitamina C, ki med drugim preprečuje skorbut, znatno.

Sploh je krompir živilo, pri katerega pripravi brezpogojno velja pravilo, da ga hitro skuhamo ali zdušimo in damo nemudoma na mizo. Nikdar ne smemo pustiti, da bi krompir postajal ali se dodobra ohladil; tudi za pražen krompir moramo gomolje še vroče olupiti in takoj zrezati v razbeljeno mast. Krompir za solato ohladimo hitro s tem, da ga denemo (še neolupljenega) za nekaj minut v mrzlo vodo, nato pa še mlačnega zabelimo z oljem in kisom (po okusu poper, česenj, čebula ali drobnijak) in damo takoj na mizo.

Ljudje, ki se hranijo v gostilni, menzi ali sploh za tujo mizo, si dostikrat silno počete krompirja

v oblicah. To je na eni strani znamenje, da njihova prehrana in presnova ni v redu, na drugi pa najboljši dokaz, kako primerna hrana je krompir, kako daje telesu, kar nujno potrebuje.

Vendar krompir sam ne zadostuje za prehrano, posebno bi ga morali poiziti prevelike količine. Če pa ga uživamo s slanino ali mlekom, je to popolnoma pravilna in zadostna prehrana.

Važno je vedeti, da krompir ne diha samo, dokler raste, marveč tudi pozneje v kleti. To se pravi, da se vrše v gomoljih kemične izpremembe: škrob se izpreminja v raztopljive ogljikovodike in sladkor v dekstrin. To se pa pravilno vrši le tedaj, če hranimo krompir v hladnih in suhih kletih, kjer je varen pred mrazom in gnitjem.

MODNE NOVOSTI

Dve obleki za starejše žene, prva iz črne volnenine z belim ovratnikom, druga iz svetlega volnenega blaga s širokim žalnim ovratnikom, obe z doletimi, na spodnjih lanki razširjenimi rokavi.

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

I. P. T. Glavobolov je nešteto vrst; Vašega glavobola, ki je nastal po opustitvi kajenja, ki da sem jo jaz nasvetoval in Vi uspešno izvršil po mojem navodilu, pa res ne umem. Časovna zaporednost ni vedno in redno dejanska vzročnost. Ne poznam Vašega primera поближе, menim pa, da tiči vzrok Vašemu neznoznemu glavobolu morda v kakšni bolezni nosa, oziroma stranskih duplin, morda odesa ali zob. Dajte si vse to ugotoviti, oziroma izključiti po večem zdravniku. Zdi pa se mi tako od daleč, da je Vaš živčni sestav bolj kolebav, pri takšnih ljudeh spravlja že malenkost živčno stanje močno iz ravnotežja, neznanost sproža motenja na bližnjih in oddaljenih mestih telesa. Zato obrnite pozornost tudi v to smer!

A. K. L. Revmatizem? Po večjem naporu Vam je obbolelo bedro, okoli gležnjeva Vas je mrazilo, v golenskem in stegenskem mesu pa so se pojavile bolečine, ki so pri hoji in stoju občutne, v mirovanju pa skoroda minejo. Revmatizem je beseda, ki nam zdravnikom ne pomeni dosti, nezdravnikom pa zelo mnogo, tako da je po tem mnenju pol bolezni, ki bole, »revmatičnih«, na udih vse, na truplu doberšen del! Poznamo in priznavamo revmatična obolenja sklepov in mišic, ki potekajo naglo ali zelo počasno, potem so okvare živcev, ki jih povzročajo poleg premočnih drugih škodljivosti tudi »prehladi«, in prenapori, nadalje so v udih in drobju »revmatične« bolečine, ki jih delajo krči žilja. Pojavi teh različnih bolezni so si časih zelo podobni, da jih je težko razpoznati, a za uspešno zdravljenje je pravilna razpoznavna potrebna. Kaj je pri Vas, ne morem pogoditi na daljavo, domnevam pa živčno obolenje in sicer velikega kolčnega živca, ki prihaja za kolkom iz medenice, poteka po zadnji strani stegna navzdol in se za kolonom razcepi v predno in zadnjo vejo. Obolenju tega živca pravijo ishtias, pogostna nadloga, ki je bila že večkrat pri nas na rešet. Zadostno iztrebljanje je vsakekor potrebno, izmed domačih pripomočkov je priporočljivo izdatno ogrevanje bolnega živca v katerikoli obliki in pa krepko vtiranje »protirevmatičnih« sredstev (cvetov, fluidov, mašč. itd.). Če bi to ne pomagalo, posvetujte se s svojim zdravnikom glede topliškega ali drugečnega zdravljenja; nikar pa ne zanemarjajte nadlog, ki je sama po sebi trdovratna.

A. Č. C. Zjutraj ali zvečer? Zelo se Vam čudim, da morete ušibati! Ko sem še jaz hodil v šolo, so nas učili: rana ura — zlata ura. Nedavno je bil na tem mestu razložen dnevni red za šolsko mladino — ta pouk je šel mimo Vas in Vaše hiše ko prazen zvok — in rečeno je bilo, naj se otroci pripravljajo za šolo pred večerjo, zgodaj naj večerjajo, po večerji naj se ne uče, zgodaj naj hodijo počivat.

Kmetijski nasveti

Kmetovalčeva opravila

v prihodnjih 14 dneh

Poljedelstvo. Spravljanje pridelkov se nadaljuje. Razen krompirja in koruze pride kmalu na vrsto ajda, ki bo pa letos žal malo vrgla. Za korenstvo in zelje še ni sile, kajti vsled slabega vremena je njihov razvoj precej zaostal. Da traja toplo vreme vsaj ta mesec, bo vsaj deloma nadomestilo dosedanj zastanek. — Za setev ozimnice je tudi še čas, kjer se ta do sedaj še ni mogla opraviti. Treba pač nekoliko gostejše sejati, kakor če sejemo septembra. Sicer pa naši kmetje itak že pregosto sejejo, vsled česar jim ozimnica rada poleže. Pred setvijo je dobro razkužiti pšenično seme z namakanjem v raztopini modre galice. Ozimnice ni gnojiti s hlevskim gnojem, ker nam rada poleže. Pač pa je koristno posipati jo s superfosfatom, ker tedaj dobi krepko slamo in kleno, debelo zrno. — Imamo li gnojšča polna in nam čas dopušča, da spravimo gnoj za spomladansko gnojenje na njive, tedaj ga zložimo v velike kupe, dobro silačimo in pokrijemo z zemljo. Če ga pa hočemo že sedaj spraviti v zemljo, tedaj ga moramo takoj raztrositi in podorati, da se izognemo izgub na rednih snoveh.

Travnistvo. Po travnikih sedaj pasemo živino, da si prihranimo suho krmo in se živina pred zimo navzije zelenja in svežega zraka na prostem ter zadostno pregiblje. Če imamo gnojnične jame polne, razvozimo gnojnico na slabše travnike, kjer se bo trava še pred zimo okrepila. Pasti seveda tam ne smemo. Sicer je pa bolje, če hranimo gnojnico za spomladansko gnojenje travnikov, ker nam tedaj največ zaleže. Če nam preostaja kaj časa, začnemo trebiti zaraščene in zanemarjene travnike grmovja in kamenja ter jih po možnosti izravnati. Tako delo se na travnikih vedno dobro izplača.

Zivnoreda. Kar je bilo navedeno glede jesenskega pasetja na tem mestu dne 24. pretečenega meseca, velja tudi za prihodnje 14 dni. Med tem časom so velike poplave uničile po naših krajih tudi mnogo paše in drugih krmil. Po travnikih, ki so trpeli radi poplave, ni priporočljivo pasti. Tudi blatna krmila niso prikladna za krmiljenje in jih je treba pred krmiljenjem dobro očistiti zemlje in peska. Če pa je to nemogoče, je boljše, da jih ne krmimo, kakor pa da povzročimo z njimi bolezni v prebavilih. Radi pojevanja paše in zelenih krmil začni pravočasno privajati živino na suha krmila. Vsak prehitel prehod od enovrstne k drugovrstni krmi lahko škoduje zdravju in zniža donosnost živine. Ze ob začetku suhega krmiljenja nadomesti pašo in druga zelena krmila po možnosti s krmilsko peso, strniščno repo itd. Uredi hleve, izvrši vsa potrebna popravila, prečisti in razkuži jih s pobeljenjem z apnenim beležem, da bo živina v njih bolj varna pred boleznimi in čim boljše prezimila. Hlev mora biti tudi pozimi dovolj svetel, topel, suh in zračen, toda brez prepriha. Brejrim živalim posvečaj posebno pažnjo; skrb, da se bodo zadostno gibale na prostem, da bo skotitev lažja. Po skotitvi začni krmiti krave dobro, da pride njih mlečnost do polnega razvoja. Velik odstotek mlečnih krav ne doseže prave višine mlečnosti radi nepravilnih in preslabega krmiljenja, ko so mlade. Pri odberi mladih plemenjskih živali ne zabí, da se vse lastnosti, dobre in slabe, enakovredno podedujejo. Le s strogim odbiranjem živali z najboljšimi lastnostmi je mogoče napredek v živinoreji. Za plemenitve rabi le popolnoma zdrave in dorasle živali. Pri tem ne omalovražuj plemenjaka (bika, mraja itd.), ki je za lastnosti potomstva prav tako važen kakor plemenica (krava, svinja itd.). Tudi

zgodaj naj vstajajo, da imajo dovolj časa tudi za ponavljanje učne snovi in pregled domačih nalog.

I. G. B. Tvor pod komolcem, ki se je napravil v enem tednu in Vam ga je zdravnik prerezal, ne pomeni še kostne jetike, ker pri tej bolezni je ogroženje počasnejše in jetičnega tvora bi Vam zdravnik ne prerezal kar tako. Če je Vaše bivališče vlažno, zračite vsaj spalnico stalno, držite se, kar morete, na prostem. Začnite uživati ribje olje, ako je Vaše splošno zdravstveno stanje nepovoljno.

I. J. Lj. O živčni razrvanosti je bilo že premočkrat pisano v tem predelu in tudi o splošnih vodilih za zdravljenje te razširjene novodobne nadloge. Kaže, da je bilo vse to moje prizadevanje glede Vas brezuspešno ali zaman, ko iščete in hočete od mene pripomočkov, ki jih nisem priporočal jaz. Vedno sem poudarjal in ponavljal, da je pogoj pametna, zdravju primerna ureditev življenja glede dela in počitka, hrane in bivališča, priporočal sem obilo gibanja na prostem v katerikoli obliki, mlajšim sportno udeleževanje, starejšim hojo, vsem pa oprezno vtrjevanje z zrakom, solncem in vodo. So časih okvare ali nedostaki telesne strani, ki komu živčevje krhajo in razmaja, še večkrat nevedčnosti ali bridkosti življenja, ki trajno niso prihranjene nikomur, mnogokrat miselnost in dejanska razbrzanost. Te in podobne škode resen človek, ki pravilno pojmuje življenje in ima samega sebe v oblači, običajno prebela in se ohrani zdravega, za življenjsko delo sposobnega, slabič pa, ki je navadno sam v sebi zaljubljen otročaj in mehkuž, ne more preko takih življenjskih zapornosti in se trajno trapi ob njih, časih celo v samoljubni vlogi nedolžnega tripana ali preganjanca. Zato sem vedno naglašal, da se živčna razrvanost zdravi od duševne strani, pravilno pojmovanje življenja in resno hotenje, to je smotno odzivanje na življenjske dražljaje, sta glavni zdravili zoper razrvanost, brez njih je resnično ozdravljenje nemogoče. Kdor tega ne zmore sam, začetek takšne samovzgoje je res težek in zmeden, naj si poišče veččega vodnika, ki mu pokaže rešeno pot in ga nauči hoditi preko trnja in strmin v dejanski svet, ki je čudovita zmes dobrot in gorja, vztrikov in bridkosti. — Iz početka in za včasih so tudi katera zdravila umestna, da se zdravljenje pospeši, ta zdravila določa in varčno predpisuje zdravnik bolniku, ki ga podrobno pozna, sicer je škoda večja od koristi.

Sestrčina. Zla tvorba je tisto, zelo podobno raku in še huje od njega. Operativna odstranitev ni nikdar prežgodnja, pač pa večkrat prekasna. Tudi po uspehi operaciji bo potrebno obsevanje in zdravniško nadzorovanje. Ozdravljenje je mogoče, ako se ni zla tvorba že razpasla iz maternice.

M. A. Š. Skrivalkam niti pozdrava ne vračam.

pri perutnini je treba polagoma izvršiti prehod k zimskem krmiljenju. Pregled svojo perutnino. Čez zimo obdrži le najboljše in le toliko, kolikor jih lahko dobro prehraniš s pridelanimi domačimi krmili.

Čebele. Preden se čebele za zimo končnoveljavno zapro, vsako družino še enkrat pregledamo glede matice in živálnosti ter si dobijemo podatke za beleženje. Kdor je o tem na jasnem, si to delo lahko prihrani. Satje, ki smo ga morda po točenju namestili v medišča, da ga nam čebele osuše, sedaj odstranimo. Kar je prestarega, črnega, se izloči in pripravi za kuhlo, še dobrega pa vložimo v omario in zažveplamo. Kdor nima omare, naj satje zavije v časopisni papir in shrani na suhem prostoru, najboljše pod streho, vendar na takem mestu, da ne pridejo do njega miši. Mnogi čebelarji iztočenega satja ne dajo »osuševati«, marveč kar z medom oskropljenega shranijo čez zimo; takega ne napade tako hitro molj.

Rešetko zapremo z deščicami, zgornje žrelo pa s papirjem dobro zamašimo, da ne vleče. Dno pa njev izčistimo in pregrnemo z lepenco ali ruberoidom, ki nam v zgodnji spomladi zelo olajša čiščenje. Čebelnjak pregledamo, če nima špranj, med posameznimi panji vse špranje zadelamo s papirjem. Preprih je dobremu prezimovanju nevaren. Blazine in drug zapah pripravimo, pažili bomo pa šele, ko bo pričelo zmrazovati. Prej paženje več škodi kot koristi. V čebelnjakih vse pospravimo in uredimo, da pozneje s temi opravki ne bomo motili čebel v zimskem miru.

Sadjarstvo. Glede časa in načina obiranja, razbiranja in shranjevanja sadja uvažuj nasvete, ki so bili priobčeni v ned. »Slovencu« dne 10. in 24. septembra.

Vinarstvo. Tudi za prihodnjih 14 dni veljajo vsi nasveti, ki so bili podani v ned. »Slovencu« dne 24. sept. Priporoča se čim bolj pozna trgatve. Vpostavljajte v polni meri odredbe, ki jih izdajo glede začetka trgatve merodajne oblasti. Ako bi se pojavilo večje gnitje grozdja, je brezdvomno na mestu takojšnje podbiranje.

Vrtinarstvo. Bliža se čas za uzemljenje zelenjady, za katero moramo pripraviti kleti, tople grede ali zakope. Kleti spraznimo, očistimo in navozimo vanje svežega peska ali zemlje. Tople grede izpraznimo prsti in gnoja, saj so zelo pripravne za shranjevanje zelenjady čez zimo. Za uzemljenje prihajajo v poštev zlasti endivija, zelena, korenje, pesa, ohrovt in slično. Sicer pa pustimo vse to čim dalje na prostem, dokler vreme to količjak dopušča, ker ostane bolj zdravo. Večina jesenske zelenjave prenese precej mraza. Sedaj si moramo pripraviti za zimsko uporabo peteršilj, majaron, drobnjak itd., ki jih posadimo v zabojčke in pustimo na prostem, dokler ne nastopi mraz. Uzemljeni zelenjady vršimo le ob lepem mrzlem vremenu, ko so rastline še suhe od rose in slane, najrajši v popoldanskih urah. — Zdrni čas je, da obrežemo vrtnne maline: stara stebila, že osibela in šibke letošnje odganjke odstranimo, da se ostali krepkeje razvijejo. — Pospravimo tudi iz vrta kolje, ki smo ga rabili za fízol in drugo zelenjad, ter ga spravimo pod streho, da nam čez zimo ne zgine. Očistimo gredice že odraslih ali cvetočih plevelnih rastlin, da ne napravijo semena, kajti drugače bomo prihodnje leto imeli preveč posla s pletvijo.

Kakšna je krmilna vrednost želoda? Katerim praščem se da želod najbolj s pridom krmiti? P. A. G. — V 100 kg želoda je nekaj nad 2 kg (2%) prebavljive beljakovine in preko 40 kg (40%)

škrobne vrednosti. V primeri z drugimi krmili je želod približno polovico toliko vreden kakor koruza. Najraje žrejo prašiči želod takoj, ko je še zelen. Če razpolagate z večjo količino želoda, ga morate posušiti in potem zdrobiti v zdrob. Mora pa biti želod dobro posušen, ker sicer rad plesni in je plesniv praščem škodljiv. Praščem lahko krmite na glavo in dan največ 1 kg želodovega zdroba, zelenega želoda pa lahko tudi nekaj več. Ker je želod zagaten, je nujno potrebno, da krmite praščem poleg želoda tudi krmilsko peso ali podobno krmilo, ki odvaža. Želod najboljše uporabite, če ga poleg drugih krmil krmite starejšim pitanim praščem zlasti ob začetku ali v prvi dobi pitanja. Krmite da pa uspešno tudi doraščajočim praščem ali tekačem in plemenjskim praščem.

Kako zatiramo »prašičke« ali kočice? — J. H. St. — Na oknu imate cvetice v lesenih zabojčkih, pod katerimi so se vam letos pojavile »presice« v velikih množinah. Radi bi vedeli, kako jih je zatirati. — Presice ali prašički, njih pravilno ime je kočici. Ta mrčes živi najrajši na vlažnem temnem prostoru in s svojimi škričicami vdihuje samo vlažni zrak. S tem pojasnilom vam je podano tudi navodilo, kako zatiramo kočice. Odstranite vlago in mrčes bo izginil. Ne zalivajte cvetic tako močno, da bi kapljalo ob zabojčev; te podložite tako, da je njih dno na zraku in se lahko suši. Kjer dobite ližiče teh živalic, ga potrosite z živim apnom. Tako se rešite tega mrčesa. Sicer pa te živalice niso škodljive.

Okisanje trave v jamah (ansilaža). — Sch. A. P. — Radi bi vedeli, kako se trava okisa v jamah. — Slično kakor zelje ali repa v kadeh. Potrebna pa je betonska jama vsaj en meter globoka, dolga in široka po potrebi. V to jamo stlačite pokoseno, nekoliko ovelo travo, kakor se tlači repo ali zelje v kad. Ko je jama polna in kolikor mogoče zvrhana, jo pokrite s slamo, povrhu pa naložite še za pol metra debelo plast zemlje, da je trava neprodušno zaprta. Zrak ne sme do nje. Vrh kupa nanosite še kamenja, ki tlači krmo, ki se pri okisanju sesede skoro za eno tretjino svoje vsebine. Če se pri sedenju napravijo v zemlji razpoke, jih je zopet

Posredovalni postopek. M. Z. P. Posestnik je zabil za dolgovce, glede katerih je deloma pod zaščito zakona o zaščiti kmetov, deloma pa ne. Vprašujete, če bi smel glede tistih dolgov, glede katerih ni zaščiten, predlagati uvedbo poravnalnega postopanja. — Uredba o posredovalnem postopku izrecno predpisuje, da se s tem postopanjem ne morejo koristiti tisti dolžniki, ki že uživajo zaščito po zakonu o zaščiti kmetov ali uredbah, izdanih na osnovi tega zakona. Zato po našem mnenju glede novejših dolgov, glede katerih ni zaščiten, ne more predlagati posredovalnega postopanja.

Mizarski pomočnik. I. C. Tožbo proti službovalcu, ki noče izplačati zaslužka, je treba vložiti pri obrtnem sodišču v Ljubljani, ker stanuje službovalec v okoliščini ljubljanskega okrajnega sodišča.

Stroški stavbnega ogleda. N. A. B. Vprašate, če ste dolžni plačati stroške za zdravnika, ki je sodeloval v občinski stavbni komisiji. — Ker leži vaša občina v okolici mesta, na katero so razširjena določila I. dela gradbenega zakona, mora biti v gradbenem odboru občine tudi zdravnik, ki ga morate plačati.

Rubež za davke. A. V. Zanimaste se, kakšni predmeti se smejo zarubiti za davke; če je izvršilni organ dolžan zarubiti one predmete, ki mu jih pokaže dolžnik in če sme zarubljene predmete takoj odvzeti in shraniti pri občini. — V prvi vrsti se imajo zarubiti premičnine, ki se dajo lahko prodati. Izбира tehi neprepuščena dolžniku. Zarubljene stvari se redoma puste v hranbi davčnega dolžnika. Tega je treba opozoriti, da jih mora hraniti, da jih ne sme prodati in ne drugače odtujiti, ker bi sicer odgovarjal zaradi poverbe po kazenskem zakonu. Ob utemeljenem sumu, da zarubljene stvari pri dolžniku niso varne ali da bi jih mogel poveriti, jih mora dati izvršilni organ takoj hraniti občinskemu oblastvu proti potrdilu prejema na zapisniku o rubežu.

Podpora ob orožnih vajah. A. L. Ne verjame, da so vaši tovariši dobili od svoje občine podporo, ko so bili na orožnih vajah. Morda njihove nepreskrbljene družine. Kakšne »pravice« do takšne podpore nimate.

Vojaska akademija. F. K. Obrnite se kar na komando točišče, ki bi radi v njo vstopili. Glede te in podobnih šol se informirajte pri komandi vojnega okrožja. — Na drugo vprašanje glede zaposlenja v kakšni tekstilni tvornici, vam ne moremo odgovoriti. Obrnite se na vodstvo ene takšnih tvornic.

Službena pogodba trgovskega nameštčenca. K. V. Ni predpisana nobena oblika za službeno pogodbo. Službeno razmerje nastane z medsebojnim dogovorom o službi. Pismene pogodbe se morajo skleniti z inozemskimi delavci in nameštenci. Tudi vajeniška pogodba se mora napraviti v pismeni obliki.

Prestavitev stojnice. F. K. Po nalogu županstva morate postaviti ob sejmu stojnico na določeno mesto, kjer bi se morala stojnica neke trgovke nekoliko premakniti. Ta se pa temu upira, češ da je prostor za stojnico že pripisoval. Kaj storiti. Obrnite se na županstvo, ki bo že znalo napraviti red. O kakšnem pripisovanju prostora na javnem trgu ne more biti govora.

Pogodba za odstop zemljišča. S. K. Brat Vam je dolžan dedni delež in ste vknjiženi na njegovem posestvu. Ker pa Vam deleža ne bo mogel lahko izplačati, bi Vam mesto tega rad odstopil nekoliko zemlje. Vprašate, če lahko napravita sama pismeno pogodbo brez prič. — Lahko napravita pogodbo sama brez prič. Vendar mora biti pogodba napravljena v obliki, sposobni za odpis zemljišča v zemljiški knjižici. Tega pa sama, ki sta gotovo prava nevešča, ne bosta znala napraviti in bo že bolje, da izročita stvar prava veščici osebi. Pogoj glede odstopa zemljišča mesto plačila so odvisni od vaju samih in se najprej točno sporazumita, potem pa napišita pogodbo.

Odpoved stanovanja. N. Stanovanjske zaščite ni več, zato vsak čas lahko odpoveste najemniku. Najbolj sigurna bo sodna odpoved. Če ni med vama dogovorjen odpovedni rok, je treba odpovedati v roku, ki je morda predpisan za vaš kraj; če pa ni posebnega predpisa, pa odpoveste po krajevno običajnem roku. Če tega ne poznate, vprašajte pri županstvu ali pri sodišču, kjer boste gotovo zvedeli, kakšen odpovedni rok velja za vaš kraj. V Ljubljani je na pr. za odpovedi določen trimesečni rok in so določeni tudi štirje odpovedni termini. Za nekatere kraje velja kot običajni enomesečni odpovedni rok. Proti odpovedi lahko vložijo najemnik v osemih dneh ugovore. Nato se prične redno pravno postopanje, ki se konča s sodbo. Če bo v formalnem oziru odpoved pravilna, bo najemnik

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE

PARIS

Telbf.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3004-64 Bruxelles.

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris.

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst.

LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakasnice.

zatlaciti z vlažno zemljo ali zaliti z gosto ilovico. V približno šestih tednih imate travo okisano, ki živini zelo hasne in jo ta, ko se na njo navadi, tudi rada žre. Najbolje jo je pokladati pozimi, ko je zmanjkalo korenstava, kajti ta popolnoma nadomestuje zeleno krmo.

Koliko mora tehtati kranjcih, da ga lahko brez skrbi glede hrane zazimimo? — M. K. Br. — Kranjci nimajo točne mere in ne vsaj približno enotne teže, zato na to vprašanje ni lahko odgovoriti točno. Ako vaši kranjci tehtajo sedaj po priliki od 14 do 16 kg, ste lahko brez skrbi, da bodo imeli čez zimo in daleč v pomlad dovolj hrane. Pišete pa, da imajo tudi hojev med. To je pa slabo in je nevarno, da ne bodo dobro prezimili, ker je ta med slab za prezimovanje. Svetujemo, da na vsak način dokrmite na panj vsaj kaka 2 kg sladkorja, da bodo družine vsaj v najnevarnejšem času imele sladkor, ki jih bo obvaroval za slučaj neugodne zime pred grižo.

Pravni nasveti

gotovo obsojen, da izprazni stanovanje, ker, kakor rečeno, stanovanjske zaščite ni več. V tem primeru je najemnik tudi obsojen na plačilo stroškov in taksi, ki jih mora plačati odpovedovalec, oziroma tožilec. Koliko takse boste morali plačati, se ne more vnaprej vedeti, ker se po novem zakonu o sodnih takсах plačujejo takse za vsako pravno dejanje sproti in ne vse naenkrat, kakor prej. Preobširni bi bili, da bi na tem mestu pisali o obročnih predpisih tega zakona. Zato bo najbolje, da vprašate pri sodišču uradnika, ki bo vzel odpoved v zapisnik. Odpoved lahko vsak čas umaknete in s tem tudi ustavite pravno postopanje. V tem primeru bi pa morali najemniku povrniti stroške, ki bi jih eventualno imel radi odpovedi. Kar se tiče povišanja najemnine, jo vsak čas lahko povišate. Obvezen je povišek, ako namj pristane. Če pa na povišanje ne pristane, nimate drugega izhoda, kakor odpoved.

Obrtni list. A. R. N. M. Za »obrotni list« se obrnite na okrajno načelstvo. Tam boste tudi zvedeli, kakšne priloge je treba priložiti prošnji in koliko bo takse.

Sodno poravnava je treba izpolniti. V juniju 1932 ste sklenili pri sodišču poravnavo, da boste svoj dolg plačali v treh obrokih. Prvi obrok ste plačali, drugi in tretji pa zapadeta ob novem letu 1934 in 1935. Ako ne plačate pravočasno, izgubite obročno pravico in bo sledila izvršba na Vaše posestvo. Ker letošnjega obroka ne boste mogli plačati, vprašate, kako bi se obvarovali pred izvršbo. — Ne bo drugače, kakor da se sporazumete z upnikom, da pristane na spremembo poravnave. Ker je smatrati, da je dolg nastal po 20. aprilu 1932, t. j. po uveljavljenju zakona o zaščiti kmetov — vsaj tako posnemamo iz Vašega pisma —, se ne boste mogli poslužiti zaščite tega zakona, ki bi je bili sicer deležni, ako ste kmet. V tem primeru Vam posostva ne bi mogli spraviti na dražbo.

Pašne pravice. J. O. H. Pašne pravice na tujem zemljišču se po izdani servitutnega patenta z 5. julija 1853 s pripisovanjem niso mogle več pridobiti. Ostale so tedaj le onim posestnikom, ki so jih do tega dne pripisostvovali. Če tudi drugi silijo pasti, jim morete to preprečiti (s tožbo).

Škoda ob napeljevanju elektrike. A. B. Š. Za škodo, ki so Vam jo napravili ob napeljevanju elektrike, imate pravico zahtevati odškodnino. Če je škoda zakrivilo podjetje, ki napeljuje elektriko, je ono dolžno plačati odškodnino. Če ne gre drugače, pa s tožbo.

Akcijska družba. C. S. Izjava, da boste prevzeli gotovo število akcijske družbe, je gotovo obvezna, ako se akcijska družba ustanovi. Kar se tiče ugovorov proti akcijski družbi, ki od Vas najbrž zahteva plačilo akcijske, je Vaše vprašanje presplošno. Niste navedli, kaj bi radi ugovarjali, zato je o tem težko razpravljati. Če boste toženi, pač ugovarjajte vse, kar mislite, da je potrebno. Če boste pa uspešni, Vam pa s sigurnostjo ne more nihče povedati.

Veljavnost kupne pogodbe. K. K. M. Prodali ste 12. marca travnik po površini in se je kupec zavezal, da bosta pismeno pogodbo napravila pri notarju 1. maja 1933, ko bo travnik točno po zemljemercu izmerjen. Kupnina se je imela poračunati v prepisnem prometu pri istem zavodu. Po izmeri travnika se je ustanovilo, da ste preveč prešli na kupnini, ki ste jo sedaj dolžni po dogovoru vrniti. Ker zahteva kupec tudi povračilo obresti od razlike, vprašate, od kdaj da je kupna pogodba veljavna, ali od dne ustnega sporazuma ali od dne pismeno sestavljene pogodbe? — Dne 12. marca je bil med vama sklenjen le obvezen dogovor, da bosta sklenila za prodajo travnika potrebno pogodbo. Če ni bilo kaj drugače dogovorjenega, je vsaka stranka svoje obveznosti morala izpolniti z dnem podpisane pismene pogodbe. (Nadaljevanje na 12 strani.)

Konec sezone se bliža! Radi tega 10 do 20% popusta vsemu letnemu blagu v

Trpinovem bazarju Maribor, Vetrinjska 15.

PUH — PERJE
R. MIKLAUC LJUBLJANA

ČITATELJEM ZA NEDELJO

MATI

Frenki

Sušnica se je vračala od zdravnika.

»Ti moj ljubi Bog,« je premišljevala spetoma. »Kako enostaven je ta recept: boljša prehrana, večkrat močna gobe juha, vse, kar je začinjeno s kisom, velja za moj želodec toliko kot strup!«

Sušnica je bila bolna že leto. Nikdar ni tožila o bolečinah. Molče je prenašala muke in še z večjo zagrizenostjo se je vrgla na delo. Jedla je prav malo. Veliko prav za prav itak ni mogla, ker je skoro vse izginilo v želodce peterih otrok in slokega, izgaranega moža. Pa še tisto malenkost, ki je ostala njim, je shranila na štedilnik za malico tistemu, ki bo popoldne najbolj sitnaril za jed. Sama je zila vase skodelico kave. To je bilo njeno kosilo. Nič ni bilo izrednega, če je zaužila preko celega dneva samo tri skodelice te temnorjave čorbe.

Povedala je to tudi zdravniku. Nevšečno je zmajal z glavo in ji strogo prepovedal, da bi pogosto pila kavo. Da ji to zelo škoduje, je dejal, in da se mora odslej držati dijet, ki jo je predpisal.

Razložila mu je, kako je doma; kako blazno požirajo lačna otročja usta in še, kako potreben je dobre prehrane mož, ki ga delo izčrpa, da mu pred letom kupljena obleka že ohlapno visi na životu, tako je suh.

Pa zdravnik si ni dal dopovedati. Da bi bila pri njih še večja revščina, če bi umrla ona, je zaključil.

Odšla je od njega taka, kot je bila prišla. Samo to je izvedela, da mora jesti, dobro jesti. Odkod naj vzame denar, to je njena zadeva.

Namenila se je na trg. Mimogrede je ogledovala izložbe, napolnjene z oblekami in obutvijo.

Mater motrilo razstavljeno blago drugače, kot drugi ljudje. Delavske matere še z nekim prav posebnim, neskončno čudnim veseljem, ki ni sladko, ampak vse prežeto grenkobe ob spoznanju, da so tile lepi čevljički, ki jih je tako potreben njihov malček, namenjeni drugemu, in da bodo njena piščeta še naprej hodila v šolo raztrgana in zakrpana, četudi je tule v izložbi toliko toplih obke.

Taka misel peče huje, kot greh. Revščina izgleda ob njej še bolj črna, in neznozne razmere postanejo pekel. Ob takih prilikah bi bilo za delavske matere bolje, da bi ne znale misliti. Da bi v tistem hipu izklopela njihova notranjost, in bi bilo vse prazno, brez lepote, brez oamljivosti.

Sušnica je trpela med hojo po ulici. Križev pot je hodila za moža, za petero gladnih, raztrganih otrok. Prenekatera od takih mučenic padel. Srce se ji zdobilo v obupu, ona ni padla. Res je, jokala je duša, telo je terjalo isto, kar je namenila svojim malim, toda s silo je krotila temno misel in jo usmerjala drugam.

Sprva jo je njena močna narava podpirala v trpljenju. Zadnje čase jo je izdala še ta. Kolikokrat je v njej vpilo po počitku, pekel in zvijalo, da se je v peklenških mukah vrgla na mizo in trepetala od bolečin. Toda legla ni. S trdim premaganjem se je tešila, vedna skrb jo je gnala naprej in držala neumljeno pokoncu. Lica so ji upala, oči so se zajedle globoko pod čelo, ona pa je garala kot stroj.

Iz bližnje gostilne je zadišalo po golažu. Nehote je segla v torbico in potipala po denarnici. Dva petdesetaka je nosila v njej.

»Samo pet, kvečjemu šest dinarjev porcija,« je pomislila. »Kako bi se prilegla topla jed!«

Odločno se je uprla izkušnjavi.

»Čemu? Kmalu bom doma in bom kuhala kosilo. Za vse, ne samo zase! In šest dinarjev! Moj Bog, to je že velikot! Za ta denar bomo jedli vsi.«

Še v istem hipu je trdno zaprla denarnico in jo krepko zavila v robec. To odločno kretnjo si

je bila tekom časa popolnoma prisvojila. Ljubezem do otrok je uklenila svojo njeno bit v tako tesen obroč, da so morale ob njem podleči njene lastne potrebe.

Šla je naprej mimo košev, izpraševala, trgala pri cenah za vsako kronico, končno pa spoznala, da je še vseeno zanjo predrago in odšla dalje. V mislih je pretehtala, kaj naj skuha za kosilo. Vse možnosti je pregledala, vse preračunala. Čez nekaj časa se je domislila, da gre od zdravnika.

»Naj bo,« je odločila. »Meso bom pristavila.« Obetala je pred mesarsko stojnico. Še takrat, ko je rezal mesar kosček zanjo, je v mislih kolebala.

»Bi ali nebi?«

Ko je videla, da ji že zavija, je zaključila:

»Prileglo se bo vsem, tudi meni. Vsa sem že slaba.«

Z žalostjo je gledala, kako se je razdrobil petdesetak v kupček drobiža.

»Kako izginja denar!« je zavzdihnila. Stisnila ga je varno v pesti, kot bi ga hotela za vedno obdržati pri sebi.

Prerivala se je skozi gnečo. Gospe z ličnimi košaricami v roki so se sklanjale nad koši, otipavale sadje in ga zopet devale nazaj.

Sušnica se je razhudila.

»Bolj hodijo na trg za zabavo, kakor iz potrebe. In še barantajo, da bi človek mislil: revščina jim je prilepila denar na dlan.«

Pogledala je na uro in krenila domov. Noge so ji klecale od slabosti, ona pa je hitela, hitela. Doma je morala najprej sesti, da si je opomogla. Nato je naglo zakurila in pristavila.

Otroci prihajajo iz šole. Najmlajši je prvi. Še predno odloži nahrbtnik, toži, da je lačen.

Sušnica ga tolaži s tem, da bo kmalu skuhano.

H. Steguweit:

Solzavi roparji

Kozji pastirji, ki so v obalni krmi v Galatiju pili marsalo, niso mogli več gledati, kako je pri sosednji mizi sedel majhen, precej skromno oblečen tujeec in tako žalostno strmel predse, kakor da bi Sicilija ne imela več kaj razveseljivega darovati. Ali tujuce njegova muškatna pišča ni po godi? Ali je žalosten obraz v raju Jonskega morja sploh mogoč? Ali ne godejo eigan na mandolinah v krmi najslajših pesmi? Na mizah so smokve, lešniki in rožiči za vsakega brezplačno. Ta tujeec pa sedi teman in turoben in rdečih oči. Kakor da bi bil jok. Pietro, največji veseljak med pastirji, je vrgel tujuca v glavo mandelj in se mu nasmejal:

»Gospod, ali je kdo umrl? — V Galatiju maramo samo vesele ljudi! — Prisedite k nam!«

Tujeec je obotavljaje se ubogal; nekoliko se mu je navidez le razvedril obraz. Kozji pastirji so ga tako prijazno sprejeli v svojo sredo, da jim je moral rad ali nerad povedati svojo žalostno zgodbo. Tedaj so se kozarci z marsalo vedno znova izpraznili, trikrat in desetkrat zapored, in ko je ciganska četvorica udarila neizogibno Santo Lucio, je pel ves zbor, hrupno in široko, čeprav nihče niti prav pijan ni bil, kajti sicilijanski pastirji preneso vina na vedre. Pivci so pa zdaj vsaj vedeli, zakaj je bil tujeec žalosten in zakaj je preje kremžil obraz, kakor da bi imel kis v kozarec ne pa muškateleca. Sivar je bila taka: Bavarec Edgar Assmann je bil z visoko naloženim vozom predvina na potu iz Castiglionea čez Monte Tre Fontane v Messino, kjer se je nadjal na trgovskih ladjah z lahkoto znebiti svoje robe, oropan

»Glejte,« je stokal Assmann, »menil sem bil, da se znova spravim na noge, kajti z doma sem odšel z zadnjimi ostanki izgubljenega premoženja. A pri Fondachelli me je včeraj napadla roparska zmoj in mi uplenila predvino in zadnji denar, in zdaj sem tu gol in nag, berač, brez vsake pomoči in vsake nade.«

Kajpada, takale povest je galaške veseljake za trenotek prevzela; utihnili so tudi ciganski gočel in iznenada je v tobakovem dimu zavladala popol-

hano. Sama ne misli na jed. Dela kot ura, brez prenehanja. Ne bo dolgo, ko bodo prišli še ostali, in če ne bo kosilo pripravljeno, bo javkanja čez glavo.

Meša zakuho in premišljuje, koliko manjka do dvanajstih. Nima niti toliko časa, da bi zbrala misli in točno izračunala. Da je zavila zjutraj samo malo kave, je že pozabila. Še tega ne čuti, da se ji roke tresejo in da je potrebna česa toplega. Ona samo dela. Brodi po ognju, naklada vnovič polena in zopet drobi testo za zakuho. Vsak trenutek pričakuje, da bo zaropotalo v veži, in bodo prišumeli v kuhinjo otroci.

Poldne. Kosilo bo skoraj gotovo. Samo malo naj še privre.

Drug za drugim priromajo otroci. Nahrbtniki letijo v kot, lačne oči iščejo po štedilniku. Zadnji pride mož. Sede na stol in molči, pa vseeno mu bere Sušnica z obraza, da je lačen, neskončno lačen.

Že samo pogled na to šestorico, ki samo čaka, kdaj bo postavila na mizo, jo zbega, da postane malce nerodna. Kadar je treba hiteti, vse nagaja. Slednjič je kuhano. Vsi se oddahnejo. Otroci kar sami prinašajo krožnike. Ona samo naliva, naliva. V loncu je vedno manj.

»Bo še za njega?« se ustraši. On sedi za mizo in potrpežljivo čaka, Sušnica pa ve, da je že nestrpen.

Otroci so odpravljani. Komaj enkrat utihne živčav po kuhinji.

Napolni se njegov krožnik, in v loncu ostane še toliko, da se lahko skriva za zakuho dno.

»Kaj hočem s to malenkostjo?« se vprašuje ona.

Brez besede obrne lonec in iztrese še te ostankе v možev krožnik.

Ne spomi se, da je bolna, in da ji je zdravnik predpisal dijet. Ostane ji zopet njeno običajno kosilo: temnorjava kavina čorba.

»Gospod, ničesar ne potrebujem, samo svojo pamet in svoj jezik, razumete? — Vi pa morate igrati molčečnika. Kar storim, je prav, to si zapomnite in po tem se ravnajte!«

Assmann ni ničesar razumel; čemu tudi? Bil je klatež, ki ga ni ščtil noben zakon. — Solnce je lezlo vedno višje. Na Monte Scuderi je bilo že videti žvepleno-rumene oblake Etna. Prihajali so vinčariji s polnimi krošnjami, mali osliči so jeli pod njihovo težo. Tu gori se je križalo veliko svez. Oljke so rastle poleg limon, opuncije poleg oranž. Sadje je bilo tako pomešano in mnogovrstno kakor kamenje na stezi: tu si videl lavo in šariljevece, tam granit ali kreda. — Oh, če bi le imel zopet svoj voz s predvodom; znenkrat ga barva in dišave te dežele niso mogle razvedriti. In črhu tega: kakšne dogodivščine ga neki še čakajo? Obšla ga je kurja polt.

»Pietro, ali bo boj? — Še noža nimam s seboj!«

Sicilijaneec je položil prst na usta, torej je bil strah že blizu? — Zares, po desetih korakih je začel Pietro ihteti, in po najljubih desetih korakih je tulil kakor otrok pod šibo. Tako glasno in presunljivo, da sta se iz gošče priplazila dva zarjavela možaka in ustavila čudna peopnika. — Nemec se je zdrnil od strahu, ko je videl prikazni. Ali ga nista bila prav ta dva možakarja napadla in oplenila? — Pa saj ni smel niti ziniti, Pietro mu je bil to ostro zabili. Na njem ni mogel noben dvom več: imela sta pred seboj kolovodje mafije s Peloritanskega gorovja. Assmann ju je spoznal po brazgotinah na obrazu, v tem je pa Pietro nesramno tulil dalje in z možakarjema začel pogovor.

»Čemu pa jočeš?« je vprašal eden roparjev. — Pietro je ihtel in ihtel, potem je pa odgovoril z izpotikajočim se jezikom:

»Saj mi ne morete pomagati, mojega brata so na potu napadli in oropali, zdaj sva revna in gola in morava iz domačije!«

Razbojnika sta zmajevala z bradatima glavama; drug je drugemu nekaj pošepetal na uho. — Gotovo, spoznala sta v Assmannu svojo žrtv od predvčeraj. Zato sta hajduka vprašala:

»Tak torej sta brez strehe in premoženja?«

Pietro je zdaj zakričal od bolesti; samo Nemec je stal nem in zmeden, kajti kaj naj bi pomenila ta čudna komedija?

»Ampak tvoj brat ne reče nobene,« sta pripomnila roparja. Pri tem vprašanju so Pietru kleknili kolena; solze so se mu udrele v novih potokih, od krika je ohrepl:

»Da, seve ne pravi nič, saj je od strahu in žalosti postal gluhi in nem; kajti kam naj beži? Kdo nama bo dal kruha? Zadržje so nama vzeli, voz predvina in par revnih cekinov!«

Ali je Assmann varal pogled? Ali je izgubljenec in pregnanec sanjal? Saj sta bandita tudi tulila! Ta podivjana rokovnjača sta drhtela od usmiljenja in zaklaka:

»Počakajta, vrneva se; ostanita tukaj do večera!«

— Poteklo je nekaj ur, solnce se je nagnilo v zaton, in Nemec je imel zopet svoj voz in predvino in tudi svoj denar. Hajduka sta dala popotnikoma še kruha in vina na pot, in njuna radost ni poznala meja, ko je mogel Assmann iz prevelike hvaležnosti vsaj zopet jecljati.

O polnoči je sedel Nemec zopet pri kozjih pastirjih v galatski obalni krmi. Zopet so polnili kozarce z marsalo; izdatno so slavili zmago, in Pietro je srečnega tujača počil tako-le:

»Zapomnite si: ti razbojniki so krivoloci in lopovi, ampak ena postava jim je sveta: Revežu ne vzeti niti za las! — Potem utegnejo postati solzavi ko babe in trapasti ko kronan osel; — ali pa nemara lažem?«

Tujeec je debelo zijal; kakšne skrivnosti pozna ta otok! Kakšne čudaste ljudi obseva sicilsko solnce! In nebeški Oče jih hrani včeraj in danes!

Cigani so zopet zaigrali na mandoline in pastirji so napili svojemu tovarišu tujuca. Ta se je zdaj ravnal po njihovi šegi in spoznal, da za čemerne ljudi res ni mesta v Galatiju.

Specijalni entel oblek, zavarovanje, predtisk naihitejša postrežba — oahineite delo pri
Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štokrski

Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal, entlamije, izdelovanje gumbic.

Velika izbira predtiskanih žen ročnih del Valed naimoderneise ureditve podietia — oahineite cena.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tričic, ljev, motorjev in šivalnih strojev. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 191

Hermine Billinger

Čudna prijatelj

Pri črnkastih mrežnatih vratih pokopališča, tam, kjer se naše ljubljeno mesto končuje na vzhodu, je sedela, kar so ljudje pomnili, branjevka in prodajala svoje blago: jabolka, jajca in sir. Kadar je starka, naslanjajoč glavo na mrežo, tako nepremično sedela, si se nehoti spomnil neke nizozemske slike. Temu je bil vzrok njen temnordeči baržunasti plašč, iz čigar široko odprte oglavnice se je ostro odražal suhoten obraz, modre oči in snežno beli lasje. Osemdeset let je bila stara, vedno je gledala na pokopališče, in poezija v njenem življenju so bili pogrebni eprevedi. Vse njene solze, vzdihni in molitve so bile namenjene mrtvecem, ki so tiho hodili mimo njene prodajalne. V srce jo je ganila revščina, ki je hodila tod mimo brez cvetja in spremstva, in iz sočutja so jo polivale solze. Kadar se je vršil pogreb kakšnega premožnega, je od začudenja jokala; če pa ji je veter prinesel odmev žalostinke, če so nad njo šumele stare trepetlike ter ji je opoldansko in večerno solnce sijalo v glavo, je bila starka v devetih nebesih. Vendar je vse to ni zadovoljevalo, umiralo je več ubožcev kot bogatinov, in več kot pol leta ji je pihal zunaj veter okoli ušes, in dež s snegom sta ji tleskala po velikem, modrobarnem senčniku. Ker pa je bilo namenjeno sedaj vse, kar je moglo občutiti to staro srce, onim, onstran pokopaliških vrat, je razumljivo, da je ostalo za tiste, ki so bili na tej strani vrat, le še prav malo ali čisto nič. Pritožbe ubožnih žena, da so jajca draga, so šle starki prav tako malo do srca, kakor če so možki godrnjali, da je sir predrag. Lačne oči otrok

so srečavali njeni pogledi s popolno brezčutnostjo; ubožstvo, lakota in mraz so bile zanjo tako naravne stvari, da se ob tem na kaj več sploh ni spomnila. Ker ni odnehala od cene, ki jo je bila enkrat določila, ji tudi ni prišlo na misel, da bi ljudem, ki so se ji zdeli premožnejši, kaj podražila, ko so se ustavljali pri njej, da si kupijo jajca. Bila je poštena starka, tako pri svoji trgovini kot v svojem govorjenju.

V vsej ulici ni bilo nikogar, ki bi mogel trditi, da mu stara gospa privoščila prijazno besedo, da bi si ga pridobila za odjemalca. Nasprotno, če si je kdo kedaj dovolil majhno pripombo, kakor: »Danes si se pa pičlo odrezal, sirček,« ga je na kratko zavrnila: »Pa pojdite v trgovino in si ga dajte na valde odmeriti.«

Nekega lepega jutra v jeseni — starka je že sedela na svojem prostoru — se je pokazal nasproti na stopnicah neke stare hiše majhen, komaj pet let star deček, ki je resno zrl v svet; držal je v roki dolg železen žebelj, na ramenih pa mu je visel pločevinast kotlič. Pogleda fantka in starke sta se srečala; pripomniti bi mogli, da ni lahko danti starejši pa tudi ne mlajši, kadar si služiš vsakdanji kruh; toda ta dva se česa podobnega nista domislila.

Pobič je začel premikati svoje krive, s stari-mi cunjami ovite nožice, ki so ga zanesle naravnost pred kosito jabolko. »Vi,« je rekel, »dajte mi eno jabolko!«

»Bog varuj,« je odvrnila žena, in deček se je po nevesnem presledku obrnil, da bi šel svojo pot in se zopet lotil svojega opravka: pobiral je cestne odpadke.

Popoldne se je nekam trudno prizibal z bremenom polnega kotla zopet v ulico. Spet so ga

neodoljivo zvalila smejoča se jabolka v svojo blizino. Dolgo jih je gledal, slednjič pa je rekel stari ženici, ki ga je ostro opazovala: »Vi, dam vam kakšno stvar iz svojega kotla — če marate.«

»In jaz ti tudi takoj lahko kaj dam,« je menila zamahnivši z roko, kakor da ga hoče udariti, »fej, grdob, da se mi izgubiš s svojimi cunjami!«

Žalosten je pobič krenil dalje. Drugo jutro je zopet stal tam, mimo je šel ravno pogreb, in starka je jokala. Fantček pa je počakal primerne trenotke, nato pa vprašal: »Vi, ali bi mi dali jabolko, če bi umrl?«

»Kdor umre, mu ni treba jabolka,« je odvrnila starka.

»Meni pa,« je trdil on. »Prav zarobljenec si,« je vzrojila, »niti na svo-je truplo ne moreš mirno misliti. Spravi se stran, rečem ti!«

Drugič zopet je obstal deček pred kosaro, ki je bila znova polna jajc. »Od kje je vendar toliko jajc?« je vprašal, in ko ni dobil na to nobenega odgovora, si je odgovoril pač sam: »O, že vem, od kokoši, — zelo lepo je, da neso kokoši tako dobra jajca.«

»Nu, bodi pa še ti kokoš,« je zamrmrala starka. Ko je fant nekaj časa resno premišljeval, je izrekel: »Ne mogel bi, pa najsi bi bil tudi kokoš.«

Toda tudi te besede, ki so gotovo izražale pohvalo njenemu blagu, starke niso mogle omečiti.

Drugič pot je prišel ves navdušen povedati: »Vi, tam na vogalu ulice stoji gospa, ki vas že daj časa kliče, da pridete tjakaj.«

»Pojdi tja in ji reci, naj pride sem,« je odvrnila branjevka, mali lažnjivec pa je odšel in se ni več vrnil.

Ko je šla nekoč mimo malega n branjevke gospa v črni obleki, se je starka oblastno namrnila s svojimi čeljustmi: »Ph,« je vzliknila, »ta je pa gotovo kakšna odličnica; ampak mi vsi bomo prišli na isto pokopališče, to me vedno veseli!«

»Ali je to ena tistih, ki nič ne dela?« je vprašal deček, »za katere vrhu tega skrbi sv. Miklavž?«

»O ljubi Bog,« ga je prekinila žena, »kaj je še kdo, ki tako malo ve o svetu — od kedaj, fante, pa bogatini delajo?«

On pa je kljub temu vztrajal pri svojem mnenju. »Oče mi pravi: delo ali kľofute — na vsak način!«

»Ne blebetaj,« je zavpila starka, »osel si!«

Pobič je za trenotek pomislil, potem pa izrekel: »Zavoljo mene — toda, ali mi sedaj daste jabolko?«

Branjevka je pograbila vrv, s katero je navadno obračala svoje košare, in paglavce je krenjo razumel ter odcolkljal.

Šel je v hišo, plezal po vseh štirih po strmih stopnicah in stopil v ozko podstrešno sobico, ki ni bila nikdar zaklenjena. Notri je stala postelja, miza in nekaj stolov; tla so bila pokrita s strašno nesnago, prav tako šipe v oknih, ki so prepuščale le motno svetlobo. Sem in tja je ležalo in viselo nekaj obleke, zdelo se je, da v ta prostor že več tednov ni prišel svež zrak. Tu je odraščal mali cunjar; že od mladega popolnoma zapuščen, je skoraj vedno polegaj v postelji, dokler ni prišel domov njegov oče, ki je delil z njim svoje kosilo. Tedaj je mož posadil malčka predse za mizo, jedel kruh in sir in od časa do časa vtaknil kakšen grizljav otroku v usta. Ob nedeljah ga je z milom dobro umil in ga vodil s seboj v točivnico piva.

Joža Herfort:

Tuje zlato

Komaj je skopnel sneg, ko se je pomlad komaj zaznavno bližala, so šli lovci z uharico, tistim velikim ptičem z ognjeno rumenimi očmi, nad ujed. Brž, ko so ptice zagledale svojega sovražnika, sovo, so pričele krožiti nad njo, pa se ji hotele masčevati za vse nočne obiske in za vse neprijetnosti, ki jim jih povzroča, bodisi sama ali njene tovarišice. Iz zaklonov pa so bruhale nanje jeklene cevi — smrt. Ptičam so se povešale peroti, mrtve so padale pod noge svojih največjih sovražnikov, človeka in uharice. Kopicca drobnih skobcev in postolk je bila. Zasišla sta mednje kragulji in rjava, nedolžna kanja. Vran in srak pa je bilo brez števila. Lovci so pričeli svoj pomladni pokoli. Čemu? Kaj so jim ujele storile? Jerebice so imele zaklone ob krmisih vsi zimo, vendar so se stalno krčile njihove vrste. Podivjani mački in zankariji so napravili ujedam velik račun, h kateremu so one same prav malo prispevale. Toda lovci ne ni za jerebice. Tam ob gozdnih jash, na prodnatih bregovih rek in v jelšu imajo tiste lepe kolhijske tuje, zlato se izpreminjajoče fazane, glava in

gornji del vratu jim je zelen, s krasnim modrim leskom. Potem bel obroč. Prsa, trebuh in boki so rdečkasto rjavi s škrlatnim leskom; perje na trtici je sivozeleno, proti repu dolgo, rdeččrjav; krila so siva s rjavimi lisami, komolec je svetlosiv; rep dolg, sivojavno črno progast z rdečim leskom. Okoli oči imajo rdečo golo kožo, pri ušesih pa majhne, skoro vodoravno ležeče šope perja. Oko je rumene barve, kljun in ostroge na nogah izdajajo kokosjo vrsto.

To je tista ptica lovcev in strelcev, ptica sladkosnedežev, katere domovina je zapadna Azija in kraji okoli Kaspijskega in Črnega morja, posebno pa kavkaško ozemlje. Pravijo, da so ga v Grčijo prinesli Argonavti, ki so šli z Jazonom po

zlato runo v Kolhido. Ob reki Phasis so našli to ptico, katere se jim je tako dopadla, da so jo vzeli s seboj — Phasianus colchicus. Od Grkov so ga prevzeli Rimljani, od tu pa ji je bila odprta pot v vse obširne rimske province.

Nizko grmovje ob vodah, prijazne livade med polji, tihe vode. To so kraji, kjer se zadržuje fazan. Oholo stopajo petelini, držče svoj dolgi rep, dvignjen malo višje kakor vodoravno. Čeprav pa stopa tako ponosno, vendar je fazan velik plašljiv, ki preživi večino svojega življenja med žiti, visoko travo in grmovjem, ki ga zakriva. To je ptica, zaradi katere pade toliko naših domačih ujed. Fazan je kriv, da bodo nekatere naše ujede kmalu izumrle, samo radi koristi in užitka nekaterih. Samo zaradi par družin fazanov pada ujeđa za ujeđa; velika večina med njimi po nedolžnem. Redki so med lovci, ki bi vsaj malo pomislili ob kanji, ali ji ne bi raje prizanesli.

Na pomlad prično ujeđe gnezdit. Tedaj stikajo marljivi čuvaji za njihovimi gnezdi in uničujejo samice na gnezdih, razmetavajo brez obzira na levo in desno gnezda, pa najsibo to postolka, kragulj ali koristni sršenar. So pa v vrstah lovcev tudi taki, ki smotno love in celo goje nekatere ujeđe, ker poznajo njihovo korist.

Pa veste zakaj je to, zakaj je med lovci toliko odkritih sovražnikov vseh naših roparic? Ker ne znajo pravilno gledati. Če bi šli pomladi, potem ko so že postreli večino naših domačih ujed, na polja, tja kjer so njih ljubljenci fazani, pa bi videli, da so prišle k njihovim fazanom v goste, ne v goste, na gostijo in pomor tuje, dolgokrile, ozkorepe ptice, s silno ostrimi kremplji na dolgih, nekam drobnih nogah. Videli bi njihovo okroglo glavo, skoro sovji podobno, njihove zlovesče oči, pa njihov strahovit morilski kljun, videli bi lunje, kateri pridejo k fazanom v goste in na pokoli.

Ob košnji je bilo. Hudo deževje je močno oviralo kosce, pa tudi mlade jerebice in fazane. V prijaznemrodu ob Savi je fazanka izvalila mladiče. Nalivi so jih ujeli prav tedaj, ko jim je u bodice pričelo pooganjati perje. Nekaj fazanov se je umaknilo z materjo. Trije pa so ostali razkropljeni ob vodi in postali nje žrtev.

Tako ginejo fazani. Nekaj jih uničujejo tudi ujeđe, nekaj pravim, se dolgo pa ne toliko, kot mislijo in skoro slepo trdijo lovci, da opravijo ugonabljanje naših domačih ujed. Tako varujejo tuje zlato in uničujejo domače.

Šah

Škoda je, da so se Rusi od 1. 1925., ko je bil velik turnir v Moskvi, popolnoma eliminirali od mednarodnega šaha. Rusi so nam dali že toliko najboljših šahovskih mojstrov, da bi njihovi mojstri igrali gotovo tudi sedaj važno vlogo, ko nastopa mlada generacija. Naše šahiste gotovo zanima, ali je dobil ruski šah tudi v mlajši generaciji tako sijajne zastopnike, kot jih ima v starejši. Pred kratkim je bil končan velik turnir v Leningradu, katerega se je udeležilo dvajset najboljših ruskih mojstrov, med njimi je tudi internacionalno priznani, kot so n. pr. Romanovsky, Rabinovič, Löwenfisch, dr. Bogatirčuk i. dr. Rezultat tega turnirja je pokazal, da se ruski šah razvija in da je dobil celo vrsto močnih igralcev iz vrst še zelo mladih ljudi. Zmagal je na tem turnirju štiriindvajsetletni Botvinnik, nova šahovska zvezda, ki je najmanj enakovreden Flohr, Kashdanu, Stoltzu, Pircu in drugim mladim mojstrom. Njegova zmaga je bila prepričevalna in je uspeh, ki ga v zadnjih letih ni še dosegel noben zastopnik mlajših mojstrov, ker v zadnjih letih, razen na Bledu sploh ni bilo turnirja večjega stila. Drugi je bil na tem turnirju tudi štiriindvajsetletni mojster Alatorcev, ki je dosegel eno točko manj kot zmagovalc in nato sledi šele dvaindvajsetletni mojster Lisicyn, s katerim delita 3., 4. in 5. mesto znana mojstra Löwenfisch in Rabinovič. Do srečanja teh mojstrov s sedanjimi vodilnimi mora priti in mogoče bo do tega prišlo prihodnje leto, za katero Rusi pripravljajo velik mednarodni turnir. Mogoče bodo ravno Rusi dali Aljehinu vrednega naslednika.

Šahisti sedaj napeto pričakujejo Aljehinovega odgovora na Bogoljubovo izzivanje na match. V današnji partiji iz letošnjega nemškega nacionalnega turnirja v kopališču Pyramantu, bomo videli, kako Bogoljubov igra, kadar je v formi.

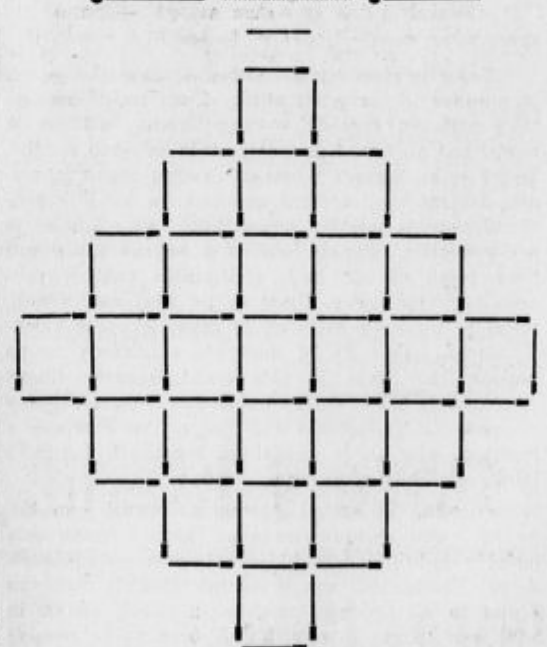
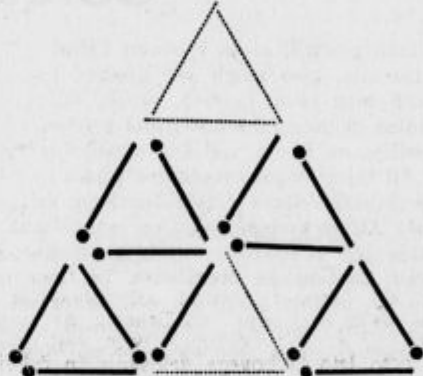
Španska igra.

Bogoljubov : Leonhardt.

1. e2—e4, e7—e5, 2. Sg1—f3, Sb8—cb, 3. Lf1—b5, a7—a6, 4. Lb5—a4, Sg8—f6, 5. 0—0, Lf8—e7, 6. Tf1—e1, d7—d6, 7. c2—c3, 0—0, 8. h2—h3. (Beli se hoče izogniti vezavi Lg4, s katero bi črni neprijetno pritiskal na točko d4.) 8...., Lc8—d7,

UGANKE

Rešitev: Od 9 do 5 trikotnikov.

Odstranite iz slike 16 vžigalic tako, da ostane 12 kvadratov in se somernost slike ne izpremeni.

Priporočamo Vam

naiboljše šivalne stroje in kolesa

Adler - GRITZNER

Švicarski pletilni stroji

DUBIED

edino le pri trvdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

telef. št. 2913

za vodo.

Telef. št. 2913

Brezplačen pouk v vezenju. Veletno jamstvo.

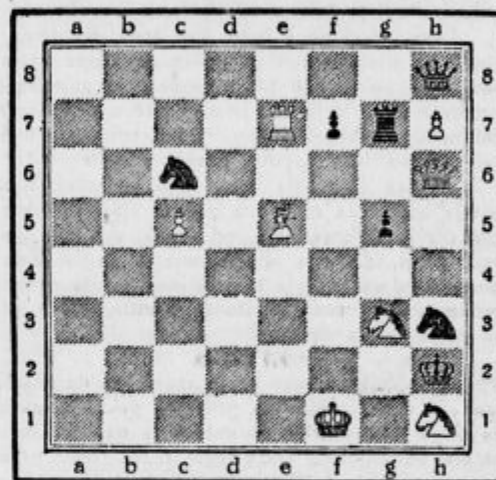
Zaloga v Kranju: Trgovina Levičnik

9. d2—d4, Ta8—c8. (To je nova poteza, s katero namerava črni začeti energično akcijo na damskem krilu.) 10. La4—b3, h7—h6, 11. Sb1—d2, e5×d4, 12. c3×d4, Sc6—a5, 13. Lb3—c2, c7—c5, 14. b2—b3! (v španski igri je lovec na diagonalni a1—h8 zelo močan), 14...., Tf8—e8, 15. Lc1—b2, b7—b5, 16. Ta1—c1, c5—c4 (Ta poteza je dvomljive vrednosti), 17. b3×c4, Sa5×c4, 18. Sd2×c4, Tc8×c4, 19. Dd1—d3! (Črni si je sicer ustvaril na damskem krilu premoč dveh pešcev proti enemu, toda tega radi nerodno postavljenih figur ne more izkoristiti za napad. Nasprotno pa so Bogoljubove figure zelo smoteno uravnane za napad na kraljevo krilo in Bogoljubov sedaj že grozi s silno potezo e4—e5.) 19...., Sf6—h7! (Črni se dobro brani. Skakač bo na f8 varnejši, kot je na f6.) 20. Sf3—d2, Tc4—c8, 21. f2—f4, Sh7—f8, 22. Sd2—f3, Dd8—b5, 23. Kg1—h2, b5—b4, 24. d4—d5 (Beli ima veliko pozicijsko premoč), Ld7—b5, 25. Dd3—d2, Lb5—c4? (To je težka napaka, katero Bogoljubov takoj izkoristi.) 26. Lc2—a4! Te8—d8, 27. Sf3—d4, Le7—h4, 28. g2—g3, Lh4—f6, 29. Sd4—c6, Lf6×b2, 30. Dd2×b2, Lc4—b5, 31. Lf4×b5, Db6×b5, 32. Sc6—e7 + in črni se je vdal.

Problem št. 37.

Dr. A. Kraemer.

Črni: Kh2, Dh8, Tg7, Sc6, h3, Pf7, g5 (7 fig.)

Beli: Kf1, Dh6, Te7, Le5, Sg3, h1, Pc5, h7 (8 fig.)

Mat v treh potezah.

Rešitev problema št. 36: 1. h4—h5, g3×h2, 2. Tg4—h4, h2×g1, 3. Sh3—f2 mat.

V dvopoteznem problemu št. 35 od Larsena je pešec h7 preveč. Pravilna pozicija je sledeča: Beli: Ke5, Da8, Tb4, Lf7; črni: Ka1, La7, Sc8, Pef4. Rešitev: 1. Ke5—f4! Na to nas je opozoril g. M. Rode iz Ljubljane in se mu zahvaljujemo za to opozorilo.

Lokal

z velikimi izložbenimi okni ter 3 postranskimi prostori ob prometni ulici se odda takoj ali pa s 1. novembrom 1933 v najem. Pojasnila se dobe v Gajevi ulici št. 5/I., soba 128.

Mlečna kava

je znano priljubljeno hranilo. — Potrebujete dobro, močno in okusno kavo po najnižji ceni. — Ste li že poskusili Meinlove kavne mešanice? — Ze za 7 Din dobite 1/2 kg dobre Meinlove kavne mešanice

JULIO MEINL

utemeljeno 1862

LJUBLJANA, Selenburgova 8. MARIBOR, Gosposka 7. CELJE, Kralja Petra 10. PTUJ, Panonska 3.

Dobre obleke, raglane, nepremočljive Hubertus površnike, kratke površnike, usnjate suknje, itd.

dobite po zelo nizkih cenah pri trvdki

IVAN MASTNAK - Celje

Kralja Petra cesta 15

Pravni nasveti

Izgubljeni bankovec. J. A. B. K vam je prišel znanec ter čital časopis, ki je bil na mizi. Pod časopisom ste imeli bankovec za 10 Din, ki ste ga pogrešali, čim je znanec odšel. Vsi tedaj tega ste mu rekli, da vam je on vzel 10 Din, znanec pa pravi, da zato nimate nobene prave in da vas bo za žaljenje časti tožil. Vprašate, če je po zakonu kaznivo koga sumiti, da je vzel, čeprav tega niste videli. — Po zakonu je kaznivo raznašati karkoli heresničnega, kar utegne komu škodovati na časti ali dobrem imenu. Če torej koga javno sumite, da je vzel bankovec, je tako javno izrečeno sumničen kaznivo z zaporom in z denarno kaznijo. Sodisce vas ne bo kaznovalo samo tedaj, če doprinesete dokaz resničnosti za svoje sumničenje. V gornjem slučaju je potrebno, da bi bil vaš znanec radi tatvine bankovca pravomočno obsojen, kajti le s pravomočno obsodbo je po zakonu doprinesen dokaz resničnosti. — Bodite torej v besedah zelo previdni. — Če boste toženi radi žaljenja časti, vam svetujemo, da na sodišču priznate in skesano obžalujete vašo obdolžitve — s tem boste dosegli najnižjo kazen.

Odbitki dolgov pri odmeri dednih pristožbin. Zapustnik Vam je bil dolžan večjo vsoto. Podododvali in prevzeli ste po njem polovico posestva. V svrhu odmere pristožbin je taksi referent odšel vse dolgovce od brutto vrednosti zapuščine in čisto vrednost razdelil na dva dela. Od enega dela ste morali plačati pristožbine. To se Vam ne zdi pravilno in ste menja, da bi bil moral Vašo terjatev odbiti samo od Vaše polovice zapuščine. — Vaše tolmačenje ne bo pravilno. Za odmero pristožbin se morajo dolgovci odbiti od celotne zapuščine. Od tako izračunane čiste zapuščine morajo dediči plačati pristožbine po svojih deležih.

Hranilne knjižice v zapuščini. B. A. D. Umrla je teta in je v oporoki zapustila kot volilo svojem bratu, t. j. vašemu očetu, vinograd. Glede štirih hranilnih knjižic pa v oporoki ni nič omenjenega. Dve hranilni knjižici sta na ime rajne tete, ena pa na Vaše deklitsko ime. Vprašate, komu pripadajo

hranilne knjižice, ali tistemu, čigar ime nosijo, ali pa se imajo razdeliti med brate in sestre pokojne? Važno je, če je sploh teta napravila oporoko, to je, če je sploh v svoji poslednji volji imenovala dediča ali dediče, ali pa je samo napravila kodcilo, to je, da je s poslednjo voljo samo določilim osebam volila posamezne stvari, dediča pa sploh ni imenovala. Če je dedič za vse premoženje imenovan, bo ta dobil vse, razen onega, kar je drugim imenom določeno za volilo. Hranilne knjižice so del zapuščine tete, čeprav se knjižice ne glasijo vse na njeno ime. Če se v oporoki imenovani dedič, oziroma zakoniti dediči, sporazumejo, lahko vam iz zapuščine izločijo na vaše ime se glasečo hranilno knjižico. Če pa tega nečete, bi mogli svoje pravice do te knjižice samo s tožbo uveljaviti. Dokazati bi morali, da je ta hranilna knjižica vaša last in da jo je teta le za vas hranila. — Če niso v oporoki imenovani dediči, a teta nima otrok niti živih staršev, dedujejo kot zakoniti dediči bratje in sestre pokojne. Pri zapuščinski obravnavi vam svetujemo, da se vsi sordodniki sporazumete, sicer bi pravda celo zapuščino požrla.

Tožba za ločitev zakona. M. P. Prvotna tožba, v kateri so bili navedeni neresnični očitki proti vam, da je bila na sodišču zamenjana, pišete, z drugo, v kateri da ni več teh očitkov. Vprašate, kako se ravnati itd. — Skoro ni mogoče verjeti, da bi se moglo kaj takega zgoditi. Po predpisih tožbe, ki jo sodišče sprejme, ne more več vrniti. Sicer pa ste prejeli drugopis tožbe, ki mora soglašati s prvopisom. Če se je pa res kaj takega zgodilo, se pa za vas položaj gotovo ni poslabšal. Braniti se boste morali le zoper trditve, ki so navedene v tožbenem pismu. Če so se kakšne, prvotno navedene trditve, pozneje opustile, ne bo treba o njih razpravljati. Ovdabe na advokatsko zbornico ali na druga mesta pa raje opustite. Ker niste pravnik, je prav hitro mogoče, da napišete kaj takega, za kar bi vas mogli poklicati pred kazenskega sodnika. Čisto mirno povejte svoj odgovor na očitke, ki se navajajo proti vam in predlagajte dokaze (priče itd.).

ozrla po ulici; še vedno ga ni bilo videti. Majajoč z glavo je pila svojo kavo, in ker ji danes še zdaleč ni tako dišala kot sicer, je začela rentati: »Fantam! — da bi ga zlomek — sedaj se mi kladi po snegu — nepotrebno ljudstvo so ti otroci, morali bi biti veliki že takoj, ko pridejo na svet.« Zopet je vstala, — in res, tam dobi je prihajala, opleteja se skozi sneg, majhna, krivonoša postava, ki se je nagibala naprej.

»Če bi ne bila prelena, da bi vstala, bi ti pač napravila noge bolj skočne,« je zamrmrala starka in ni obrnila oči od fanta.

Ta pa, tako se je zdelo, ko da ni razpoložen za večerno pregovarjanje. Drgetaje se je vzpenjal po stopnicah, da bi prišel domov, toda ko je pritisnil na kljuko, je videl, da so vrata zaklenjena.

»Res,« je rekla starka, »domači so šli na svatovanje in so zaklenili, otroka se pa ni nihče domislil.«

Fantiček je postavil svoj kotliček s cunjami na praž. Tamkaj je za trenotek posedel, kakor človek, ki si ne ve pomagati; nato je nenadoma vstal in tekel k branjevki pa vokal in je stegoval nasproti svoje modre, premražene ročice.

»Seveda,« je pomignila, »tako ti je že čisto prav, misliš, da dobiš jabolko, zausnično, ne pa jabolko.« Pri tem mu je pomohla kavno žličko, on pa je pil na ves dušek, pri tem pa plašno upiral oči v stanko, ki je nenehoma rentočila.

Kar naenkrat — niti sama ni vedela kako, je imela premraženege dečka v naročju, ga ognila z dolgim plaščem in ga, neprestano godrnjaje, čvrsto stiskala k sebi. Kmalu je zaslišala mirno, globoko otroško dihanje in utihnila je ter se ni več ganila. Nikdar ni počivalo na srcu te osemdesetletne žene človeško bitje; te otrple roke niso mo-

gle razodeti niti ljubezni niti dobrotljivosti in tudi ne sočutja. Zakaj bila je vedno godrnjava in imela je v mislih le lastno korist, le-ta pa se ji je zdelo, kadar je imel kakšen možki vmes svoje prste, vedno negotova. Zdaj je prihajala vanjo dobrodojna toplota mladega življenja. Prisluškovala je dihanju otroka, čigar glava je počivala pod njeno brado; nalahno ga je zibala in spomnila se je pesmice, katere se je bila učila v šoli; jela jo je peti brez elehernege napeva, s aiskajočimi toni.

Ko je prišel snažilec svetiljk domov, ga je poklicala k sebi.

»Tu imate svojega fantka, lahko ste mi hvaležni, zadnjikrat sem pazila nani,« — in v roke mu je položila otroka, ki ga je opajalo spanje. Nato je šla uro pozneje kot po navadi s svojimi košarami proti domu.

Mali mož je šel drugo jutro ob svoji običajni uri z doma za svojim delom. Ko je srečal onkraj pogleda stare gospe, je obstal, ko da razmišlja, in zrl resnobno proti njej. Nejasno se je domislil ugodnega počutja, ki ga je občutil prejšnji večer. Odrasel je brez matere in ni ničesar vedel o ljubezni skrbnosti, o nežnem dotiku zveste materske roke. Mar je o tem kaj zasluhlil na stari-nem srcu?

Nenadoma je stal na svojem prostoru pred košaro svetlečih se rdečih jabolok, toda gledal je preko njih starki in obraz in — to pot brez sleherne stranske namere — rekel: »Vi, oženim se z Vami.«

Moralo se je smejeti — prvič se je morala smejeti temu majhnemu dečku in dala mu je, ne da bi pomisljala, najlepše jabolko, kar jih je bilo v košari. Bila pa je to v vsem njenem življenju tudi edina ženinna ponudba.

Gospodarstvo

Novi trgovski potniki. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je v dobi od 30. junija 1933 do 30. septembra 1933 izdala za trgovske potnike 80 novih legitimacij. Za toliko se je torej v treh mesecih povečalo število trgovskih potnikov. Od začetka leta pa do konca septembra je bilo izdanih 309 legitimacij.

Nova pomožna blagajna. Kot 18 pomožna blagajna je bila od banske uprave registrirana Vzemnost na podlagi pravil, ki so jih vložili Albin Prepeluh in tovariši v Ljubljani.

Izkoriščanje vodne moči potoka Lendave z novo turbinsko napravo namerava izvesti Bacz Irena, posestnica valjčnega mlina. Komisijna razprava bo 25. oktobra.

Vpisa v trgovinski register: Anglojugoslovansko petrolejsko d. d. za rafiniranje in promet s petrolejem in drugimi bitumenskimi proizvodi v Zagrebu, podružnica v Mariboru; Atama, tekstilna tvornica, d. z. o. z. v Mariboru, glavica 250.000 Din, poslovodja Evgen Bujatti.

Likvidacija: Kokalj in drug. avtomobilno prevažanje ljudi in prtljage iz Črnošnjice in Toplice v Novo mesto in nazaj, Valta vas.

Razpisano senzasko mesto za les na ljubljanski borzi. Ljubljanska borza za blago in vrednote razpisuje senzasko mesto za blagovni oddelek (za lesno stroko). Kavcija znaša (ob imenovanju) 15.000 Din. Ponudbe z detajli in svedbo referenc je poslati do 24. oktobra tajništvu borze, kjer se dobe vsa pojasnila.

Nadaljevanje ameriške bančne ankete. Te dni je posebna komisija ameriškega senata zopet nadaljevala svoje zasliševanje bankirjev, ki je pred nedavnim vzbudilo veliko pozornost. Zasliševanje bo trajalo dva meseca. Pri prejšnjem zasledanju so razpravljali o posojilih Nemčiji in južnoameriškim državam, sedaj bodo pa razpravljali o posojilih ameriških bank v Franciji, južni in vzhodni Evropi.

Borza

Dne 7. oktobra 1933.

Denar

Promet je znašal ta teden 2.355 milj. Din a 2.25 milj. Din prejšnji teden. Največ prometa je bilo v četrtek z 0,8 milj., najmanj pa v torek z 0,16 milj. Poleg avstrijskih šilingov izkazuje največ prometa dinarji.

Curij, Pariz 20.1975, London 16, Newyork 339,5, Bruselj 71.875, Milan 27.09, Madrid 43.15, Amsterdam 208.075, Berlin 122.875, Dunaj 72.54 (57,25), Stockholm 82.40, Oslo 80.35, Kopenhagen 71.40, Praga 15.32, Varšava 57.70, Atene 2.95, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica bač., okol. Novi Sad 97—98, okolica Sombor 86—97, srbač. 99—100, gorbač. 101—102, bač. potiska 98—99, bač. ladja Tisa 98—99, gorban. 97—98, srem., slav. 96—97, bač. ladja Donava in Begej 97—98, jban. 90—91. Ostalo neizpremenjeno. Tendence vzdržana. Promet: 45 vag.

Živina

Mariborski sej 6. oktobra. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 456 svinj; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 80 do 100 Din, 7 do 9 tednov 120—160, 3 do 4 mesece 200—250, 5 do 7 mesecev 350—440, 8 do 10 mesecev 450—520, 1 leto 580—650, 1 kg žive teže 6—8, mrtve 10.—10.50. Prodanih je bilo 167 svinj.

Les

Na tukajšnjem lesnem tržišču vlada še vedno živahna tendence. V hrastovini so običajna povpraševanja po podnicah in neobrobjenih plohih za izdelavo vagonov. V mehlem lesu vlada slej kot prej zastoje. Kupčija v drvah se je oživela. Povprašuje se zlasti po suhih bučevih drvah za izvoz v Italijo.

Sport

ZAGREBČANKE : LJUBLJANČANKE
Začetek ob pol 15 na telovadšču v Tivoliju.

Malo smo imeli v letošnjem letu lahkoatletskih prireditvev, ki bi nudile dober sport in bo današnji lahkoatletski dvomatch za dekleta Zagreba in Ljubljane višek lahkoatletske sezone v Ljubljani. Reprezentanco obeh mest smo navedli v včerajšnji številki našega lista in če smo primerjali rezultate, zlasti one, ki so jih dosegle Zagrebčanke in Ljubljane, smo videli, da rezultati naših tekmovalk ne zadoščajo, da bi v dvomatchu danes zmagale. Reprezentanca Ljubljane bo morala nastopiti še oslajena, kajti najboljša naša metalka kroglice in kopja, Bernikova, je zbolela, kar pomeni za reprezentanco našega mesta izgubo dragocenih točk. Naša dekleta se bodo kljub temu borila in storila vse, da v dvoboju dosežemo častni rezultat.

Naše sportno občinstvo vabimo, da poseti prireditvev v čim večjem številu in prosimo, da opazuje miting z nasipov in ne sili na tekalnice, ovira tekmovalke in sodniški zbor. Prireditvev bo pričela točno ob pol 15. Vstopnina: stojišča Din 5, dijaška 3 Din.

Zbor lahkoatletskih sodnikov, Ljubljana. (Službeno.) Na sestanku Zbora lahkoatletskih sodnikov se je določil za dvomatch Zagreb : Ljubljana naslednji sodniški zbor: Vodja tekmovalja Karba Drago, vrhovni sodnik: Kermavner Ivo, starter za teke: Luin Mirko, starter za mete in skoke: Vidic Ciril, sodniki za skoke in mete: Mihel, Baltič, Potokar, Bradač, časomerilci in sodniki na cilju: dr. Kuhej, geom. Černe, Gnidovec, Kos, Windisch, Kermavner, Karba, Megušar, Pevalak, Stepšnik, Keber, Cimperman. Zapisnikar: Mahkovec Loize. Nadzorniki tekalnice: Luin in Karba. Vrhovni reditelj: Nered. Izvestitelj za tisk: Bradač. Zdravnik: dr. Mayer. Vsi navedeni gospodje se naprošajo, da pridejo na telovadšču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju najkasneje ob 14. — Predsednik: Kermavner Ivo.

Balkanska olimpijada. Današnje tekmovalstvo v Atenah obsegajo: 14.30 maratonski tek; 15.30 predteki na 400 m; 15.40 predteki na 110 m zapreke; 15.50 ekok ob palici; 16.25 met kopja; 16.50 tek na 1500 m; 17.00 strok; 17.30 finale na 110 m zapreke; 17.40 finale na 400 m; 17.45 štafeta 4x100 m.

Današnje tekune v Atenah bodo dosegle višek in bo stadion glede na to, da se danes zaključijo, do zadnjega kotička napolnjen.

Korotan : Slovan. Danes popoldne ob 15.30 se vrši na Hermesovem igrišču v Šiški važna prvenstvena tekma II. razreda, v kateri se opoprimeta gornja nasprotnika. Ker sta to najmočnejša kluba v II. razredu, bo tekma vsekakor zelo zanimiva in zelo napeta, in to tembolj, ker sta oba nasprotnika skoraj enako močna. Baš zato bo tekma zelo borbena in zasluži čimvečjega obiska. V predtekmi igratu rezervi.

Primorje nastopi danes v Belgradu proti tamkajšnjemu BSK-u. Prvo tekmo napram temu klubu, ki se je vršila v Ljubljani, je izgubilo Primorje s 5 : 1. Današnja tekmo sodi g. Bikar.

Smučarski klub Ljubljana vabi vse svoje člane na redni letošnji občni zbor, ki bo v četrtek dne 12. t. m. ob 20 v dvorani OUZD v Ljubljani. Samostojni predlogi za občni zbor se morajo 7 dni prej javiti odboru, sicer se obravnavajo le, če to sklene občni zbor. Prosimo članstvo, da se udeležijo občnega zbora v čimvečjem številu, kajti zaključujemo peto leto klubovega delovanja in čakajo nas tudi v bodoče velike in važne naloge. — Smuk!

Smučarski klub Ljubljana. Letošnji kondicijski trening se vrši vsak ponedeljek za starejše člane ter vsak torek in četrtek za tekmovalce v telovadnici humanistične gimnazije v Ljubljani (Tomanova ul.) ob 18.30 do 20. Ob ponedeljkih se treninga lahko udeležujejo tudi članice. Trening vodi g. profesor Dobovšek. Trening je za klubove tekmovalce obvezen, priporočamo pa tudi starejšim članom, da se nam pridružijo. — Smuk!

Smuški odsek ASK Primorje. Prva redna odborova se je v ponedeljek 9. t. m. ob 20 pri Slamiču (Gospodsvetska c.). — Tajnik.

Mariborska kolesarska podzveza. Radi tehničnih zaprek so se dirke morale preložiti na nedoločen čas. Teh. referent: Edmund Zedničnik. Predsednik: Slavko Markovič.

ZAHVALA

Po smrti moje matere mi je »KARITAS« takoj izplačala vso zavarovano vsoto in se ji za to javno zahvaljujem. »KARITAS« je varno in pošteno zavarovanje ter ga vsem priporočam.

V Kamnici, 6. 10. 1933.

Čepe Alojzija, l. r.

Prostovoljna sodna dražba

V četrtek, dne 19. oktobra 1933 ob 10 popoldne se vrši v Framu prostovoljna javna sodna dražba v zapuščino Vidmar Ivana spadajočih zemljišč in premičnin. Prodalo se bo posamezno: vinograd z vsemi poslopji, travnik, njiva, tehtnica-mostovnica. Izkupilo je plačati 1/2 v 14 dneh, 1/2 v 3 mesecih, 1/2 v 1 letu. Izkupilo se plača 1/2 v gotovini, 1/2 v hranilnih knjižicah.

Natančnejši dražbeni pogoji se morejo vpo-gledati pri sreskem sodišču v Mariboru, soba št. 4 ali pri dr. Stanjku Mihaelu, odvetniku v Mariboru, Aleksandrova cesta 10 in event. v pisarni dr. Modice Ivana, odvetnika v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 5.

FOTOAPARATE

svetovnih tordk Zeiss-Ikon, Roden-stock, Voigtlander, Welta, Certo t. t. d. t. t. d. ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA
JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE
v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5

ZAHVALA. Za vse izraze iskrenega sočutja ob priliki prevelike izgube mojega dragega mi soproga

Bogomirja Žerjava

posestnika in žel. sprevednika v p.

se vsem najpriskrenejše zahvaljujem. Posebna zahvala gre velečastiti duhovščini in vsem, ki so svojega znanca in prijatelja spremili k večnemu počitku.

Sv. Ilj v Slov. Goricah, 5. X. 1933.

KATARINA ŽERJAV.

Umrli mi je po kratki bolezni, previdena s svetotajstvi, ljubljena soproga

Ernestina roj. Zahradnik

Pogreb bo v ponedeljek, dne 9. oktobra 1933 ob pol 18. uri iz hiše žalosti Resljeva cesta št. 30-L, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosim za tiho sožalje!

Ljubljana, dne 7. oktobra 1933.

DR. LEO SKALA.

Brez posebnega naznanila

Vsem sorodnikom, znanec in prijateljcem naznanjamo, da je dne 7. t. m., po daljšem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, umrl naš dobi soprog in skrbni oče, gospod

Karl Apih

poštni zvanitnik v pokoju

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 4 popoldne iz hiše žalosti Sp. Šiška, Knezova ulica 18 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. oktobra 1933.

Zalujoča soproga in otroci.

Zahvala

Za številne ustmene in pismene izraze sožalja in vsem, ki so spremili na zadnji poti našo dobro soprogo in mam, gospo

Marijo Korošec

se tem potom najiskreneje zahvaljujem. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, g. dekanu Zabretu, g. kaplanu Pojetu za številne tolažilne obiske za časa bolezni, g. dr. Arko Jos. za trud in lajšanje težke bolezni in vsem drugim številnim obiskovalcem.

Prav posebno se zahvaljujem tudi tistim, ki so jo zasuli s cvetjem.

St. Vid nad Ljubljano, 6. oktobra 1933.

RODBINA KOROŠEC.

Z obrtne razstave v Kranju priporočamo sledeče tvrdke:

IKTOR TONEJC

priporoča vsa tapetniška dela v najmodernejšem slogu.

KRANJ

Rožna ulica št. 26.

Gizela Vrečer-Oroselova

modistinja. — Kranj

se priporoča cenjenim damam za obilen obisk. — Popravila se sprejemajo. — Zalni klobuki na zalogi. Postrežba solidna.

IGNACIJ MAJNIK — KRANJ

STROJNO KLJUČAVNICARSTVO — Delavnica: Na podrtini 170 — trgovina: Glavni trg 129

Izdelava štedilnikov, ograj, oken, razno okovje in vsa v to stroko spadajoča popravila. — Izdelava štrickov v gasilske svrhe. Trgovina dvokoles, gramofonov, plošč, igel, zimskoportnih predmetov ter zraven spadajočih posameznih delov. — Zahtevajte ponudbe!

Veliko izbiri čevljev ročnega izdelka po meri, vsakovrstne izdelave dobite pri

STIBELJ JAKOBU, STRUZEVO

Oglejte izdelke na razstavi.

Zima vseh vrst vedno na zalogi po najnižjih dnevnih cenah samo pri

J. Knific

tovarna za žimo

STRAZIŠČE PRI KRANJU

Telefon interurban št. 2.

Razstavlja tudi na obrtni razstavi v Kranju.

Raznovrstno cvetje, zelenje, vence in šopke, rože v lončkih itd. nudi najlepše vrtnarstvo

Erman Aloizij

KRANJ, KOKR. PREDMESTJE.

FRANC VISNER

Stražišče št. 10 (Labore)

splošno ključavničarstvo in žično pletilstvo (posteljni vložki in žične ograje).

Novo!

KIK

Novo!

DOMAČE PODJETJE

Kemična industrija Kranj

Potrebščine za čevljarstvo in gospodinjstvo. Parketno loščilo, krema za čevlje, pasta za ksilolitni tlak, čistilo za kovine.

FRANC BERJAK

trgovina z železnino in barvami.

JANKO ZUPAN — Kranj 73

moderno pohištveno in stavbno mizarstvo.

Cene zelo nizke.

VRTNARSTVO

Franc Sušnik — Kranj

STARA POŠTA

priporoča slavnemu občinstvu vence in šopke za razne svečane prilike, cvetlice v lončkih in razno zelenje.

IVAN BITENC - KRANJ

Kokrško predmestje poleg gimnazije.

Mehanična in ključavničarska delavnica v Rožni ulici — trgovina koles, gramofonov in zimskoportnih predmetov ter razne potrebščine.

KOKALJ ANTON

pohištveno in stavbno mizarstvo

Letence 4, p. Golnik.

ANTON KOS

stavbno in pohištveno mizarstvo

KLANC PRI KRANJU

vjudno priporoča svojo delavnico za napravo vsake vrste pohištva od preproste do najfinejše izdelave, po željah in okusu kupcev. — Dobra izvršitev vseh stavbnih del.

Pesjak Stanko

KRANJ

Prva gorenjska delavnica vseh vrst tehtnic. — Vsa popravila strokovnjaško izvršuje poceni in solidno.

Pollak Jurij

KRANJ

novodobno pohištveno in stavbno strojno mizarstvo

Vidmar Franjo

modno krojaštvo

KRANJ GLAVNI TRG 109.

Vinko Oselj

pečarski mojster

KRANJ

Kokriško predmestje 37, poleg gimnazije.

Udobne, trpežne ter ob enem elegantne čevlje ročnega izdelka Vam prav poceni nudi od navadne do najfinejše izdelave za vsake prilike, edino priznana stara čevljarska tvrdka

ANDREJ RIBIČ - STRAŽIŠČE

Oglejte njegove izdelke na obrtni razstavi. — Podpirajte domačega obrtnika.

Franc Konjedič

STRAZIŠČE PRI KRANJU

izdeluje raznovrstne kipe, jaslice, vrtno škrate in druge keramične izdelke.

FRANC SINK - KRANJ

slasličarna

se priporoča za godove, poroke in druge svečane prilike.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po Din 2:50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prirreditve

Vinsko trgatve

prirreditve danes društvo »Zora« v restavraciji »Frankopanski dvor«. Prve domače koline, dobra vina, mošt, dobra kuhinja. Vabljeni! (b)

Službe iščejo

Pošteno dekle

išče službo kot gospodinja ali služkinja, vajena šivanja, ročnih del in trgovine. Gre najraje na deželo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Priprosta« št. 11910. (a)

Pisarniška moč

dobra, z večletno prakso in najboljšimi referencami, veča samostojnega dela ter pripravljena položiti kancijo od 5000 do 10.000 Din — sprejme takoj primerno nameščenje. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »11« št. 11663. (a)

Absolventinja

drž. dvoraz. trg. šole išče nameščenje v pisarni ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Začetnica« št. 11881. (a)

Službo išče

pri boljši družini 28 letno kmečko dekle, vajeno kuhe in vseh domačih del. Ponudbe prosim na upravo »Slovenca« pod »Pridna in vestna« št. 11887. a

Prodajalka

z dežele, mešane stroke, dobra računalnica, stara 19 let, vajena vseh hišnih del, ki zna tudi kuhati — išče službo, najraje na Gorenjskem ali kjerkoli. Naslov pove uprava »Sl.« pod št. 11773. (a)

Pošteno dekle

z dežele, želi službo na takarice ali pa v kuhinji s 1. novembrom. — Zna šivati ter je obiskovala gospodinjstvo tečaj. — Ponudbe v upravo »Slov.« Maribor, pod »Poštena« št. 11768. (a)

Diplomiran jurist

z večletno upravno prakso, dober stilist, znanje jezikov, išče službo na pr. občinskem tajniku. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Skromni zahtevki« št. 11805. (a)

Šivilja

bi šla v službo kot pomoč pri gospodinjstvu ali k otrokom. Stara 30 let. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11712. (a)

Tiskarski poslovođa

strojnik, verziran v vseh poslih, sprejme kjerkoli kakršnokoli kondicijo. — Cenj. ponudbe na anonimni biro Hinko Sax, Maribor. (a)

Dekle

z dežele, z gospodinjstvom tečajem, ki zna šivati — želi sprejeti službo pri majhni družini. Najraje izven Ljubljane. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11816. (a)

Mlad kmečki fant

želi kakršnokoli zaposlitev. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 11937. (a)

Natakarica

zmožna kancije išče mesto v gostilno na dobrem glasu, k poštenim ljudem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stajarka« 11941. (a)

Gospodinja

zanesljiva in poštena, vajena vsakega dela, z dobrimi spricjavali, išče službo. Naslov v upravi »Sl.« pod št. 11950. (a)

Vajenci

Učenca

pridnega in poštenega, sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. Dopise poslati na podružnico »Slovenca« Maribor pod št. 11766. (v)

Fanta

pridnega, ki se želi učiti mizarke obrti, sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Andrej Dobnikar, mizar, Gora št. 1, pošta Komenda. (v)

Učenko

16 do 18 let staro sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom. Minka Klopčič, Moravče. (v)

Fanta

14letnega, ki je vajen krmiti krave, razumnega, močnega — takoj sprejemem z vso oskrbo. Želznikaški imajo prednost. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Poštena« št. 11948. (v)

Učenec

ki ima res veselje do trgovine z mešanim blagom, s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, star do 15 let, dober računar in agilen, se sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Malo mesto na Stajerskem« št. 11898. (v)

Službo dobe

Tvornica papirja

v Jugoslaviji išče strojevođe za papirni stroj in prve pomočnike. Nastop čimprej. Služba trajna, samo jugoslov. državljani. Pismene ponudbe kvalificiranih delavcev na upravo »Slovenca« pod št. 11769. (b)

Pisarniško moč

sprejemem v trgovino. — Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Takoje« št. 11812. Za pismen odgovor priložiti znamko. (b)

Prikojevalec

čevljar, izvežban, samski, ki zna delati tudi spodnje dele, dobi službo. Josip Plevčak, Celje, Kralja Petra c. 28. (b)

Hišnika

popolnoma večje vrtnarstva, se sprejme v vilo na Bledu. Državni upokojenci imajo prednost. Ponudbe pod »Stalno delo« št. 11865 na upravo »Slovenca« (b)

Inkasantinja

potnik (-ca), zmožna kancije 3 do 4000 Din z vložno knjižico ali v gotovini, dobi takoj službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridnost« št. 11902. (b)

Pridno služkinjo

ki zna kuhati, takoj sprejemem. Družina treh članov. Nastop takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Učitelj na kmetih« št. 11893 na upravo »Slovenca« (b)

Cerkovnik

najbolje obrtnik, se išče. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Cerkovnik« št. 11661. (b)

Deklico za vse

ki zna dobro likati in šivati in je zmožna nemščine, išče gospodinja v neposredni bližini Slov. Gradca. Mesečna plača 250 Din. Dopise na upr. »Slov.« pod št. 11832. (b)

Potnike

s provizijo in fiksumom sprejme podjetje. Potreba na kancijo 140 Din. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod »Agilen« št. 11824. (b)

v teh težkih časih se mori le najlažje dobiti z ustno vitvijo domače ceterne, Mi damo vsakomur tekoče delo, ker smo odjemalci za plemenite, dobavimo prejo in izplačamo zaslužek za pletenje, kar dokazuje mnogo zahvalnic. V službo, da bi delali in zaslužili, se obrnite po gratis-prospekte na trdnico Domača Pletarska Industrija Josip Tomažič, Maribor, Kreskova ul. 16/II.

Služkinja

poštena in pridna, vajena vseh hišnih in gospodinjstvih del ter zna tudi kuhati in šivati — se takoj sprejme. (Izkušene prodajalke, če hočejo vsa ta dela opravljati — imajo prednost.) — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 11899. (b)

Išče se

prodajalka mešane stroke, pridna in poštena, ki bi pomagala tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe v r.p.r. »Slov.« pod »Poštena« št. 11948. (b)

Ženitbe

Radi ženitve

iščem znanja z dobro vzgojeno, imovito damo, katoličanko, do 35 let. Star sem 43 let, iz ugledne hrvatske meščanske rodbine; akademsko nabozan in imam temu primerno službo. Z obvezo najdiskretnostnega in korektnega ravnanja prosim pisma nasloviti pod šifro »Jesen« na Publicitas, Zagreb. (z)

25.000 do 30.000 Din

posojila iščem na novo hišo. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Nujno« št. 11851. (d)

16.000 Din

posojila iščem na vknjižbo stanovanjske hiše. Ponudbe v upravo »Slov.« Maribor, pod »Sigurnost« 11839. d

3000 Din posojila

iščem proti sigurni garanciji za dobo šest mesecev z ugodnimi obrestmi. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Triglav« št. 11939. d

Dijaki

Dijaka

tudi visokošolca, sprejemem na stanovanje. — Kapiteljska ul. 11-I. (D)

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh

DAMSKI

JBESENSKI IN ZIMSKI

PLAŠČ,

ki vam ga dobavi firma

Drago Gorup & Co.

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 16/I.

je zadnje mode, najboljša kvalitete, povzročeno delo.

Nizka cena

Pouk

Gospodične

za dnevni in večerni pouk v šivanju perila — se sprejmejo. Naslov v upr. »Slov.« št. 11736. (u)

Akademik

vešč zlasti matematike, sprejema inštrukcije. Naslov v upr. »Slov.« Ljubljana pod št. 11643. u

Šoferska šola

(bivša Camernikova šoferska šola) Ljubljana, Domanška c. 34 Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in poiznana zastoj in franko.

Nemščina za otroke!

Nemško konverzacija za 5-8 letne otroke, po preizkušeni metodi, nudi s 1. oktobrom Elfrida Segula, Ljubljana, Gledališka ulica 7/I, bivša pomočnica ge. Orthaberjeve. Vprašati dnevno od 11 do 15.

Šoferska šola

I. Gaberščik. bivši komisar za šoferske izpite, Slomškova ulica Garaža Stupica

Citre

poučuje Emil Mesgolit, Jurčičev trg 2-II. (u)

Nemščina za deco

4-7 let — v Delavski zbornici nasproti knjižnici. Dopoldne od 10-12 u

Englisch lessons

Miss Farler, Dvorakova ulica 3/III. (u)

Denar

Posojilo

na novo zgradbo iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vknjižba na prvo mesto« št. 11914. (d)

Vložno knjižico

Hranilnice in posojilnice na Vrhniki kupi Kovač Josip, Prisojina ul. 5. (d)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje v mestu, za november — išče drž. uradnik. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Odrasle osebe« št. 11888. (c)

Akademik

išče opremljeno sobo v bližini Tabora s 15. oktobrom. Ponudbe upravi »Slov.« pod »15. oktober« št. 11789. (c)

ODDAJO:

Dvosobno stanovanje takoj oddam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11776. (c)

Dvosobno stanovanje

krasno, oddam. Posavskega ul. 13, za Stadijonom.

Enosobno stanovanje

veliko, parketirano, takoj oddam. Manjše pa za 1. november. Rožna dolina V.-24. (c)

Stanovanje

soba in kuhinja se odda. Ciglarjeva ulica 33, Moste. (c)

Dvosobno stanovanje

blizu cestne železnice se odda s 1. novembrom. — Glince cesta VI/4. (c)

Enosobno stanovanje

veliko, se takoj odda po zmerni ceni. Iskra Franc, Vič 16. (c)

Soba s kuhinjo

ali sobo oddam. Tovaršniška 7, Zelena jama. (c)

Stanovanje

velika soba in kuhinja s pritliklinami, kletno, suho, solno, takoj oddam. — Mariborska ulica 18. (c)

Več malih stanovanj

oddam. Pogačnik, Škofja Loka, kolodvor. (c)

Dvosobno stanovanje

v suterenu, oddam. S. darska 6-I., nad Florjansko cerkvijo. (c)

Enosobno stanovanje

s kuhinjo in shrambo ter pritliklinami se odda s 1. novembrom za 350 Din. Pod Ježami 17 — Novi Vodmat. (c)

Sobo

s kuhinjo in pritliklinami oddam samski osebi. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11803. (c)

Soba s kuhinjo

se takoj odda. — Rožna dolina VII-12. (c)

Dvosobno stanovanje

tik finančne direkcije — oddam takoj mirni osebi ali dvojici za 500 Din mesečno. Naslov: Upravitelj hiše, Novi trg 3. (c)

Enosobno stanovanje

in prazno ali opremljeno sobo takoj oddam ali s 1. novembrom mirni in snažni stranki. Zadržana št. 11, Kodeljevo. (c)

Enosobno stanovanje

zračno in suho se odda. Poizve se Gasilska 8. (c)

Dve stanovanji

enosobni, takoj oddam. Lžanska cesta 96. (c)

Šamotiranje pod in nad pečico (Bratrohr). Pečica, ki se da izvlačiti. Nezlomljiv okvir iz kovanega železa dobite samo pri

„ELITE“ in „EVA“ štedilnikih.

Izdelek: »ZEPHIR«, tvornica peči d. d., Subotica

Prodajalne v Ljubljani: Venceslav Breznik, Franc Golob, Jos. Zalta & Co., Bogdan Zilič; v Celju: D. Rakusch; v Mariboru: Carl Lotz.

Zahtevajte brezplačne prospekte!

Solčna soba

s posebnim vhomom se odda. Graška ul. 8/I. s

Vnajem

ISČEJO:

Trgovino

v prometnem kraju na deželi, s stanovanjem, blizu postaje, vzajem v najem eventualno pozneje kupim. Ponudbe z vsemi podatki na upravo »Slovenca« pod »Višina prometa« št. 11853. (m)

ODDAJO:

Specerijsko trgovino in trafiko oddam ženski. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Prometna točka« št. 11565 (a)

Pisarniški prostori

eventuelno mesečna soba s predstavo, neopremljena, s posebnim vhomom, se takoj odda v hiši: Gospodarska cesta št. 7, prvo nadstropje. Poiznala pri lastniku istotam. (n)

Jako rentabilna

tovarna pri Mariboru se da v najem. Informacije: Jugoavtomat — Maribor, Aleksandrova 11-I. (n)

Lokal

priljubljen za vsako obrt, se takoj odda. Električna, vodovod. Ulica na Grad št. 5. (n)

Trgovina

dobro vpeljano, tik farne cerkve, v večjem trgu na Stajerskem, se radi preseljuje ugodno odda. — Najemina nizka. Prevzem lahko takoj. Istotam se kupi dobro ohranjen inventar za opremo trgovine. Dopise v upravo »Slovenca« pod »Takoje« št. 11821. (n)

Čevlarska delavnica

z vsem inventarjem, se odda. — Poizvedbe v restavraciji Poljčane. (n)

Lokal za brivnico

predeljen za moške in ženske, v industrijskem kraju, tik cerkve, na prometnem kraju — dam v najem. Poizve se v upravi »Slov.« št. 11900. (n)

Posestvo

se odda v najem s poslopijem vred. Kamnica 40, pri Mariboru. (n)

Trgovski lokal

se odda na Starem trgu št. 21. Vprašati II. nadstropje, lepo. (n)

Posestva

Novo vilo

s pet stanovanji, v Ljubljani, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11775. (p)

Lepo trgovsko hišo

prodam. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Jako nizka cena« št. 11913. (p)

Travniki

in več stavbnih parcel naprodaj. Gostilna Očko, Tezno, Maribor. (p)

Nova hiša

blizu Ljubljane naprodaj. Miševli, Ljubljanska ulica št. 37, Moste (Zelena jama). (p)

Nova hiša

enonadstropna takoj naprodaj. Podružnik cesta 9/28. (p)

Posestvo

v trgu Vojnik se prodaja. Hiša s 4 stanovanji, marof, vrt in grunt s kozolcem. Cena 85.000 Din. — Ves denar ni potreben. Vprašati v trgovini Kov

Hočete izrabiti priliko?

Potem lahko kupite pri nas čevlje po naslednjih cenah

59.-

Damski iz finega mehkega usnja v raznih barvah.
Din 69.—, 89.—, 99.—.

75.-

Za štrpaci iz črnega ali rjavega usnja.

80.-

Moški polčevlji iz črnega ali rjavega usnja. — Iz posebno močnega rjavega ali črnega boksa za štrpaci z gumijastim podplatom Din 89.—.

79.-

Iz mastne črne kože za štrpaci z gumijastim podplatom. — Istotake iz črnega duboksa Din 99.—.

ANT. KRISPER

MESTNI TRG 26

LJUBLJANA

STRITARJEVA UL. 1-3

Cenik in vzorci zastoni.

Zopet znižane cene

Vi boste veseli in imeli boste veliko korist, če si nabavite blago za obleke v Trgovskem domu Stermecki. Zahtevajte cenik in vzorce modernih tkanin kot poplin, rips, krep, žočet, ševjot, svile, dalje flanele, barchenta, platna in volnenega blaga za zimske plašče in obleke

TRGOVSKI DOM
Stermecki
TOVARNA PERILA IN OBLEK

Celje št. 18

Psa — nemško dogo
poceni proda Ivan Anžič, Bizovik 83, Dolenja Hrušica. (I)

Čajno maslo à 20 Din
oddamo poštenim plačnikom. Prijave pod »Zmožna zadruga« št. 11866 na upravo »Slovenca«. (I)

Za slabo vreme
so znani
Čevlji (lahki gojzeri)
„KROIS-a“
Maribor, Koroška c. 18

Pletilni stroj št. 8
50 dolg, malo rabljen, poceni napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11868. (I)

Pletilni stroj 10/60
in 10/70 prodam. Istotam se sprejme krojilka pletenin. M. Lazar, Rimska 21/a. (I)

5—10 novih panjev
čebel A. Z. z verando na izbiro. Udir, Predvor 33, pri Kranju. (I)

Jesen in zima se bliža!
Odeje in manufakture dobite najceneje pri
M. Gajšek
MARIBOR
Glavni trg, ogel mosta
Se priporoča!

Bukova drva
v kolobarjih po 6 Din, mehka po 5 Din — nudi St. Krže-Siard, Trnovski pristan 12. (I)

Puh za pernice
la beli Din 230.—
sivi „140.—
Lepo perje po Din 25.—, 35.—, 56.—, 95.—, 180.— kg.
Puhače odeje po naročilu najcenejše izdeluje

RUDOLF SEVER
MARIJIN TRG ŠT. 2.

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam oudi veliki izbori najugodnejše in naenkratne tvrdke Kari Prelog Ljubljana, Židovska ulica in Star. trg (I)

VINA
za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.

Prodaj
2 čevljarska šivalna stroja. Cena nizka. Sv. Petra cesta 47. (I)

SADNO DREVJE
za jesensko saditev! Lastniki vrtov in sadonosnikov se opozarjajo, da si čimprej rezervirajo potrebno število dreves pri Kmetijski družbi iz nove drevesnice na Bokalcih. Po sadnem izboru zajamčene vrste od visokodebelnih in pritrčnih jablan in brus, češpeli, črešni, višeni, breskev, marelice, agrisa in ribeza po najnižjih cenah. Zahtevajte cenik pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 3. (I)

Otroški voziček
modern, prodam za 360 Din. Linhartova 14. (I)

Damske plašče
najceneje nudi
I. Tomšič, Ljubljana
Sv. Petra cesta 38
Izdelava po meri.

Pletilni stroj
8—60, v dobrem stanju, ima na prodaj Kogovšek Marija, Dravljice 109, St. Vid nad Ljubljano. (I)

Damski klobuki
od 40 Din naprej se dobe pri Franc Bernik, Šiška, Aleševčeva ulica. Popravila se sprejemajo. (I)

Kopalno banjo
skoraj novo, in peč — prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11814. (I)

Prodaj
1 lahki kompl. komat, par svetilnik h kočiji in 1 otroško posteljico. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11945. (I)

Zlate ribice
se dobijo v cvetlični Bajt. (I)

Otroški vozički
trici, igralni vozički — lepi modeli — nizke cene. M. Tomšič, Sv. Petra c. št. 52. (I)

Naprodaj
je pohištvo, porcelan in kuhinjska posoda. Odeja se od 8—11 in od 15—19. Cankarjevo nabrežje 7-II.

Kislo zelje
repo in sarmo
v sodih netto 25, 50 in 100 kg, prvovrstno, po najnižji dnevni ceni dobavlja: Homan, Sv. Petra cesta 83, Ljubljana. (I)

Na javni dražbi
ugodno naprodaj:
1500 l belega vina, dne 11. 10. 1933 ob pol 18, Ljubljana, Tyrševa 9.
Brivska oprema, dne 10. 10. 1933, ob 17. uri, Ljubljana, Dalmatinova št. 13.
Pisalni stroj, ventilator, moško kolo, dne 13. 10. 1933, ob 15. uri, Ljubljana VII., Frankopanska 16.
Ženski šivalni stroj in drugo, dne 9. 10. 1933, ob 9. št. Vid pri Stični 94.
Moško kolo, lovška puška, krava, 2 voza, 5 m³ hrastovih desk, dne 16. 10. 1933 ob 10, Litija 34.

Citajte in širite
»Slovenca«!

Naročajte
»SLOVENCA«
najcenejši
slovenski dnevnik

Obrt

Ladijska tla
lepa, suha, smrekova — dobavi po nizki ceni trdka Božnar Pavel, lesna industrija, Polhov gradec.

Modni salon Rozman
izdeluje kroje po meri od 18 do 22 Din. Journali na razpolago. Dvorni trg št. 3, poleg univerze. (I)

Nakup in prodaja vrec
Ljubljana, Dunajska 36, Alojzij Grebenc. (I)

Ure — 20 do 25 Din
za popravila vsakovrstnih ur, tudi ameriških. — Budilke 10—15 Din, vse z večletno garancijo. Postrežba najcenejša in točna. I. Ravnikar, precizna delavnica vsakovrstnih ur, Ljubljana, Ravnikarjeva ulica 5 (v bližini »Taboara« ali drž. bolnišnice). (I)

STAMPILJE EKETJE
GRAVERSTVO
ŠTARŠ & SVEČEK
LJUBLJANA, SV. PETRA C. 83

Za preobčudo zot
totelev i t d nailaže kupite blago iz krasne zaloge po konkurenčnih cenah pri
R. SEVER
Marijin trg št. 2.
Zavese, odeje, perje, puh.

Usnjene suknjiče
plašče, telovnike itd., izdeluje najbolje Ivan Cernan, Črnuče št. 71 pri Ljubljani. (I)

Oves in koruzo
kupite najceneje pri trdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Voletozovna s štitom
Resljeva cesta 24

Modroce
postelne mreže, težne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi naenkrat
RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilja za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljanskega soproga, očeta itd., ga obsuli s cvetjem ter počastili na katerikoli način njegov spomin in vsem, ki ste ga spremili na njegovi poslednji poti, naša prisrčna zahvala.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1933.

Družine: SLAMIČ — DR. LEBAR.

Najboljša nogavica!

Glasba

Klavirje,
pianine prvovrstnih inozemskih znamk nudi najceneje tudi na obroke. V plačilo sprejemam tudi bran. knjižice. Uglasuje in popravlja Muzika, Ljubljana, Sv. Petra cesta 40.

Klavirji!
Planini!
Kupite na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stigling original, ki so nesporno najboljši! (Lahko precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvelec in bivši učitelj Glasbene Maticice

Alojz Breznik
Aleksandrova cesta 7.
Velikanska zaloge vseh glasbenih instrumentov in strun

Koncertni pianino
»Ehrbar«, s slonokoščnimi tipkami, močnim glasom, primeren za društva, prodam radi selitbe. Cena nizka. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11859. (I)

Krasen klavir
z zelo lepim glasom, za 3800 Din prodamo. Ljubljana, Cerkvena ul. 21 I, vrata 13. (I)

Pohištvo

Nudimo vam v nakup zajamčeno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmodnejše, od fine do preproste izdelave po zelo ugodnih cenah in tudi pod zares ugodnimi pogoji. — Egidij in Karol Erjavec, založba pohištva Brod (poleg tadenškega mostu), St. Vid nad Ljubljano (I)

Dve spalnici
s psiho — po 2000 Din — prodam. — Josip Goljar, Gosposvetska 13. (I)

Novo spalnico
iz orehove korenine prodam za 8000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11926. (I)

Spalnice
moderne, orehove korenine, mehke, pleskane, in kuhinjske oprave dobite najceneje pri
Andlovic Matija
Komenskega ulica št. 34.

Spalnico
orehovo, vezano (šperano) proda Vurnik Ignacij, mizarstvo, Vižmarje 36, St. Vid nad Ljubljano. (I)

Spalnica
lepa, iz orehovega lesa, ter zofa in radio, ugodno napredaj. Livarska št. 12, prtiličje. (I)

Spalnico in kuhinjo
popolnoma novo prodam po nizki ceni radi odpotovanja. — Tržaška cesta št. 24-I. (I)

Kupimo
Tepke in moštnice
kupim do enega vagona. Ponudbe na upravo »Sl.« pod št. 11673. (I)

Javorjeve plohe
suhe, la — kupim večje količine. Ponudbe s ceno franco nakladalna postaja na Ivan Kerč, tovarna furnirja, Dob pri Domžalah. (I)

Hmeljev
starih ali mladih, rabim več vagonov. Ivan Ocvirk, Latkova vas, Sv. Pavel pri Preboldu. (I)

Zobozdravniški vrtni stroj
na električni ali nožni pogon, dobro ohranjen — kupim. Ponudbe z opisom in ceno na upravo »Sl.« pod »Kolovrat« št. 11754. (I)

Zlato, srebro, platin
kupuje po najvišjih dnevnih cenah
Mariborska Afinerija
zlata, Orožnova ul. 8.

Jabolka
za prešanje kupimo. Ponudbe s ceno na upravo »Slov.« pod »Jabolka« št. 11931. (I)

Zobozdravniški stol
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na upravo »Sl.« pod »Zdravnik« 11785. (I)

Kupimo voz
za prevažanje čebel na pašo. Ponudbe na: Čebelarska podružn. v Smedniku. (I)

Otroški štedilnik
(igrača) dobro ohranjen, se kupi. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11863. (I)

Staro zlato in srebro kupujem.
Ure, zlatino popravljam.
JAN
urar, Maribor, Glavni trg

Suho gobe
in ližol kupuje celo leto in plačuje čim višje
M. GERŠAK & CO.
Ljubljana, Prečna ulica 4

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DR. GIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Kupim mizar. orodje
stiskalnice za furniranje vezanega lesa (kozle) itd. Ponudbe pod »Takoj« št. 11909 na upravo »Slovenca«. (I)

Prodaj
Pisarniško opravilo
poceni prodamo. Oglasite se: Stari trg 11/a II. (I)

Vina
prvovrstna cvaliteta — rizling, sauvignon, rutindec, traminec, portugizec, frankovko, dobavlja v večjih in manjših količinah Daruvarska vinogradarska zadruga, Daruvar. (I)

Specialno izbira
modnih hlač in pumoc
dobite najceneje pri
Preskerju, Sv. Petra c.

Kislo zelje
novo, prvovrstno rezano in cele glavice za sarmo, s sodečki v vsaki množini dobavlja po brezkonkurenčnih cenah Gustav Erklavec, Ljubljana, Kolodjevo 10. Tel. 25-91. (I)

Mizarji
Najcenejše vezane plošče jelševske bukove.
Okoume, Panel v velikosti 220/122 in 240/122 dobite po najnižjih cenah v tvariškem skladišču
LJUBLJANA, Dunajska 31

Ekonom ploščel
Najnovejše konstrukcije in najboljše izmed vseh dosedanjih štedilnih plošč so plošče »Ekonoma«, ki vam prihranijo na kurivu 50%. Dobite jih v vseh velikostih pri Ivanu Kogovšek, Dravljice 109, St. Vid nad Ljubljano. (I)

Nogavice, rokavice
robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene samo pri
PETELINC-u
Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Karmonij in kolo
ceno prodam. Harmonij zelo dober, Amerikanski sistem, za 1600 Min. — Moste št. 89, pri Kamniku. (I)

Dva šivalna stroja
en krojaški, en ženski — poceni napredaj. Hrenova št. 14. (I)

Kolo
s pomožnim motorjem in univalna kuhinjska miza napredaj: »Papirol«, Wolfova 8. (I)

Nov specer. inventar
se za polovično ceno prodam. — Ivan Moravs, Zgor. Šiška 224. (I)

Gnoj
prodam ali zamenjam za seno. Slapničarjeva ul. 9, Moste. (I)

Prodaj
zelo poceni Mayerjev leksikon 6 zv., Ljublj. Zvon 1917—26 in klavirske note, opere i. dr. Kolodvorska 5. (I)

Opeko
vseh vrst kupite vsako množino pri opekarni »erko, Črnuče. (I)

Elegantno suknjo
črno, za velikega gospoda prodam ali zamenjam za ženski plašč. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11854. (I)

Popolnoma nov voz
nosilec — 2000 kg — prodam. Stožice št. 27 — S. J. (I)

Pesek, gramoz
prodam po konkurenčni ceni franko stavbišča tudi proti hranilni knjižici. Poizve se: Močnikova ulica 4, Ljubljana. (I)

Elektro-motorji
novi in rabljeni, za vse napetosti vedno napredaj. Specialna delavnica za previjanje in popraviljanje dynam, autodynam, elektromotorjev ter vseh elektroaparatur. Frano Perčinlić, elektro-podjetje, Ljubljana, Gospodarska 16, restavracija pri »Levu«. Tel. št. 2371. (I)

Ljubljančani!
Če hočete lep gorenjski krompir, pišite na Okorn Matija, Senčur 94. (I)

Perje
8 Din kg, gosje, puh ter volno in žimo
za modroce, prodaja najceneje ŠEGA Ljubljana, Wolfova ul. 12, (dvorišče)

Pes čuvaj
rjave barve, se odda. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod šifro »Dobro čuvaj« št. 11640. (I)

VATO
v tablah in za odeje — preden naročite za Vašo potrebo — zahteva te moje vzorce in cenik

Arbeiter-Maribor

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta šte. 16
Telefon 33-13

OTROSKE VOZIČKE
najmodnejše in najcenejše eluje tovarna otroških vozičkov Stanko Kueler, Ljubljana, C.lovška c. 42

Perje kemično čiščeno
sivo, bežano kg Din 25.—
gosji poljub, beli kg Din 95.—
gosji čist puh, najfinjši Din 220.—
dobite pri Eksportni hiši
»LUNA“
Maribor, Aleksandrova 19

SADNO DREVJE
za jesensko saditev! Lastniki vrtov in sadonosnikov se opozarjajo, da si čimprej rezervirajo potrebno število dreves pri Kmetijski družbi iz nove drevesnice na Bokalcih. Po sadnem izboru zajamčene vrste od visokodebelnih in pritrčnih jablan in brus, češpeli, črešni, višeni, breskev, marelice, agrisa in ribeza po najnižjih cenah. Zahtevajte cenik pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 3. (I)

Zanatska banka kraljevine Jugoslavije a. d.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

obrestuje dnevno razpoložljive vloge po 4—5%; vezane vloge na odpovedni rok do 6%. Rentni davek plača banka sama

Modno blago
za dame oblike in plaže
SILA in vse drugo blago
Velika izbira, nizke cene!
R. MIKLAVIC
Ljubljana
Lingarije ul. - Medarska ul.
Pred škotijo

MIZARSTVO

z vsem inventarjem ter s prvovrstnim mehkim in trdim lesom — črešnjem, hrastov in črešnjem furnir — se radi boleznimi proda ali odda v najem. — Ponudbe pod »Mizarstvo« v upravo »Slovenca«, Maribor.

Zahvala in priporočilo!

Vsem našim cenjenim gostom, ki so nas posečali v stari gostilni, se najiskrenejše zahvaljujemo s tem, da vse prijazno vabimo v naše nove prostore na vogalu Vetrinjske ulice in Glavnega trga, kjer bomo tudi naprej točili pristna ljutomerska vina ter nudili domače kuhinjske dobrote. — Dobrodošli!

Štibler, restavracija „mesto Ljutomer“.

Gospodarska zveza, Ljubljana

R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, kolonialno in soecerijsko blago, kmetijske stroje in orodje, umetna gnojila, cement, premog itd.

Prvovrstna moka Desider Forgacs Bačka Topola zopet stalno na zalogi.

Blago za zimsko
sukanje, kamgorn,
sporin scylot
z a t i n e o b l o k e
Velika izbira, ugodne cene
R. Miklavic-Pri Škoti
Ljubljana
Lingarije ul. - Medarska ul.
Pred škotijo

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

PERJE ke po Din 7.—, 10.—, sivo skubljen Din 16.—, 24.—, belo skubljen Din 44.—, belo skubljen gosje s puhom kg Din 64.—, 84.—, Beli puh Din 160.—, **Vzglavnica**, polnjena z rožastim ali plavim inleto 40x50 Din 10.—, 60x80 Din 27.—, 35.—, **Dernica**, polnjena 120x180 Din 90.—, 135.—, Odeje polnjene z bato ali puhom. Vzorci brezplačno. Pošlje se po povzetju. Naročila nad Din 350.— pošljemo franko. Neprimerno blago zamenjamo ali vrnemo denar.

„POSTELJINA“ n. Weiss, ZAGREB, ILICA 76a

NOVI PROIZVOD

MODERNE DUNAJSKE KONFEKCIJE

Izdelujemo vse vrste obleke in plašče za dame in gospode tudi po meri. Največja zaloga dobrega češkega in angleškega blaga.

TRGOVSKI DOM

I. PREGRAD, MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA 25, ČAPOVA UL. 1

„Riviera“

odlikovano terpentinsko milo
izdelano na bazi čistega
olijnega olja

hrani Vaše perilo!

Poskusite!

Prepričajte se!

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica št. 46, bo dne 11. oktobra 1933 efektivna dražba od 9. do 12. ure popoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure popoldne.

prihaja!
Opozarjamo

na našo veliko izbiro
zimskega blaga!

A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

IZLOŽBA

prostorna in svetla na prometnem kraju se odda takoj v naem. Pojasnila se dobe v Ljubljani, Gajeva ulica 5/1, soba št. 128.

Pozor! Sahisti! Pozor!

Vse vrste šahovnice, najrazličnejših velikosti, z lepimi figurami — domači izdelek — dobavlja najceneje

H. Pečjak & drug.

splošno lesostrugarstvo

LJUBLJANA — ZALOKARJVA ULICA ŠT. 13.

POZOR!

Pred nakupom za jesen in zimo si oglejte našo bogato zalogo novo došlega blaga za

plašče

kostime

obleke

po brezkonkurenčnih cenah!

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA d. d., LJUBLJANA, MESTNI TRG 17/1

Opozarjamo na „Mali oglašnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Aleksandra Rahmanova:

DIJAŠTVO, LJUBEZEN, ČEKA, SMRT

DNEVNIK RUSKE DIJAKINJE

Govori brez strahu,
če vest veleva ti! —
Awakum, 17. stoletje.

24. septembra 1916.

Danes jih imam sedemnajst. Zbudila sem se v čisto nenavadni razpoloženosti in si sama ne morem prav razložiti, v čem je ta posebnost. Toda bilo je nekaj posebnega. Kot navadno sem se zbudila ob šestih; soba je plaval v jutranjem soncu. Odprla sem okno na vrt in se pričela smejati; nisem vedela, zakaj. Na vrtu spodaj so cvetele zadnje astre, lahna slanica jih je posrebrila in tudi travne gredice so se lesketale v srebru. Z oprezno dvignjenimi tačicami je pravkar smuknila mačica skozi vrt; nebo je bilo svetlo in jasno, posejano z belimi mrenastimi oblaki. Vse je bilo tako vedro, čeprav je že pozno v jeseni. V daljavi se je lesketala modra reka s filigranskim omrežjem dolgega železniskega mostu.

Stopila sem k zrcalu in se začela pazno ogledovati, kot da sem se prvič uglejala. Da, bilo mi je čisto tako, kot da se prej še nikdar nisem videla... Prav poseben se mi je zdel izraz mojih oči. Predvsem orientalsko zakrožene veke in potem izraz sam. Moje součenke trdijo, da je v njih nekaj skrivnostnega. Danes sem razločno čutila, da so mi naznanjale čisto nenavadno življenje. Globoko sem se zatopila vanje kakor v jezero in nisem mogla prodreti do dna. In čimbolj sem gledala vanje, tembolj sem bila vesela, da imam šele sedemnajst let in da je še vse moje življenje pred menoj. Vse življenje! Kolika sreča! Celo življenje! Kakšna neskončna sreča!...

Potem sem začela opazovati telo in tudi pri tem mi je bilo, kot da sem ga prvič videla. Zlasti sem bila vesela nadržja in sem hkrati zardela od sramu. Joj, če bi me bil zdaj kdo videl! Mene, ki mislim le na knjige in človekoljubje, kakor mi je prav včeraj rekla Lida Kovalskaja! Umivala sem se dolgo, in ko sem se začela otirati, sem se nehote zopet pogledala v veliko zrcalo, ki visi na nasprotni steni kopališča. Začela sem študirati, katera linija bi se najbolj prilegala mojemu vratu, ki o njem pravijo ljudje, da je lep; opazovala sem oblata pleča, vitki stas, in vitke, visoke noge. Razpustila sem se lase, da so v gostih, valovitih kodrih padli do kolen, in sem se zabavala s tem, da sem se zavijala v črne kodre liki v haljo. Tedaj pa me je iznova postalo sram. — Gotovo, bila sem vesela, da sem bila „prav taka“, toda hkrati sem vendar občutila, kot da sem storila nekaj nelepega, nizkotnega. Ne da bi čakala pomoči sobarice, sem se brzo oblekla v belo obleko, spupela belo rožo na prsa in šla v cerkev.

V hiši je še vse spalo. Sobarica, ki sem jo zdaj srečala, je vila roke, ker sem se že zopet sama umila in oblekla; in potem mi je čestitala k rojstnemu dnevu. Ina me zelo rada...

Ceste so bile čisto prazne, le nekaj delavcev mi je prišlo nasproti. Šla sem v stolnico k rani maši. Tam sem stopila v kot k moji ikoni ljube Matere božje; dolgo sem ji gledala v oči, ki so temno žarele od luči v svetilki. Tako sem srepo strmela vanje, da so se mi zazdele žive; bilo mi je, kot da se preliva iz njih v mojo notranjost velika moč, sladka milost. Solze so mi zalile oči, pričela sem moliti, brez besed; sama nisem vedela, česa sem prosila. Hotela bi vsem odpustiti, ki so bili krivični nasproti meni, hotela bi vse prositi odpustitja, ki sem jim kaj hudega prizadejala. Pri tem pa sem se domislila, da nisem nikomur nič žalega storila in

da tudi mene še ni nobeden razžalil, in ob tej misli sem bila — ne vem — zakaj — vsa žalostna.

Ko sem zopet prišla domov, sta oče in mati že vstala in v moji sobi so bila razpostavljena darila. Joj, koliko! Lepo, veliko stajalo za slikanje, ogromna škatlja oljnatih barv, nov dnevnik, krasno vezan v zeleno usnje z vtisnjenim zlatim peresom; dnevnik, ki zdaj vanj pišem — in kopica knjig, ki sem jih že dolgo želela: Schopenhauerjeva dela, Zgodovina ruske književnosti in Oskar Wilde. In potem: sijajna ovrtnica z akvamarinom! Starši vedo, da zlatnine ne ljubim in da so se mi od akvamarinom, in slaščice, cvetlice in moje prvo dolgo krilo, ki bom v njem hodila k predavanjem na vseučilišču. Inako se mi je storilo. V vsakem darilu sem videla skrbno ljubezen in pozornost; vsiljevala se mi je misel, da so se mi od najzgodnjih otroških dobe izpolnile skoraj vse želje, in zopet mi je bilo žal, da nimam nikomur ničesar odpustiti.

Na zunaj sem bila vesela in hvaležna, toda v srcu potrta. Prva je od mojih součenk prišla čestitat Manja Bjelajeva, hči vdove vojaškega ranocelnika; zelo revna in zelo grda. Morala je takoj, ko je dovršila gimnazijo, stopiti v službo in vendar bi bila tako rada nadaljevala študije na vseučilišču! Prinesla mi je zavojček slaščic, ki me je z njim razveselila in hkrati spravila v zadrego. Vedela sem, da ji ni bilo lahko kupiti to skromno darilce.

»Tako si žalostna danes, Alja!« je rekla.

»Zelo sem nesrečna, Manja!«

Pogledala me je začudeno.

»Zavidam ti, Manja!«

»Ti — meni? Ti — meni?« je ponovila večkrat; in v hipu je bila moja mala, tiha Manja vsa togotna in je vzdiknila:

»Kaj pa še hočeš? Bogata si, lepa, nadarjena, takšne starše imaš, dovršila si gimnazijo z zlato kolajno, si...«